

İRŞAD DERGİSİ

*Hz. Mevlâna'da Hz. Muhammed
SALLALLAHU ALEYHİ VESELLEM*

2016

Şeb-i Arus Sayısı

İÇİNDEKİLER

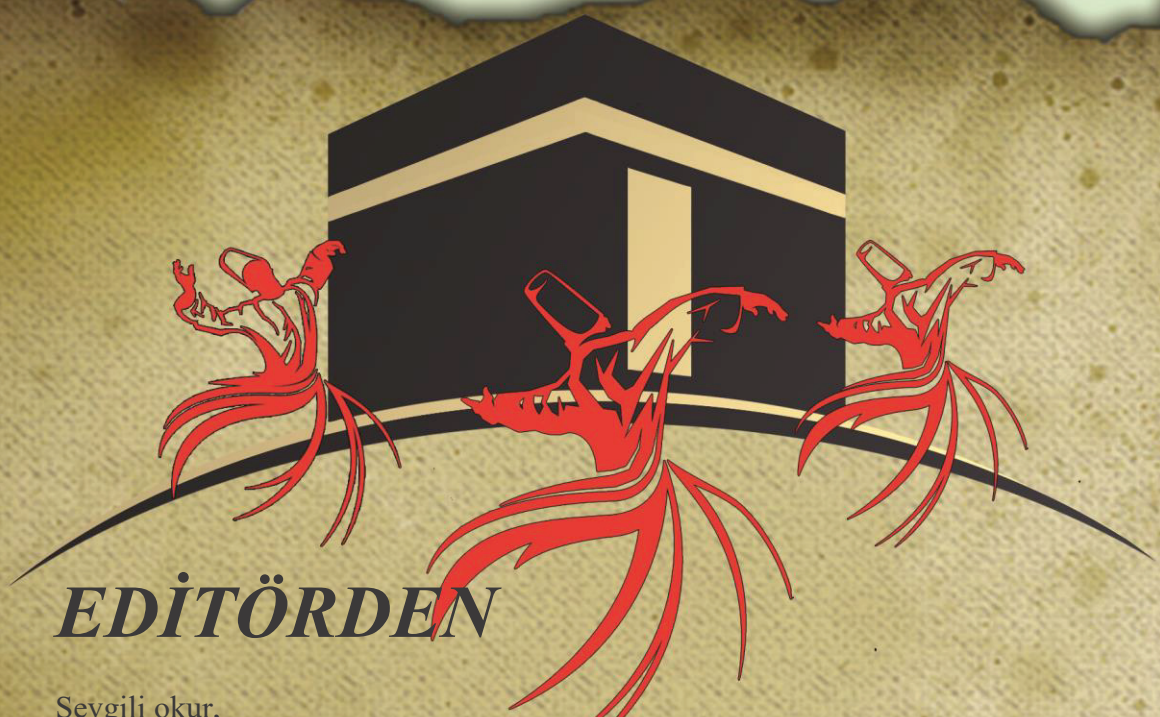
İ
R
S
A
D
E
R
G
İ
S
İ
F
E
B
İ
A
R
U
S
S
A
Y
I
S
I

- Editörden sy.2
- Mustafa Özbağ Efendi'den Gül Destesi sy.3,4
Neyin Feryadı”Hamuş” sy.5,6
- Allah'ı Zikir- Sema “Ecrin TUNA” sy.7,8,9,10
İslam “Fatma Meryem AK” sy.11
- Vuslat Beklemek Ömür Dediğin “Kelebek” sy.12
Çay Sohbetleri “Hifa & Havle” sy.13,14
Esbab-ı Nüzul “Nergis” sy.15,16
Sohbet-i Piran “Esmâ YOLCU” sy.17,18
Hanım Sahabeler “Sevde ERSÖZ” sy.19,20
Peygamberler Tarihi”Sare Şüheda BAŞAK” sy.21,22
Bursa'nın Fethi 1326 “Dihye IŞIK” sy.23,24
İslam Sanatı “Ayşe DERYA” sy.25,26
Tekerleğin İcadı “Ebu Bekir AKEL “ sy.27,28
Gökyüzünün Afroditi-Zühre “Amine GÜNEŞ“ sy.29,30
Bir Çeşme Hikayesi “Afra Havva İNCE” sy.31
Evlilik Kararı “Elizan SU” sy.32
İslamda Evlilik “Sıddıka AMİNE” sy.33,34
Kardeş Kıskançlığı “Aişe YEŞİL” sy.35,36
İlk Yardım “Gönül SAĞLAM” sy.37,38
Haşimoto Tiroidi “Beyza ÇELİK” sy.39
Ne okuyalım sy.40
- Mutfak Aşk “Hafsa SANCAK – Asiye TOKER” sy.41,42,43
Bitkilerdeki Şifa “Sare Şüheda BAŞAK” sy.44
Sihirli Boya “Emina” sy.45
Surelerin İsim Anlamları sy.46
Uzun Yol “Afra Havva İNCE” sy.47,48
Ormanın Kurtarıcıları “Ali ASLAN” sy.49
Kurbağı İle Buzağı “Nursima” sy.50
Ne Oynasak “Sultan ARİF” sy.51,52,53
Etkinlik sy.54,55,56,57
Galeri sy.58,59,60,61,62
Tekke Tanıtımı sy.63,64
Günlük Vird sy.65,66

YIL/8
SAYI/46

irsader@gmail.com
karabasi@gmail.com

EDİTÖRLER: Gülenay ZİYA / Ömer NAZİF
GRAFİK TASARIM: Hatice HALİS / Atifet YILDIZ
Berna BENGİ / İdil İDEK

EDİTÖRDEN

Sevgili okur,

Bu seneki Şeb-i Arus tamamız Pirimiz Mevlana'da Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem olarak belirlendi. Bu tema naçizane dergimizin yaprakları içine sinmiş bir koku olmaktan ziyade Celaledin'den Mevlana'ya doğru diyerek cisimleştireceğimiz hakikatte ise "kün"den ebede bir ömürdür. Yani ruhlarımız ne vakit yaratıldı biz o vakit aşk madeni¹, kerem denizi² Peygamberimizi sevdik, şüphesiz Pirimiz de sevdi.

Sevdi ki *"Taze baht dostumuz, can vermek işimiz gücümüz, kervanbaşımız da Mustafa'dır bizim."*³ buyurdu ve *"Küfür, insanlığın yüzünü karartmıştı ki Hz. Muhammed'in nuru imdada yetişti. Ölümsüzlük davulu çalındı, sonsuza kadar yaşayacak olan manevi saltanat geldi.*

Yeryüzü manen nurlandı, yeşillere büründü; gökyüzü sevincinden yenini, yakasını yırttı. Yeniden ay ikiye yarıldı, mücerred olan ruh geldi.

*Dünya tatlılıkla doldu ve beline mutluluk kemerini bağladı. Kalk, zira o ay yüzlü tekrar geldi. Gönül, yedi göğün işaretini gösteren usturlab gibi oldu. Ahmed'in gönlünün aşıklaması yedi cildi doldurdu."*⁴ diyerek kendinden akan mana denizine onu kaynak gösterdi ve neyi varsa kainatla birlikte ona dayadı. Dayadı çünkü *"O bu dünyada da şefaateçidir, öbür dünyada da. Bu dünyada insanı dine götürür, öbür dünyada da cennetlere. Bu dünyada 'Sen onlara yol göster.' der, öbür dünyada 'Sen onlara ay gibi yüzünü göster.' der.*

Onun gizli, aşıkâr işi daima 'Yarabbi, sen kavmime doğru yolu göster, onlar bilmiyorlar.' demektir. Onun nefesiyle iki kapı da açıktır. Duası iki alemde de müstecap olur.

Ona benzer ne gelmiştir ne de gelecek. Bu yüzden son peygamber olmuştur. Ey Peygamber! Mühürleri kaldırmada, kapalı kapıları açmaktasın, Hatem'sin, bu iş seninle bitmiştir ve sende bitmiştir. Can bağışlayanlar aleminde bir Hatem'sin sen.

*Hasılı bütün mühürleri kaldırma ve kapıları açmada Muhammed'in işaretleri tamamıyla açıklık içinde açıklık, açıklık içinde açıklık, açıklık içinde açıklık."*⁵

Akıl aşkı anlayamazken söz nasıl onun madenini anlatsın dostlar? Biz akli Mustafa'nın yolunda kurban ettik. Duamız ise Pirimizle yek:

"Kervan yolunu kaybetmiş bir bak!

Sen vaktin Hızır'ısın, gemilerin imdadına yetişensin.

Sen ki bu cemiyete güneş gibisin,

Bizden yüzünü çevirme,

*Ey benim yüce Peygamberim!"*⁶

1 Divan, V, 145, beyit: 1681

2 Mesnevi, çev. Abdülbaki Gölpınarlı, I/254, beyit: 2840

3 Mevlana, Divan-ı Kebir, çev. Abdülbaki Gölpınarlı, Ankara 1992, IV, 316, beyit: 3053.

4 Divan-ı Kebir, I/882. gazel, s. 308.

5 Mesnevi, IV/167-175.

6 Mevlana, Mesnevi, çev. Süleyman Nahifi, IV/1475-1498

MUSTAFA ÖZBAĞ EFENDİ'DEN

GÜL DESTESİ

Selamünaleyküm,

“Ölümünden sonra beni yerlerde aramayın.

Beni arayacaksınız arif kişilerin gönlünde arayın.”

diyen Hazreti Mevlana'nın 742. Şeb-i arus törenlerine

hepiniz hoş geldiniz, şeref verdiniz, mutlu ettiniz.

O tertemiz yüreklerinizdeki Allah sevgisi,

Muhammed sallallahu aleyhi vesellem sevgisi,

o tertemiz yüreklerinizde tüm velilere, şehitlere,

müminlere, insanlara olan sevginiz sizi her daim mutlu,

mesut, bahtiyar eylesin inşallah.

İslam cihanşümül bir dindir.

Hazreti Muhammedi Mustafa sallallahu aleyhi vesellem

bütün insanlar gönderilmiş bir peygamberdir.

Kur'an bütün insanlığa gönderilmiş bir kitaptır. O yüzden bütün insanlar

bir veçhesiyle Muhammedî bir veçhesiyle kitapları Kur'an'dır. Bu davete icap edenler

mümin sıfatı alırlar ki onlar daveti kabul etmişlerdir. Diğerleri henüz daha daveti kabul etmemiş

olanlardır ama mümin adaylarıdır. Bu davete icabet etmiş olanlar mümin olurlar. Hazreti Mevlana,

Mesnevi'sinde der ki üzüm, üzüme baka baka kararımış. İman eden üzüm gibidir. İman etmeyen

henüz daha koruktur. Koruk, üzümün olgunlaşmamış hali. Koruk, iman edene bakarak erginleşecek,

olgunlaşacak, o da üzüm olacak.

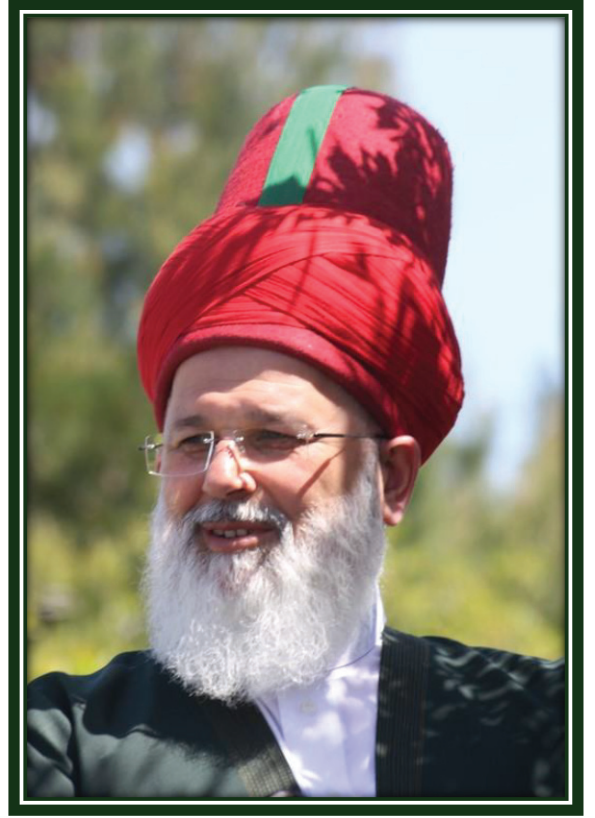
Kıymetli dostlar, işte o sevgili Mevlana insanları Muhammedi dairenin dışına çıkarmaz. Çünkü kendisi Kuran'ın kulu, Muhammed'i Mustafa'nın yolunun tozudur. Bunun dışında söylenen sözden ve söyleyen kişiden uzaktır. O Kuran aşığıdır. O Kuran'ın üstünde bir kimse değildir. O peygamberlerin üstünde bir kimse de değildir. Çünkü ben Kuran'ın kuluyum, Muhammed'i Mustafa'nın yolunun tozuyum dediğinde kendisini bir yere bağlamıştır. Başka bir beytinde "Evlat! Biz pergelin iki sivri ucu gibiyiz. Bir ayağımız şeriatı Muhammediye bağlı diğer ayağımızla 72 milleti seyran ederiz." der.

Hazreti Mevlana, bir kısım insanların bize anlatmaya ve dayatmaya çalıştığı gibi Kuran'ın dışında bir kimse değil. Bir kısım insanların bize dayatmaya çalıştığı gibi Kuran ve sünnetin üstünde bir kimse de değil. Hazreti Mevlana Celalettin Rumi Allah'a iman etmiş, peygamberlerine iman etmiş, iman edilmesi gereken bütün her şeye iman etmiş bir kimsedir. O, bu topraklarda hoşgörüyü, diyalogu, barışı, Kuran'ı, sünneti, Allah sevgisini, Muhammed sevgisini sağlayan en önemli manevi dinamiklerden birisiydi. Osmanlı İslam medeniyetini kurarken bu manevi dinamiklerinin üzerine kurmuştu. Hazreti Mevlana'nın insan sevgisi, Hazreti Hacı Bektaşî Veli'nin Muhammed sevgisi,

Yunus Emre'nin Allah sevgisiyle yoğrulup, bütünleşip bir İslam medeniyeti kurulmuştu ki bu medeniyet insanın üzerine kuruluydu. Bu medeniyette kan yoktu, vahşet yoktu, ötekileştirme yoktu.

Hazreti Mevlana “Ben her toplulukta ağladım, her cemiyette inledim. İyilerle de arkadaş oldum, kötülerle de, herkes kendi zannınca bana dost oldu. Ama hiç kimse benim içimdeki sırlarımı incelememi, benim sırrıma vakıf olmadı.” diyerek bize bir yol çiziyor. İyilerle de dost olmak kötülerle de... İyiyle arkadaş olmak, iyiyle yol gitmek herkesin işi. Sufiler herkes değildir. Onlar kötülerle de yoldaşlık edip, onları iyiliğe doğru sevk ederler. Sufi kardeşler, siz kötülerle de iyiliğe sevk edecek olanlarsınız. Vazifeniz bitmeyecek, öldükten sonra da Hazreti Mevlana gibi vazifeniz devam edecek.

Hazreti Mevlana Kuran'ı hikmetin özü olarak görür. Kuran Hazreti Mevlana için hikmetin ta kendisidir. Kuran'ın hikmeti, müminin kaybolmuş malıdır. Herkes elbette kaybolmuş malını bilir. Biz.

yeniden Kuran'a dönerek, yeniden Hazreti Muhammed'i Mustafa'nın sünnetine dönerek bu kaybolmuş yitik hikmetimizi arayıp, bulup yaşamamız gerekir. Hazreti Mevlana Kuran'ın yaşanıp, anlaşılmasını ister. Eğer Kuran sadece okunup, sadece okumaktan ibaret kalırsa bir anlamı olmayacaktır

Hazreti Pir buyurur ki "Sen de Kuran'a kaçarsan peygamberlerin canlarına ulaşırsın, onlarla karılırsın." Kuran'a kaçmaktan bahseder, nereden kaçarsınız? Kuran'a, Kuran dışı hallerden, fikirlerden, düşüncelerden biz Kuran'a kaçarsınız. Kuran, Hazreti Pirin deyişiyle peygamberlerin halleridir. Onlar tertemiz ululuk denizinin balıklarıdır. Kuran'ı okur fakat dediğini yerine getirmezsene tut ki peygamberleri, erenleri görmüşsün ne çıkar.

Eğer Kuran'ı okuyup da haramlarından uzaklaşmazsak, eğer Kuran'ı okur da emirlerini yerine getirmesek, Kuran'ın ahlakıyla ahlaklanmazsak Ebu Cehil'den bir farkımız yoktur. Ebu Cehil de Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi vesellemi tanımıştı. Ebu Cehil de Kuran'ın ayetlerini okuyordu. Ebu Cehil de Kuran'ı biliyordu hatta Kuran'ın ayetlerine mana veriyordu. Ama Kuran'a inanmayıp, onun dediklerini yerine getirmediği için müminlerden sayılmadı ve Ebu Cehil olarak kaldı.

Kıymetli dostlar, Kuran rafta duran bir kitap değil, odalarınızı süsleyen bir kitap değil. Kuran'ın mana olarak yaşanması lazım, Hazreti Pir Kuran'daki hikâyeleri okur, buyruklarını tutarsan can kuşun kafeste daralır, der. Haydi, Kuran'ın manasını bakıp özgürleşelim. Kuran'ın kendi içine dalıp kendimizi özgür kılanlardan olalım. Haydi, Hazreti Pir'in dediği gibi "Hür ol, altına ve gümüşe bağlı kalma, bağını çöz." Bu bağ birinci derecede nefsin kötü istekleri, bu bağ o güne kadar ananevi olarak Kuran ve sünnetin dışında aldıkların eğitim ve öğretim. Bu bağ, Kuran'ın dışında her ne saplantın varsa o. Bu bağ dünya sevgisi, makam sevgisi, para sevgisi, şehvetin esiri olmak, şeyhim böyle yapardı ben de böyle yaparım deyip Kuran ve sünnetin dışında herhangi bir şeye saplantılı hale gelmektir. Kuran'ın manasına dalıp hür olmak istiyorsak Kuran'ın bize nefyettiği her şeyden uzak durmamız gerek kıymetli dostlar. Buradan bütün İslam dünyasına seslenmek istiyorum. Gelin Kuran'ın manasına dalın, gelin Ahmet ne demiş, Mehmet ne demiş ona bakın ama Kuran'ın manasını dalarak gelin, kalplerinizi çalıştırarak gelin, kılı kırk yarararak gelin. Gelin ki biz o Kuran'ın manasını sizlerden öğrenelim, ilim ehli olarak biz sizlere tabi olalım. Hazreti Pir diyor ki "O Kuran'ı vafedip duran değil mi ya kendi halindedir, değil mi ya akli başındadır; Kuran ehli değildir. O olsa olsa bir okuyucudur."

Hazreti Pir, Kuran'ın anlamının yedi kat olduğunu söyler. İleri dereceye gelenlere de o Kuran'da sofralar vardır. İleri derecede olmayanlara da o Kuran'da sofralar vardır ve Hazreti Pir Kuran'ı kınayanlara da bir çift söz eder: "A kınayan köpek! Sen havlayıp duruyorsun, Kuran'ı kınayıp da hükümden kurtuluyorsun. Aslan değildir ki ondan canını kurtarabilesin yahut da onun kahır pençesinden imanını halas edesin. Kuran kıyamete dek seslenir: 'A kendilerini bilgisizliğe feda eden toplum! Beni masal sandınız kınayış tohumunu, kâfirlik tohumunu ektiniz durdunuz ama gördünüz ya kınadığınız durup durmada, sizse yok oldunuz; masala döndünüz. Ben Allah'ın kelamıyım, Allah'ın zatıyla durmadayım. Canın canına gıdayım. Tertemiz apaydın bir yakutum ben." der." Kuran apaydın 1400 yıldan beri durdu ve kıyamete kadar ebediyen inşallah duracak yine.

Kıymetli dostlar bir kimsenin kalbinde Allah'a, Resul'üne ve onun yolundan giden müminlere sevgisi var ise o kimse hidayet ehlidir. Bir kimse hangi günahı işliyorsa işlesin Allah ve Resul'ünü seviyorsa umulur ki o kimse sonunda cennetlik olur. Hani sahabeden bir zat vardı ara sıra alkol alırdı. Her seferinde Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vesellem ona ceza verirdi. Ashaptan birisi yine o gün ceza verilince dedi ki "Allah sana lanet etsin. Sen yine mi bu işi yaptın?" Hazreti Peygamber hemen durdu, dedi ki "Sus, Allah ve Resul'ünü sever o." Kıymetli dostlar, önemli olan Allah ve Resul'ünü sevmektir. Allah ve Resul'ünü seven velileri ve müminleri de sever. Bakın 742 yıl sonra bir veliye duyduğumuz muhabbet bizi burada topladı.

Hazreti Pir "Ben size gizli ve açıkça Allah'tan korkmayı, az yemeyi, az uyumayı, az söylemeyi, günahlardan çekinmeyi, oruca ve namaza devam etmeyi, daima şehvetten kaçınmayı, halkın eziyetlerine ve cefasına dayanmayı, ayak takımıyla ve ahlaksızlarla düşüp kalkmaktan uzak durmayı, kerim olan salih kimselerle beraber olmayı vasiyet ederim; çünkü insanların en hayırlısı insanlara faydası dokunandır, sözün en hayırlısı da az ve öz olandır. Hamd yalnız Allah'a mahsustur. Tevhit ehline selam olsun." demiş.

Ve Aleykümselam.

NEYİN FERYADI

Bir zamansız zamanın koridorlarında sıkışmışken yandı dervişin gönlü köz gibi yavaş yavaş savrulup dağılırken ümide. Hangi andı bilinmez iken söyledikleri kan kan olup fişkirirken dilinden, kabardı gönlünün en derin yırtığından bir kelam: “Eyyy yolcu, hangi zamanın yolcususun?” derken sustu, ancak sadece savrulup düğüm düğüm tıkanan kelimeleri, bölerken uykusunu uyandı. Dindi sandığı feryada duran kelimelerin yaprak yaprak bir bir salınan sonbaharı değerken kaderine. Zaman yok iken ne kış ne yaz baharın sisli gölgelerinde, payına düşen zeferanın simsiyah seherinde söndürdü lambasını akşamdan kalan isli menfezinde artık sormazken hatırını dervişi. Oysa ne çok fısıldamıştı bir gece daha sükûta ererken, uyku dahi uyuyup zaman dahi sızarken, kapısından girdiği kalbinin penceresini yokladığı hamuşu. Ardına kadar kilitsiz girdiği kepenklerin sahibini kendini bekler bulduğunda, düş yorgunu gözlerine değen kirpiklerinden yudumlayıp içtiği her kelam damla damla mührünü ruhuna vurduğunda, satırla hecenin kifayet etmediği sükûta dedi:

“Sal hasretinin yılgın yanılığından kopardığın ümidimin pençesinde prangalı sevdamin aşına olduğu mezarsız cesedimin çürümüş azabını al da fırlat ne olur vefasız çaresiz heyulamın sancısına ezeceğin merhem zehrimsi ıssızlığında, sakladığım gözyaşlarımın ıslak körpeliğini al da fırlat gönlümün mateminden sızan, efgansız yaralardan sağılan unutulmuş sessizliğinin çığlıklarına yanarken içimde hiç de yadigarlığına yaban olmayan, uçsuz sonsuzluğun ufkunda sakladığın çaresizlikle bakarken ardımdan, biçare gözlerle yetemediğin yangınlı gecenin artık nemli topraklarda eriyen sükûtsuz zamanların çılgın yılgınlığının deli poyrazlarında üşüttüğün, sıcak bakışlarını savur.”

Yalnız, dedi yalnızca dinlerken derviş amansız bakışları sinerken dehlizlerine anların tınısı, rüzgârın utanıp kilitlenen gözlerinin ardına saklandı. Saklarken acemi sükûtunun hiç de kolay kolay dinmeyen dediklerini pelte pelte eritti yine gönlünden sıyrılıp diline gelen büyük susuşlara gizlediğini. Bilmezken bilmek, ne menem bir sancının dinmez acısıydı. Oysa ne çok beklemişti hiç gelmeyen yolcunun karlarda örtünen ayak izlerini. Pencere ne derin kepenklerle örtülüken, gecenin kederi ay ışığı gibi damla damla yine de sızmayı başarıp inatla örtünen karanlığında sükûtun, yaşlarla sarsılan sessiz kedersiz kaderlerin ıssız salıncağından bir bir düşerken çatlayan sinelere dokunan bu harfsiz sözsüz hecelerini söyledikleri, kapattı kalbinin ebedi çığlıklarıyla sarmalanmış sessizliğini. Sanki ay ışığı ısrarla girerken derinliklerine kalbinin, ne kapıyı çalan bir yolcu kalmıştı kıyısında gecenin ne de halden anlayan bir hancı. Susarken konuşurdu oysa evvel, kurtuba gibi deruni gizlenişinde kalırken gölgesi yafta olup tutunduğunda ardına. Adımlarken köşe başının kıvrımlarında saklanmış gözbebeğini, izler dururdu evvel elifine yürüyen sorgusuz sualsiz aşına hecelerini nağme nağme susayan yetim yalnızlığını. Hiç aya, yıldıza sormadan bu parlayan nedir diye, adımlarının ıssız kokusu geceye karışıp da çatlayan dudaklarının pinhani nalişinin buruk tınısında, dedi böğüren harflerin dilsiz ve dahi gözsüz uçsuzluğunda:

Sessizlik bezeli hüznün tomurcuklarından taç yaptığın çığlıklarının fısıltısını, duy duy da alma İçimde yok olan karanlık uçurumların derinlerinde sarmaladığım kimsesiz sağır soğuk dudakların tebessümünü sarmadan sar da yırtılsın sükûttan çoğalan feryadımın kısık benizli solgun fiyakası atсын naralarını içimdeki ödlerden fişkiran ağulardan sızan çığlıklar yansın da tükensin silinsin dünyadan, her sızımında dağlanan yüreğimin yokluğu yoksundur sensiz saklanmış isli gözyaşımın sıcak feryadı konsun dudağının merhamet muştulu tebessümünün kıyısına, benim arsız feryadımın yılgın hüsrana saldırdığım merhamet kudretinin sonsuz kucağında kaybolup, bulduğum sancımın dermanı gül şehrinin

tokmağını arşınlayan kudret membaı nur sultanı sebatının rikkatiyle saçarken nazarının nurunu arsız hicranımın körpe aldanişına sessizce hayretsiz sardı nazarıyla yaradan kanarken geçmişim sen ben olur da kaçarken ben sen olup rüyada kalan vuslatların en güzelinin heyulasının tebessümünü sayarken bahtımın en güzel şafağı batarken uyanıp gerçeğin sillesinden utanıp bükerken boynumu cürmümün yazgısına yazdı yazmadan silinen tüm kederiyle kaderin dertten geçmeden geçip aldanan aşkımın aşksızlığına ağlayıp ağır ağır solan nergis sarısı güllerin tebessümüne vedayla. Bu şarkıyı söyleyen nedir, efkârın mı devrilen kötürüm sokaklarda ardına bakmadan dönerken her sokağı sığındığım katran köşelerin sırma salıncağında, düş mü, yoksa düşün gebe sonsuzluğunda sancıyı doğuran kupkuru tebessümün kanlı sirişkince uzayıp, uzanıp sanki bir dua ertesi salınan ince bakışlardan süzülen o pullu yalvarışların aşinalığında kavrulan dudaklar mı dikişli karanlığın kör kuyusundan fısıldayan haykırışların? Yoksa ummansız serabı, çöl sonrası yağmurların söylediği toprak kokulu şarkıların devrik dizelerine sarılan parmakların titrek nefesi mi söylemediklerinde kalan? Çok mu söyleyecek sözün var derken söylenmeyen her hecenin yok mu kalmış serin ateşi sesinin çırpınan köşesinde solup da sürmede olan sefasını bir bükümlük boynunun incesinde soluyan. Çok mu anlatacakların var derken ne dinleyip ne de dinleyesi olunan sessizliklerin derin, dingin ve sessiz çığlıklarını duyarken büküm büküm gözlerini, içip içip susadığın rüzgârların ardına takılmazken indirdiğin son perdede bıraktığın hevesler mi kaybolan? Kapanmaz asla ciğerinin dumanı, kapansa da gözlerin nemli yaşlar dökerken tüten yüreğinde. Dahi sönmez külleri yeni baştan dirilirken kanat vurup kükreyen serçenin efsane nefesi. Bağrın gibi bağırıp sussa da her vaktin çocuğu içinden koşarken devirir elbet diyemediklerini! Yine de kanayan dizlerinin yarası sökölüp takılınca yüreğinin ilmeğine anlatır. Anlar ve bilir acıyanın en ipek ilmik sökügünce suladığı her acının tomur tomur yaprak olup, kanat vurup uçtuğunun olmaz olan söz yaşının taht ı revan uçağında. Salınır o baş ile name yakıp tütsülerce otağında bin bir başlı ejderhanın pençesine sarılıp... Bu ne ilk vedasıdır dervişin hamuşa, hamuşun dervişe neyin feryad feryad üflediği hecelerce soluksuz sancıyan, ne de ney olup inlerken her vedada bir başka anın soluduğu nefessiz ve sözsüz gözyaşının muştusunda Rabbisine vardırın...

Hamuş

ALLAH'ı ZİKİR: SEMA

“Sema, Allah'ı zikirdir. Sema, varlığın varlıkla bütünleştiği, varlığın içerisindeki bir ritüel... Varlığı “kün(ol)” noktasında kullanıyorum. Sema ne zaman başladı dediklerinde, “kün(ol)” de başladı. Buna herkes tarihsellik noktasında bakar. Benim için tarihsellik noktasında bakılacaksa semanın başlangıç noktası, kün(ol) dediği anda başladı. Çünkü ilk kün(ol) dediğinde, ol dediği şey onu zikretti. Zikredince o onu sevdi. O da onu sevince, o sevilen onun tarafından sevilince, kendinden geçti; başladı sema etmeye...” olarak yanıtlamıştır sema' nedir ve nasıl başlamıştır sorularını Mevlevi Üstadımız Hacı Mustafa Özbağ Efendi. Sema, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem zamanına dayanmaktadır. Bununla ilgili delil olarak şu hadisi şerifleri ve bunlar etrafında cereyan eden hadiseleri gösterebiliriz:

“Hz. Hamza radiyallahu anh şehit olunca küçük kıızı yetim olarak kalmıştı. Sahabelerden Hz. Ali, Hz. Cafer ve Zeyd bin Sâbit'ten her üçü de, bu yetimi himayeleri altına alıp bakmayı arzu ediyorlardı. Hepsini de dinleyen Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve selam, Hz. Ali'ye “Yâ Ali, sen bendensin, ben de sendenim.” buyurdu. Bunun üzerine Hz. Ali sevincinden dönmeye başladı.

Hz. Cafer'e de “Senin suretin ve siretin (ahlakın) bana benziyor.” buyurdu. Bu güzel sözü duyan Hz. Cafer şevkinden dönmeye başladı.

Hz. Zeyd için de, “Sen bizim kardeşimiz ve azat edilmiş kölemizsin.” buyurunca Hz. Zeyd de heyecanından dönmeye başladı. Sema eden kişiye semazen denir. Sema öğreten görevliye semazenbaşı denir. Sema etmeyi öğrenmek isteyenlerin çeşitli aşamalardan geçmesi gerekir. Semazen adayı semaya ilk önce kıyafetsiz olarak başlar. Birinci aşama kare şeklinde tahtanın ortasına tuz dökülür ve çıplak ayakla sol ayağını tuzun olduğu yere koyar; sağ ayağını, sol ayağına dik vaziyette ve biraz açıktır tutar. Kolları çapraz olacak ve ellerini omuzlarına değdirecek biçimde yerleştirir. Sol ayağını, topuğunu kaldırmadan sağa doğru çevirir. Topuğunu mümkün olduğu kadar sağa çevirdikten sonra, sağ ayağını yerden kaldırır. Sol ayağının dizi hizasından, buna dik şekilde yere basar. Sol ayağın hiç kaldırılmaması ve dizin hiç bükülmemesi gerekir. Sağ ayak itici motor fonksiyonu görür. Sağ ayağın itişisi sayesinde bütün vücut bir dönüş yapar. Bu şekilde 360 derece dönmeye çark atma denir. Çark atmak, sağ ayağı bulunduğu yerden alıp, sağdan sola doğru dönerek, yine aynı noktaya bırakmak suretiyle yapılır. Bu sırada direk(sol)

ayağın topuğu tahtadan hiç kaldırmadan, soldan sağa doğru çevrilerek eski pozisyonuna getirilir. Yapılan bu harekete tam çark atış denir. 180 derece olan dönüşe ise yarım çark denir. Birinci aşamaya semazen adayı yarım çark ile başlar ve her çarkta Allah der. İkinci aşama, yarım çarkın yeterli olduğuna kanaat getiren semazenbaşı, semazen adayını tam çark aşamasına geçirir. Bu kez kendi etrafında 360 derece olacak şekilde semazen adayı tam çark atmaya başlar. Üçüncü aşama, semazen adayı bunda da başarılı olursa kollarını çapraz konumdan yavaşça beline kadar ellerini kaldırmadan indirir ve aynı şekilde omuz hizasına gelince sağ kolu omuz hizasından aşağıya düşmeyecek şekilde avuç içi yukarı ve parmak araları açık olacak şekilde kaldırır, sol kolunu ise avuç içleri aşağı bakacak ve parmak araları açık olacak şekilde yerleştirir. Kolların omuz hizasından aşağı

düşmemesi gerekir. Dördüncü aşama, üçüncü aşama da tamamlandığında kare şeklindeki tahtanın ortasında bir çivi vardır. Çivi, sabit bir şekilde sema etmeye alışılması içindir. Çivinin olduğu yere antiseptik görevi görsün diye tuz da dökülür. Semazen, sol ayak başparmağı ve ikinci parmak çivinin arasına alarak sema etmeye başlar. Beşinci aşama, çivi aşamasından sonra semazen adayı düz tahtada sema etmeye başlar. Sabit ve uzun süre sema edip etmediğine bakılarak yeterli ise altıncı aşama olan, mesh aşamasına geçilir. Mesh aşamasında ise tahta ortadan kalkar ve semazen adayının yeterli süre sabit bir şekilde kollarını düşürmeden sema ettiğine kanaat getiren semazenbaşı, semazenin yedinci aşama olan kıyafeti giyebileceğine hükmeder. Semazen adayı artık adaylıktan çıkıp semazen olmuştur. Bu aşamalar kişiden kişiye göre değişir. Talimlere düzenli gelmek geçiş sürecini hızlandırır. Aşamaların tamamını bitirip kıyafete geçmek bir ayda da olabilir, iki yılda da...

“Bir semazen kıyafetinin parçaları, ölünce başucuna dikilen mezar taşını temsil eden külah (sikke), içine giyilen gömlek, onun üstüne giyilen uzun kollu yelek (Destegül ya da güldeste), bele bağlanan kemer (Elif-i nemed), dar paçalı pantolon, son yüzyıllarda kullanılmaya başlanan ve dönüşü (çark) kolaylaştıran tabanı kösesiz yumuşak deriden yapılmış mesh ve sema ederken daire şeklinde açılmasıyla gözlerden gönle mesajlar ileten tennuredir.”¹

Semazen, “Ne güneşin aya yetişip çatması mümkün olur ne de gece gündüzü geçer. Hepsi (güneş, ay ve yıldızlar ayrı ayrı) bir felekte (kürede) dönerler. Devirlerini tamamlarlar.” (Yasin Suresi/40) ayetinde geçen güneş, ay ve yıldızlar gibi döner. Dönerken de kuru kuru dönmez. İçinden Allah, Allah, Allah, der. Allah'ı zikreder. Eğer Allah'ı zikretmez ise bu rakstan farksız olur. Zikir Allah'a yakınlaşmamıza vesiledir. Semada da Allah zikredildiğine göre, sema Allah'a yakın olmak istemenin yansımasıdır.

Sema çeşitli tarikatlardan ve ilk sufilerden geçmişten günümüze kadar gelen zikir biçimidir. Günümüzde Mevlevilik ve Hz. Mevlana dendiğinde ilk akla gelen semadır. Hz. Mevlana semayı “Sema aşıkların gıdasıdır. Çünkü semada Allah ile buluşma hayali vardır.” şeklinde tanımlamıştır.

Mevlana bir gazelinde ise sema ile ilgili: “Sema nedir biliyor musun? Kendinden geçmek Hakk'a vasıl olmak sureti ile 'Bela (evet)!’ sesini işitmektir. Sema nedir biliyor musun? Gömlekten Yusuf'a vasıl olma kokusunu almak suretiyle Yakup'un derdine deva olmaktır. Sema nedir biliyor musun? Benim Allah'la öyle bir zamanım var ki o zaman içinde bana ne bir melek-i mükarreb(yakın), ne de nebiyy-in mürsel (gönderilmiş peygamber) ulaşabilir.” demiştir. (Ankaravi, Minahacü'l-fukara, s. 64)²

Hz. Mevlana ilk semasına nasıl başladığını şu kıssadan öğreniyoruz: “Konya'da saray kuyumcusu olan Selâhattin Zerkubî'nin (Zerkubî; kuyumcu, altın alan, işleyen anlamına geliyor.) köşe başında bir dükkanı vardı. Mevlâna bir gün 8-10 talebesiyle o dükkanın önünden geçerken o sırada altın çekiçliyordu Selâhattin. Altın çekiçleme, eskiden kuyumculukta böyle silindirler gibi, altın işleyecek fazla mekanizmalar yok, çekiçlerle bir örsün üzerinde ince ince, tık tık tık... vuruşlarla vurularak bilezik haline getirilirdi. Kuyumculuğun ustalığı işte odur. Hassas bir şekilde, belli bir tazyikte vurulacak ki altın dağılmayacaktır. Böyle bir operasyon içerisindeydi Selâhattin Zerkubî. Mevlâna'yı tanırdı ama onun âşiklerinden, dervişlerinden değildi, özel bir yakınlığı yoktu. İşte tam o sırada Mevlâna oradan geçerken bu tin tin tin... ince ince o altının kendine has güzelliğinde, tık tık tık... o çekicinin darbelerindeki hassasiyette ve bu ritimde, bir ilâhî cezbe buldu. Yani bir anda raks meydana geldi. Bu raks hâli dolayısıyla dönmeye başladı Hz. Mevlana dükkanın önünde. Hz. Mevlâna'yı Konyalılar çeşitli kademelerde çok iyi tanıdıkları için herkes toplandı, onu seyretmeye başladı. O anda da bileziğin kıvamı geldi, bir daha vurulursa ezilir, çekicinin bırakılması lâzım. Fakat Selâhattin o raksı bozmak istemedi, vurmaya devam etti, bilezik parçalandı. Yenisini aldı taktı, yenisini aldı taktı, yenisini aldı taktı... Üç buçuk saat sema etti. Mevlâna Hazretlerinin nihayet ayakları yerden kesildi. Durdu. Selâhattin çekici masasının üzerine bıraktı.”³

“Hz. Mevlana, sema esnasında sema edenlere sırtını çevirmeyi saygısızlık kabul eder, sema esnasında suallere cevap verir, fetva isteyenlere fetva yazardı. Kendisine takdim edilen heyecanlı konuşmalar veya güzel gülleri sema'a vesile kabul ederek, kalkar, naralar

atarak sema'a girer, sema esnasında guyendelere(söyleyicilere) ve halka bahşişler ağıtırdı.”⁴

Mevlevi Üstadımız Hacı Mustafa Özbağ Hazretleri sohbetlerinden birinde sema ile ilgili olarak “Hz. Ali Efendimizin kendi etrafında ve Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem etrafında döndüğüne dair hadis var. Allah'ı zikredin; ayaktayken, otururken, yanlarınız üstüne yatarken Allah'ı çokça zikredin. Kim beni zikrederse ben de onu zikrederim. Buradaki zikrin ne şekilde nasıl yapılacağı açık. Şekil olarak değil, zikrin yapılacağı açık. Hani biz ayete uyarız diyenler var ya... İyi. Ayeti kerime nasıl yapılacağına hükmetmemiş. Ayakta, otururken, yatarken zikret demiş. Biz bu konuda Hz. Peygambere, sallallahu aleyhi ve selleme uyduk. Hadisi şeriflerinde, halaka halinde zikredin, demiş. İşte “Zikrullah yapılıyordu, Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem de oradaydı. Üç kişi girdi. Birisi halakayı yardı.” diyor. Demek ki zikir halakası var. Sırayı yardı diyor. Halakayı yardı, halakanın içine oturdu. Yani halkayı yardı içine oturdu, birisi dışına oturdu, birisi de çıktı gitti. Dedi ki “Ey ashabım, bu üç kişiden haber vereyim mi? Halakayı yarıp oturanı, Allah zatında barındırdı.” O zaman bir de zikrullahın edebi çıktı. Halakada otur. Zatında barınmak istiyorsan halaka tut. Nasıl namazda saf var, zikrullahın safi da halakada durmak. Ben bunlardan değilim, der gibi gidip köşede durma. Halakaya gir disiplinli bir şekilde. Sufilik disiplin işidir, heva hevese uyma işi değil. Halakaya gir. “İkincisi ise edep etti, halakayı yarmak istemedi, dışına oturdu.

Onu affi mağfiret etti.” diyor. Halakanın dışına oturdu, onu affi mağfiret etti. Ben sizden değilim der gibi duran var ya onu da Allah mağfiret etti diyor. Zikrullah halakası o kadar kıymetli. Dönüp gidene de, diyor, Allah ve melekler lanet etti. Baktı, zikrullah yapıyorlar, döndü gitti. Zikrullahı kerih gördü çünkü. Oradaki yapılanları kerih gördü, eksik gördü, nefsine yediremedi, döndü gitti. Ona da diyor, Allah ve melekler lanet etti. Bakın halaka halinde zikrullah yapmak sünnet-i Resulullah. Yol çıktı bize. Bakın yol çıktı. Yol, sünnet-i Resulullah'a uyuyorsa yoldur. Sufilik, sünnet-i resulullah'a uymaktır. Bizim için sufi tarikat, yol ya; tarikat yol demek. Bizim için yol, sünnet-i Resulullah olmalıdır. Sünneti Resulullah'tan bir taban yoksa onda, o sapkınlığa doğru yol alır. Allah'ı zikredin eyvallah, ayaktayken eyvallah, otururken eyvallah, yanlarınız üzerine yatarken... Bakın, insanoğlunun üç hali çıktı. İnsanoğlu ya ayaktadır ya oturuyordur ya yatıyordur. İnsanoğlu 24 saat boyunca ya ayaktadır ya oturuyordur ya yatıyordur. Cenab-ı Hakk diyor ki sen hangi fiil üzerinde durursan dur, Allah'ı zikredeceksin. Zikrin biz şeklini şemalini Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellemden öğreniyoruz.

Onun yoluna uyuyoruz. Siz bu usulü nereden buldunuz? Kardeş bu usul bizim değil. Bu usul hadisi şeriflerle, hadisi kudsilerle belirlenmiş. Mustafa Özbağ'ın usulü değil bu. Başka bir hadisi kutside çünkü diyor ki halaka halinde toplanıp Allah'ı zikrederler ve melekler de halaka halinde onların başında Allah'ı zikrederler. Semaya kadar yükselirler, arşı alaya kadar yükselirler. Allah bildiği halde sorar: “Ey melaikelerim kullarım ne yapıyor?” “Seni zikrediyorlar ya Rabbi.” Bakın orada da, halaka deniliyor. O metinde de halaka var. O zaman zikrullahın halaka halinde zikredileceği hadisi kutsi ve hadisi şeriflerle sabit, bir. İkincisi ayeti kerimede. Sırf ayete uyarız

diyenler, zikrullahın yapılış şekli yok. Bir kimse istediği şekilde zikrullah yapabilir mi yapabilir. Sema var mı var. Hadisçiler zayıf diyor. Semaya karşı çıkanlara karşı, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tasavvuf Anabilim Dalı Prof. Dr. Süleyman Uludağ'ın İslam Açısından Musiki ve Sema isimli, doçentlik tezi var. Doçentlik tezinde semanın caiz olduğuna dair, semanın var olduğuna dair zayıf hadisleri de almış. İlk sufilerin sözlerini almış, bir risale var, sonuçta bir eser var. İllaki kabullenmeyecekler, kabullenin neden kabullenmiyorsunuz? Sufilik bir gerçek, tasavvuf bir gerçek, tarikatlar bir gerçek. İslam dünyasında, İslam hala tertemiz o sufilerin kanalından geliyor, o sufilerin mücadelesiyle geliyor. Bu ülkede ve bu Anadolu topraklarında İslam, Kur'an ve sünnet denkleminde yaşıyorsa sufiler kanalıyla geliyor. Sufiler ayakta duruyorlar. Bediüzzaman Saidi Nursi Mektubat'ında bahsettiği gibi: "Osmanlı Aliyeyi, 500 yıl küffarın karşısında ayakta tutan, camilerin arkasındaki tekkelerden yükselen Allah Allah nidalarıdır." sözlerini dile getirmiştir.

Allah'ı zikretmek için sema ediyoruz. Semazen, sema ederken ücret karşılığında sema ediyorsa onda yarar ortadan kalkar. Sema eden bir kimse manevi olarak yarar sağlar ama bunu maddiyata dökerse sıkıntı var. Sema eden kimse sema etmesi karşılığında ücret talep etmeyecek, fayda beklemeyecek ise herkes sema edebilir, sema herkese açık.

"Ey aşıklar ve gerçekler, Allah'tan esenlik size; devirleriniz tamamlandı, ruhlarınız arındı. Allah size yakıyne, yakıynın gerçek makamına ulaştırdı." mealinden yola çıkarak gerçek manada sema edende de, toplu yapılan sema zikrini izleyende de tecelli eder. Nasıl mı? Semazen sema ederken Allah'a yakın olmak için her çarkta Allah, Allah, Allah diye zikreder. Onları izleyenler de içlerinden Allah, Allah, Allah diye zikreder. Sema gösterisi olur size zikir halakası. Orada bulunan herkesi Allah affeder. Günahları temizlenmiş olur. Allah temizlenenleri sever. Sevince yakınlık meydana gelir.

Bizler de sema ederek ya da sema edenleri izleyerek Allah'ı zikreden, ahlakını güzelleştiren, Allah'a yakın olanlardan oluruz inşallah. Selam olsun sema severlere...

Ecrin TUNA

1 Selçuk Üniversitesi (SÜ) Mevlana Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Yrd. Doç. Dr. Nuri Şimşekler- <http://www.haberkonya.com/sema-nedir-kiyafetlerin-anlami-30310h.htm>

2 İslam Açısından Musiki ve Sema'- Süleyman Uludağ, İrfan Yayınları, sf-357,358

3 <http://www.semazen.net/sp.php?id=241> Hz. Şems ve Mevlâna ONK. DR. HALUK NURBAKİ

4 http://akademik.semazen.net/author_article_print.php?id=909 - Hz. Mevlânâ'nın Semâ'ı - Sezai Küçük

DİNLER TARİHİ

İSLAM

İlahi dinler arasında sonuncusudur. İslam tek tanrılı bir dindir. Musevilik ve Hristiyanlık gibi İslam da "İbrahimi Dinler" arasındadır.

Kitabı Kur'an-ı Kerim, peygamberi Muhammed Mustafa'dır. (Sallallahu aleyhi ve sellem.) Bu dinin mensubu olan kimselere Müslüman denir ve kelime-i şهادet ile dinin ilk adımını atmış yani İslam'a girmiş kabul edilirler.

İslam'a göre kişinin Allah'ın varlığına ve birliğine, meleklerin varlığına, ilâhî kitapların gönderildiğine, peygamberlere, ahiret gününe, hayır ve şerrin Allah'tan geldiğine, kaza ve kadere inanması gerekir.

İslam dininin beş şartı vardır:

Kelime-i şهادet getirmek

Namaz kılmak

Oruç tutmak

Zekat vermek

Hacca gitmek

Her ne kadar genel hatlarıyla beş şart da desek kaçınılması gereken birçok haram ve yerine getirilmesi gereken bir o kadar da görev vardır. Örneğin yalan söylemek, zina etmek, faiz yemek, iftira etmek büyük günahlardan birkaçıdır. Bunlardan azami ölçüde kaçınılması gerekir. Özellikle toplumu ilgilendiren alanlarda dinin kuralları çok hassas ve keskindir. Öğretiler bir başkasının hakkına, hukukuna riayet etmenin önemi üzerine kuruludur. Farklı inançtaki insanların zannettiklerinin aksine İslam, insanların birbirleriyle savaşmalarını değil öncelikli olarak; barış, saygı ve mahremiyet dairesinde yaşamalarını emreder.

İslam'ın manası, teslim olmaktır; Allah'ın ve Peygamberinin emir ve yasaklarına teslim olmak. İslam "teslimiyet" anlamına gelirken Müslüman da teslim olmuş kimse anlamına gelir. Bahsettiğimiz mevzu Kur'an-ı Kerimde şu minvalde geçmektedir:

"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Peygambere de itaat edin ve sizden olan emir sahibine de itaat edin. Eğer herhangi bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz; Allah'a ve ahiret gününe gerçekten inanıyorsanız, onu Allah ve Resulüne arz edin. Bu, daha iyidir ve sonuç bakımından da daha güzeldir." (Nisa Suresi/59)

Yani teslimiyet Allah'a, Rasulüne ve kendilerinden olan (yani Müslüman olan) emir sahibi kimselerdir. Bunun gerçekleşmesi ise şöyledir: Allah'a itaat kaidesi Kur'an-ı Kerim'e itaat etmekle yerine getirilir. Peygambere itaat onun hadislerini ve sünnetlerini ölçü kabul edip uygulamakla gerçekleşir. Kendilerinden olan emir sahibi ise İslam toplumunun halifesidir.

Tasavvufî eğitim dairesinde ise yol biraz daha derinleşmekte ve incelmektedir. Peygambere itaat, sufi öğretilerde onunla görüşmek ve emrini bizzat kendisinden dinlemektir. Emir sahibi ise kişinin üstadı olmaktadır ve kişi, Kur'an-sünnet dairesinde ona itaat etmelidir.

İslam inancına göre ilk insan ve ilk peygamber Adem aleyhisselamdır.

Adem aleyhisselam ile Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem ve bu ikisi arasında geçen tüm peygamberlere inanılır, hepsi peygamber olarak kabul edilir.

Hatta en başından beri insanların inandığı din, aslında İslam'dır ve diğer dinler bu dinin bozulmuş formlarıdır, dinden sapmalardır. Aynı sebeple İslam'a göre, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in getirdiği yeni bir din değildir. Öncekilerin devamıdır ve bundan sonra devamı olmayacaktır.

Vuslat Beklemek Ömür Dediğin

Bu dünyanın gurbet yurdu olduğunu anladın

O aşıkların yolunda buldun ebedi sevgiliye giden yolu

Yolunun nuru elinde kandiliyle Hz. Muhammed Mustafa

Bir güzel gidişe döndü ömrün Pirim Mevlana

Beyit beyit ilham oldu gönlüne aşk

Beyin beyit işledin peygamber sevgini

Allah aşkından sema ederken sen

Hüsamettin Çelebi tuttu kalemini

Böyle güzel yangınla bekledin kavuşma gününü

Allah aşığının sevinci zikir

Düğünü ölüm

Şimdi üzülelim mi yoksun diye sevinelim mi

Kavuştun sevdiğine

Beyitlerinle teselli bulur

Dünyada teselli bulamayan gönlüm

Ne olur gidişimiz senin gibi

Varişimiz senin gibi

Yanışımız senin gibi olsun

KELEBEK

SOHBET

ÇAY SOHBETLERİ

**İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe iman etmiş olmazsınız.
(Hadisi Şerif)**

Öyle muhabbetler vardır ki soğuk bir kış gecesinde içimizi ısıtan çay gibi sevgilidir. Ey bir araya gelip Allah'ı zikrettiğimiz kardeşimiz, bu gece sizin dilinizden hasbihal edelim.

- Abdullah Bin Zübeyr anlatıyor: “Ben Ayşe ve Esmâ radiyallahu anhümeden daha cömert iki kadın görmedim. Bunların cömertlikleri farklı idi. Ayşe radiyallahu anhu yanında birikinceye kadar bir şey toplar sonra insanlara taksim ederdi. Esmâ radiyallahu anhu ise yarın için elinde bir şey tutmaz, hepsini insanlara taksim ederdi.” Pirimiz Mevlana Hazretleri de “Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol.” buyuruyor. Cömertliğin sizdeki dili nedir?

- *Çok cömert bir babanın elinde yetiştim. Bu konuda bana örnek bir insandı. Babam turşuculuk yapardı, fazla fazla koyardı, benden yana hak geçmesin, derdi. Ailemden yana çok şanslı olduğumu düşünüyorum ve bunun için Allah'a şükrediyorum.*

- Allah celle celaluhu bizlere “Size kendi aranızdan öyle bir Peygamber geldi ki sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir. Kalbi sizin için titrer, müminlere karşı pek şefkatli ve merhametlidir.” buyurmuştur. Pirimiz Mevlana Hazretleri de “Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.” buyuruyor. Şefkat ve merhametin sizdeki dili nedir?

- *Bir dönem yaklaşık üç ay süren diş ağrısı çektim. Doktor ve ilaç tedavisine rağmen geçmedi. Bir gün oğlum uyturken bir rüya gördüm: Etraf çok kalabalıktı. İnsanlar bir yerde toplanmıştı, ne olduğunu merak edip bakmaya gittiğimde ortada bir tabut gördüm. Gördüğüm oydu. Peygamber sallallahu aleyhi vesellemdi. Sırtı dönüktü, bana üç defa “Geçecek, geçecek, geçecek.” dedi. Uyandığımda ağrım geçmişti ve evin içi gül kokuyordu. Koku uzun süre gitmedi. Allah'a hamd olsun ki ümmetinin diş ağrısıyla ilgilenen bir Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) var.*

- Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellem “Kim dünyada bir Müslüman kardeşinin ayıbını örterse Allah da o kimsenin dünya ve ahirette ayıplarını örter.” buyurmuştur. Pirimiz Mevlana Hazretleri de “Başkalarının kusurlarını örtmede gece gibi ol.” buyuruyor. Kusurları örtmenin sizdeki dili nedir?

- *Anneme bakan bir hanım vardı. Bir gün ayağındaki çizmeler dikkatimi çekti, benim çizmelerime benziyordu. Sonra o çizmelerin bana ait olduğunu öğrendim. Küçük bir çocuğu vardı, onu üzmemek için bir şey söylemedim. Çizmemi alan hanımın bir akrabası rüyasında görüp kadını uyarmış. Kadın çizmeleri geri getirdi. Ben de senin bu durumunu Allah için örteceğim, dedim. Helalleştik ve ona Kuran-ı Kerim hediye ettim. Sen bir kimsenin kusurunu örttüğün zaman Allah da kulunu mükaflatlandırıyor.*

- Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre; Peygamber (s.a.v) “Güçlü kimse (güreşte) rakibini yenen pehlivan değildir. Asıl güçlü, öfkelenildiği zaman nefsini yenen kimsedir” buyurmuştur. Pirimiz Mevlana (h.z)'leri de “Hiddet ve asabiyetde ölü gibi ol.” buyurmuştur. Bu konunun sizdeki dili nedir?

- Annem hiddetlenmez ölçülü ve yerli yerinde konuşurdu. Bu konuda annemden çok öğüt aldım. Dini anlamda da bana güzel örnek olmuştu. Ben de kavga eden kimseleri görünce Nas Suresi'ni okurum. Allah onların öfkelerini dindirsin diye. Onlar için dua ederim.

- Hz. Peygamberimiz (s.a.v); makam ve mertebelerinin yüksekliğine rağmen, insanların en alçak gönüllüsüydü. Allahü Zülcelal Miraç'ta: “Ya Muhammed! Seni ne ile şereflendireyim” buyurunca. Hz. Peygamber(s.a.v) ubudiyetle: “Ya Rabbi! Sana kul olmak istiyorum.” Diyerek eşsiz bir tevazu örneği göstermiştir. Pirimiz Mevlana(h.z)'leri de “Tevazu ve alçakgönüllülük de toprak gibi ol.” buyurmuştur. Tevazunun sizdeki dili nedir?

- Toprak gibi ol demiş ya hani toprağa ne ekerseniz onu veriyor zaten.

- Hz. Enes (r.a) ;“Biz Rasulullah (s.a.v) ile birlikte mescidde otururken bir bedevi çıkageldi. Durup mescidin içine akıtmaya (işemeye) başladı. Rasulullah (s.a.v)'ın ashabı kalkıp: “Dur! dur!” diyerek üzerine yürümeye kalktılar ki Rasulullah (s.a.v) müdahale etti. “Kestirmeyin bırakın tamamlasın”. Ashab müdahale etmedi, adam da ihtiyacını tamamladı. Sonra Rasulullah (s.a.v) adamı yanına çağırdı ve “Bu mescidler; idrar ve pislik bırakma yeri değildir Allah'ın zikredildiği yerlerdir. Buralar da namaz kılınır. Kuran okunur” dedi. Sonra cemaatten birine bir kova su getirmesini emretti. Kova gelince sidiğin üzerine boşalttığını anlatıyor. Pirimiz Mevlana (h.z)'leri de “Hoşgörülük de deniz gibi ol.” buyuruyor. Hoşgörülüğün sizdeki dili nedir?

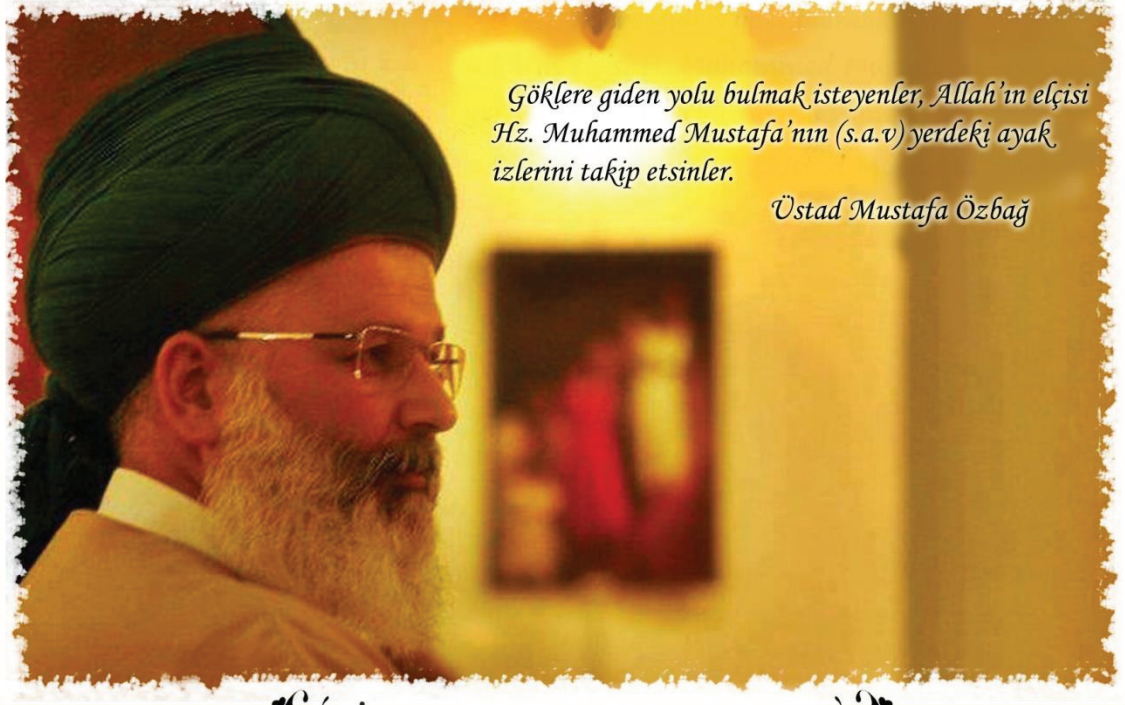
- En çok komşuluk ilişkilerinde öğrendim hoşgörülü olmayı. Yeri gelir gürültü olur yeri gelir ses yaparlar hoşgörülü olmak gerek. Dualarımda komşularımı da eksik etmiyorum.

- Rasulullah (s.a.v) “İnsanların şerhilerinden biri de ikiyüzlü kişidir. Bunlar bazılarına bir yüzle bazılarına bir yüzle bazılarına da başka bir yüzle giden insanlardır” buyurmuştur. Pirimiz Mevlana(h.z)'leri de “Ya olduğun gibi görün ya görüdüğün gibi ol.” buyuruyor. Bu konunun sizdeki dili nedir?

- Ben kendim öyleyimdir. Hislerimi saklayamam bu yüzümden anlaşılır. Buraya geldiğimden beri törpülendim. Tasavvuf gerçekten insanı hakiki insan yapıyor. Kuran sünnet tasavvuf bizi terbiye ediyor. Kendini frenlemeyi ve ince ahlaklı olmayı öğretiyor. Allah onu sevip Peygamberine uyanlardan olmayı nasip eylesin..

HİFA & HAVLE

ESBAB-I NÜZUL

Göklere giden yolu bulmak isteyenler, Allah'ın elçisi Hz. Muhammed Mustafa'nın (s.a.v) yerdeki ayak izlerini takip etsinler.

Üstad Mustafa Özbağ

İTAAT MARUFTADIR

Ey iman edenler!

Allah'a itaat edin. Peygambere ve sizden olan emir sahiplerine itaat edin. Eğer bir şeyde çekişirseniz Allah'a ve ahiret gününe inanmışsanız onun hallini Allah'a ve Resulüne bırakın. Bu hem hayırlı hem de netice itibariyle daha güzeldir. (Nisa/59)

İmam Buhari Hazretleri “**Ey iman edenler, Allah'a itaat edin. Peygamber'e ve sizden olan emir sahiplerine de itaat edin.**” ayeti hakkında şöyle demiştir: “Bu ayet Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bir seriyyede göndermiş olduğu Abdullah İbn Huzâfe ibn Kays ibn Adıyy hakkında nazil olmuştur.”

İbn Mace dışındaki diğer muhaddisler de bu hadisi Haccâc İbn Muhammed el-A'ver kanalıyla tahrîc etmişlerdir. Tirmizî ise hadisin hasen, garib olduğunu, sadece İbn Cüreyc kanalıyla gelen rivayetini bildiklerini kaydetmiştir.

İmam Ahmed der ki “**Bize Ebu Muâviye'nin... Ali'den rivayetine göre o şöyle demiştir: Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem bir seriyye (askerî birlik) gönderip başlarına Ensar'dan birisini başkan tayin etti. Yola çıktıklarında başkanları bir konuda onlara kızarak: 'Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem bana itaat etmenizi emretmedi mi?' dedi. Onlar, 'Evet.' dediler. Bunun üzerine 'Bana odun toplayın.' deyip ateş istedi ve bununla toplanan odunları ateşleyerek 'Size kesin olarak söylüyorum ki bu ateşin içine mutlaka gireceksiniz.' diye emretti. Topluluk 'Ondan çıkmayacaktınız. İtaat ancak iyiliktir.' dedi.**” Hadisi Buhari ve Müslim sahihlerinde A'meş kanalıyla tahrîc etmişlerdir.

Ebu Davud da şöyle rivayet eder: “**Bize Müsedded'in... Abdullah ibn Ömer'den, onun da Rasulullah'tan naklettiğine göre o, şöyle buyurmuştur: 'Sevdiği ve hoşlanmadığı konularda Müslüman kişiyi dinleyip ona itaat etmek; o, bir kötülükle emretmediği**

sürecidir. Bir kötülüğün yapılması emredildiğinde bunu dinleme de itaat etme de yoktur.’
” Hadisi Buhârî ve Müslim’de Yahya el-Kattân kanalıyla tahrir etmişlerdir. *

Hadiselerden ve hadislerden de anlaşılacağı üzere itaat, iyilikte ve maruftadır. Bir kimse Kur’an ve sünnet çerçevesinde emirlere uyarken buyrukları sadece emir sahiplerinin yanında değil her daim uygulamalıdır. Derviş olmaya gönül vermiş bir kimse de üstadı ile biatlaşırken aslında Kur’an ve sünnete bağlı kalacağını ve haramlardan kaçınacağını sözünü verir.

Pirimiz Mevlana Hazretleri “Kul, efendisinin huzurunda değilken de kulluğunu korur, itaatten çıkmazsa bu kulluk iyi ve hoş bir kulluktur. Bu padişahın önünde onu öven kişi nerede, padişah yokken bile ondan utanıp çekinen nerede.” buyurarak kulluğa ulaşmanın yolunu bizlere bildirmiştir.

Her an Allah’ı görüyormuşçasına iyilik ve güzelliğe kanat çırpıp insanları hayra çağıran ve ayın on dördünün aydınlatması gibi karanlıkları aydınlatan emin peygamberimizin ayak izlerinin takipçi olmalıyız.

Pirimiz Mevlana Hazretleri Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem için şöyle buyurur: **“Bu peygamber baştanbaşa kulaktır, gözdür. Onun merhameti sütninedir, biz de onun süt emer çocuklarıyız.”** (Mesnevi)

Din nasihattir hadisi şerifi düsturunca biz de gelin pirimizin nasihatini gönlümüze nakşedelim:

“İçini arıt da Muhammed’in Yemen ülkesinde Rahman kokusunu aldığı gibi sen de benim sevgilimin ebedilik kokusunu bul!” (Mesnevi)

Nergis

*Bu yazıda Tefsir-i Taberi’den faydalanılmıştır.

SOHBET-İ PİRAN

HZ. MEVLANA 'NIN AİLESİ

Hazreti Mevlânâ'nın babası Sultân-ül-Ulemâ Bahaeddin Veled; Resûlullah Efendimizin ilk halifesi olan Hazret-i Ebû Bekr-i Sıddık'ın soyundan ve Allah aşkı ile dolmuş, döneminin en büyük bilginlerindedir. 1151 (H.545)'de doğmuş ve 1228 (H.625)'de Konya'da vefat etmiştir.

Küçük yaşta babasını kaybeden Bahaeddin Veled'in eğitimi ile annesi yakından ilgilendi. Annesi, Harzemşah sultanlarından Alâüddîn Muhammed Harzemşah'ın kızı Emetullah Hâtundur. Emetullah Hatun eşinin vefatı sonrasında oğlu Bahaeddin Veled'in büyümesi ve iyi bir tahsil görmesi için çok titiz davranmıştır. Bir gün eşi Hüseyin Hatîbî'den kalan kitapların olduğu odaya oğlunu götürür; "Evlâdım, Bahaeddin'im! Bu kitaplar, rahmetlik babandan kaldı. Baban bu kitapları her gün okur, elinden bırakmazdı. Bu kitaplara çok önem verirdi.

Vefatından sonra pek çok âlim kitapları almak için geldiler. Fakat kimseye vermedim, bunları senin için muhafaza ediyorum. Sen de ilim öğrenerek babanın kitaplarını anlamaya muvaffak ol ve babanın yerini tut!" der. Bu sözler Bahaeddin'i çok etkiler, büyüyünce okuyup âlim olacağını söyler. Kısa zamanda dini ilimler ve tasavvuf yolunda kıymetli bir düzeye ulaşır.

Zikir ile meşgul olur. Harizm'e gidip tıp alanında eğitim görmeyi ister daha sonra isteğinden cayarak vaizlik yapmaya başlar. Necmeddin-i Kübra'ya intisap ederek müridi olur ve tarikatına girer. Necmeddin-i Kübra'dan tasavvufu öğrenerek onun önde gelen talebeleri arasına girer. Muhammed Bahaeddin Hazretleri zamanının en büyük âlimlerinden ve velilerinden olur. Zahirî ve bâtîni ilimlerde öyle yüksek derecelere vasıl olur ki iki cihanın güneşi Peygamberimiz, ona rüyasında "Sultân-ül-ulemâ= Âlimlerin sultanı" lakabını verir.⁽¹⁾

Muhammed Bahaeddin Hazretleri evlenme çağına gelince annesi, Belh Emiri Rükneddin'in kızı Mümine Hatun ile evlendirir. Onların bu evliliklerinden de Mevlânâ Celaledin-i Rumi doğar.

Hazreti Mevlânâ 30 Eylül 1207 tarihinde Horasan'ın Belh bölgesinde, Afganistan sınırları içinde kalan Vahş kasabasında doğmuştur. Annesi Mümine Hatun, babası Alimlerin Sultanı.

Hazreti Mevlana, 18 yaşında Semerkandlı Hâce Şerafettin'in kızı Gevher Hatun'la evlendirilir. Bu evlilikten iki erkek çocuğu olur. İlk göz ağrısı Sultan Veled ve Alaeddin... Alaeddin, Hazreti Mevlana yaşıyorken 1262 yılında vefat eder.

Hazreti Mevlana ilk eşinin vefatından sonra Konya'da Kerra Hatun'la evlenir. Bu evlilikten Muzafferüddin Âlim Çelebi ile Melike Hatun olur.

MEVLEVİLİĞİN KURUCUSU SULTAN VELED

Bahaeddin Sultan Veled, Nisan 1226 tarihinde, Lârende kasabasında Gevher Hatun'dan doğmuştur. Hazreti Mevlana, oğluna babasının adını vermiştir. Sultan Veled çocukluğunu dedesi Bahaeddin Veled ile geçirmiş onun nasihatleri ile büyümüştür. İlk dini eğitimini babasından almıştır. Gevher Hatun'un küçük oğlu Alâeddin'in doğumundan sonra ölmesi üzerine, küçük yaşta annesiz kalan Sultan Veled'le, Kerra Hatun ilgilenmiştir.

Sultan Veled, babasından medrese ilimlerini öğrendiği gibi Seyyid Burhaneddin Tirmizî, Şems-i Tebriz'i, Hüsameddin Çelebi gibi evliyalar ve zamanın âlimleri ile sürekli muhabbette bulunarak da belli mertebelere ulaşmıştır.

Hazreti Mevlânâ, bir gün oğullarından Sultan Veled'i sağ tarafına, Alâeddin Muhammed'i sol tarafına almış oturuyordu. Bu sırada yeşil elbiseli iki kişi gelip selâm verdiler. Hazreti Mevlânâ'dan izin alarak, Sultan Veled'i alıp götürdüler. Az sonra, tekrar gelip Sultan Veled'i teslim ettiler ve "Ya Hazreti Mevlânâ! Bu güzel yavrunuz, neslinizi devam ettirecektir. Dünyada pek çok kimselerin hidayete gelmesine, doğru yola kavuşmasına sebep olacak, din-i İslam'a uzun yıllar hizmet edecektir." deyip ayrıldılar.⁽²⁾

Hazreti Mevlânâ çocukları ile yakından ilgilenirdi : “Hazret-i Sultan Veled küçükken daima Hazret-i Mevlânâ'nın kucağında uyurdu. Mevlânâ namaza kalkınca o uyanıp ağlardı. Bunun üzerine Mevlânâ, çocuğunu avutmak için namazı bırakır, onu kucağına alırdı. Annesinin sütünü istediği zaman da onu, baba sevgisinin saf sütü ile doyururdu. Bu manevi sütle doyan Sultan Veled, tekrar uyurdu.”⁽³⁾

Mevlana, sevgisiyle, teveccühüyle daha kendi zamanında Sultan Veled'i yüceltmış ve dervişlerine tanıtmıştır. Bir gün oğlunun, sevdiklerine karşı türlü hizmetlerde bulunmasından çok memnun olan Hazreti Mevlânâ, medresenin duvarına: “Bizim Bahaeddin'imiz bahtlıdır. İyi yaşıyor ve rahatça ölecek.” diye yazmıştır. Hazreti Mevlana oğlunun istediği gibi yetişmesinden, olgunlaşmasından dolayı sevincini ve oğluna verdiği değeri: “Bahaeddin, benim bu âleme gelişim, senin zuhurun içindir. Benim bütün söylediklerim, nihayet sözlerimden ibarettir. Hâlbuki sen, benim işim ve eserimsin.” sözleriyle ifade eder.⁽⁴⁾

Bir gün Şems'in maiyetinde Sultan Veled ile Şam'dan Konya'ya kadar yürüyerek gelmiş ve onun ata binmeyi teklif etmesine karşılık “Hem padişah ata binsin, hem kul... Buna imkan yok.” demiş ve bu teklifi kabul etmemiş. Şems Konya'ya gelince, Hazreti Mevlânâ ve dostlarına Sultan Veled'in bu hizmetini övmüş ve “Allah'ın bağışlarından iki şeyim var: Başım ve sırrım. Başımı içtenlikle Mevlânâ'nın yolunda feda ettim. Sırrımı Bahaeddin'e bağışladım. Eğer Bahaeddin'in ömrü, Nuh'unki kadar olsa ve bunun hepsini harcasa idi, bu yolculukta benden elde ettiği feyzi elde edemezlerdi. Kendisini sizin de ödüllendireceğinizi ve onun kâmil bir pir, büyük bir şeyh olacağını umuyorum.” sözleriyle Sultan Veled hakkında iltifatta bulunmuştur. (5)

Sultan Veled, evlenme çağına geldiğinde, babası ona, en çok sevdiği talebelerinden Selâhaddini Zerkûbî'nin kerimesi Fâtıma Hâtun'u nikâhlar. Onlardan, evliyanın büyüklerinden Arif Çelebi dünyaya gelir.

Sultan Veled, her konuda babasına uymuş onun sözünden hiç dışarı çıkmamıştır, onun sevdiklerini ağırlamış, onun yolunda yürümüştür. Babasının tavsiyesiyle önce Şems'e uymuş, babası gibi ona bağlanmıştır. Şems'in vefatından sonra Selâhaddin-i Zerkûbî'ye bağlanmış, onun vefatından sonra Çelebi Hüsameddin'e tabi olmuştur. Çelebi Hüsameddin'in vefatıyla, Mevlâna yolunun yolcuları, Sultan Veled'in etrafında toplanıp yalvararak onu, babasının makamına geçmeye mecbur ettiler.⁽⁶⁾

Hazreti Mevlana vefat ettikten sonra, halifesi, vekili olan Hüsameddin Çelebi, talebeleriyle birlikte Sultan Veled'e gelerek "Artık bizleri irşad etmeye, ilim öğretmeye başlamanızı istirham etmeye geldik. Zira mübarek hocamız Hazreti Mevlânâ'ya lâayık halife olacak ancak siz varsınız. Bizler, gece ve gündüz çalışıp size hizmet etmekle şerefelenelim." der. Babasının halifesinden bu sözleri işiten Sultan Veled Hazretleri "Canım efendim! Siz, muhterem babamın sağlığında onun halifesi idiniz. Vefatından önce sorulduğunda, sizi, kendisine halife bıraktığını buyurmuştu. Bu sebeple siz, bizim hocamızsınız. Bu vazife size verilmiştir. Başta kendim ve oğlum Arif Çelebi size tâbiyiz, ne emrederseniz yapmaya hazırız." der.

Sultan Veled, hicri 712 senesinde cumartesi gecesi seksen altı yaşında vefat eder. Babasının sağ tarafına gömülmüştür.

Sultan Veled buyurdu ki: "Tasavvuf yoluna girmiş olan kimse nefesine sahip olup, ona muradını, isteklerini vermemeli ki, ahirette muradı olan Allah Teâlâ'nın nasıl olduğunu bilemediğimiz cemâlini görmek nasip olsun. Bu yolda bulunanlar, kötü huylarını bırakıp, iyi güzel huylarla bezenerek, Allahü Teâlâ'dan feyz ve bereketlerine kavuşur."

Esmâ YOLCU

1 Evliyalar Ansiklopedisi

2 <http://biriz.biz/evliyalar/ea1262.htm>

3 Manâkıb al-'ârifin, s.428.

4 Manâkıb al-'ârifin, s.428.

5 Manâkıb al-'ârifin, s.428.

6 Mevlana'dan Sonra Mevlevilik, s.30

HANIM SAHABELER

CENNET KADINLARININ EN EFDALI

HÜVEYLİD KIZI HATICETÜL KÜBRA'DA TESELLİ (1)

Alemlerin efendisi Hz. Muhammed sallallahu aleyhi vesellem, Hz. Hatice için “Allah bana ondan daha hayırlısını vermemiştir.” buyurur. ⁽²⁾

Efendimiz aleyhissalatüvesselamın en hayırlı bulduğu bu mübarek hanımın faziletleri, biz Müslümanlar için idrak edilmesi ve hayata geçirilmesi gereken mühim meselelerdendir.

Bu yazıda Hz. Haticeül Kübra'nın faziletlerinin başında gelen teselliden bahsedelim.

Teselli, kelime manasıyla kederli ve gamlı olan bir kimseyi söz ve nasihatle ferahlandırma, o kimseye manevi yönden destek olmaktır.

Hazreti Hatice teselli konusunda en büyük örnektir. Onun teselli ettiği kimse alemlerin efendisi Hz. Muhammed sallallahu aleyhi vesellem teselli ettiği konu ise ilahi ve en büyük vazife idi. Böyle mühim bir konuda en iyi teselliyi ancak Hz. Hatice gibi faziletli ve yüksek fitratlı bir hanım verebilirdi.

Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi vesellem'in yaşı kırka yaklaştığı zaman etrafında bir takım değişik hadiseler cereyan etmeye başlamıştı. Yürüdüğü yollarda taşlar, ağaçlar onunla konuşur ve ona selam verirlerdi. ⁽³⁾Yine rüyalarında gördüğü hadiseler bir sonraki gün aynı şekilde aşikar olur, manasını ve gerçekliğini yaşayarak tecrübe ederlerdi. Bununla birlikte gaipten bazı sesler duyar, nereden geldiğini anlamaya çalışır fakat bir sonuca varamazdı.

Tüm bu gelişen olaylar alemlerin efendisinin şaşırmasına ve de korkmasına neden oluyordu. Yaşadıklarını ve hissettiklerini paylaşmak ve destek almak için sığınacak bir liman olarak sevgili eşi Hz. Hatice'yi seçmiş ve onun şu sözleri ile teselli bulmuştu: “Sen kendi menfaatini gözetmez, hayır işlersin. Allah senin üzerine şeytanı musallat etmez.” Hz. Hatice, böyle emin bir tutumla eşine en büyük desteği sağlamış ve onun gönlünü bir nebze olsun ferahlatmış oluyordu.

Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem'in bu ahvali, o şerefli vazifeyi yüklenip tesellilerin en büyüğü ile gönlü mutmain olana kadar devam edecekti.

Nihayet o kutlu gün 610 yılının Ramazan ayında Hira mağarasında gelmiş, nübüvvet vazifesi verilmişti. Cibril, “Oku!” dedi Hatemül enbiyaya, “Oku!”

Şaşkınlık ve korku ile Nebi “Ben okuma bilmem.” dedi. Bu cevapla melek Rasul-ü Kibriyayı alıp takati kesilinceye kadar sıktı. Bu hal aralarında üç defa daha tekrarlanıp nihayet Alak Suresi’nin ilk beş ayeti inzal oldu.

Efendimiz aleyhissalatu vesselam yaşadıkları karşısında büyük bir hayrete kapılıp korku ve dehşet içinde koşarak Hira mağarasından güvenilir ve emin Hatice’nin yanına vardı. Habib-i Kibriya’nın yaşadığı ilahi haşyet bütün bedenini sarmış, “Beni örtün, beni örtün!” nidaları ile somutluk kazanmıştı. Yüreğinin soğuması için bir süre örtüler altında kalan Efendimiz aleyhissalatu vesselam, durumu Hz. Hatice ile paylaştı. Hz. Hatice’nin beklediği gün gelmişti, rüyalarında gördüğü ışık zahiri olarak karşısında duruyordu.

“Sana müjdeler olsun! Bulduğun yerde sebat et. Allah’a yemin ederim ki hiçbir zaman Allah seni utandırıp mahzun etmez. Çünkü sen akrabayı gözetir, işini görmekte aciz olanların ağırlığını yüklenirsin, fakire verir, kimsenin kazandıramayacağını kazandırırın, misafiri ağırlarsın, hak yolunda zuhur eden olaylarda (halka) yardım edersin.”⁽⁴⁾ diyerek tesellilerin en büyüğü ile ona destek vermiş, Hz. Peygamberin kalbini mutmain etmişti. Haticetül Kübra’nın bu denli teslimiyeti, Allah’ın Rasulü’ne şüphesiz inancı, ona maddi manevi destek oluşu, İslam’ın yayılmasındaki mücadelesi, müşriklerin zulmedici ve baskıcı tavırlarına gösterdiği dirayeti Rasulullah’a bu ilahi vazifede bir dayanak olmuş, yıllar sonra Hz. Aişe’nin Hz. Hatice’yi kıskanmasının da nedenini oluşturmuştur. Rasulullah’ın kendisine ondan daha hayırlısının verilmediğini, çünkü herkes kendisini yalanladığı bir zamanda onun kendisini tasdik ettiğini, herkesin onu mahrum bıraktığı bir zamanda onun desteğini gördüğünü söylemesi de şüphesiz Hazreti Hatice’nin Rasulullah’a olan sevgisinin bir sonucudur.⁽⁵⁾

Böylesi bir teslimiyet ve teselli ile en efdal olan bu mübarek hanımın faziletlerini anlatmaya lisanımız eksik, mürekkebimiz güçsüz kalır.

Rabbim cümlemizi bu mübarek hanım sahabelerin yolundan ayırmasın, bizlere onların şefaatlerine mazhar olabilmeyi nasip etsin.

Selam, Allah’ın salih kullarına ve bizim üzerimize olsun. Allah’a emanet olun.

Sevde Ersöz

1-Muhibbuddin Ahmed b. Abdullah el Taberi, es simtu’s semin ,Nureddin Ali b. Ebi bekr-el Heysemi, Mecmau’z -Zevaid ve Menba’ul Fevaid.

2-Müslim, Fadailu’s-Sahabe, 12.

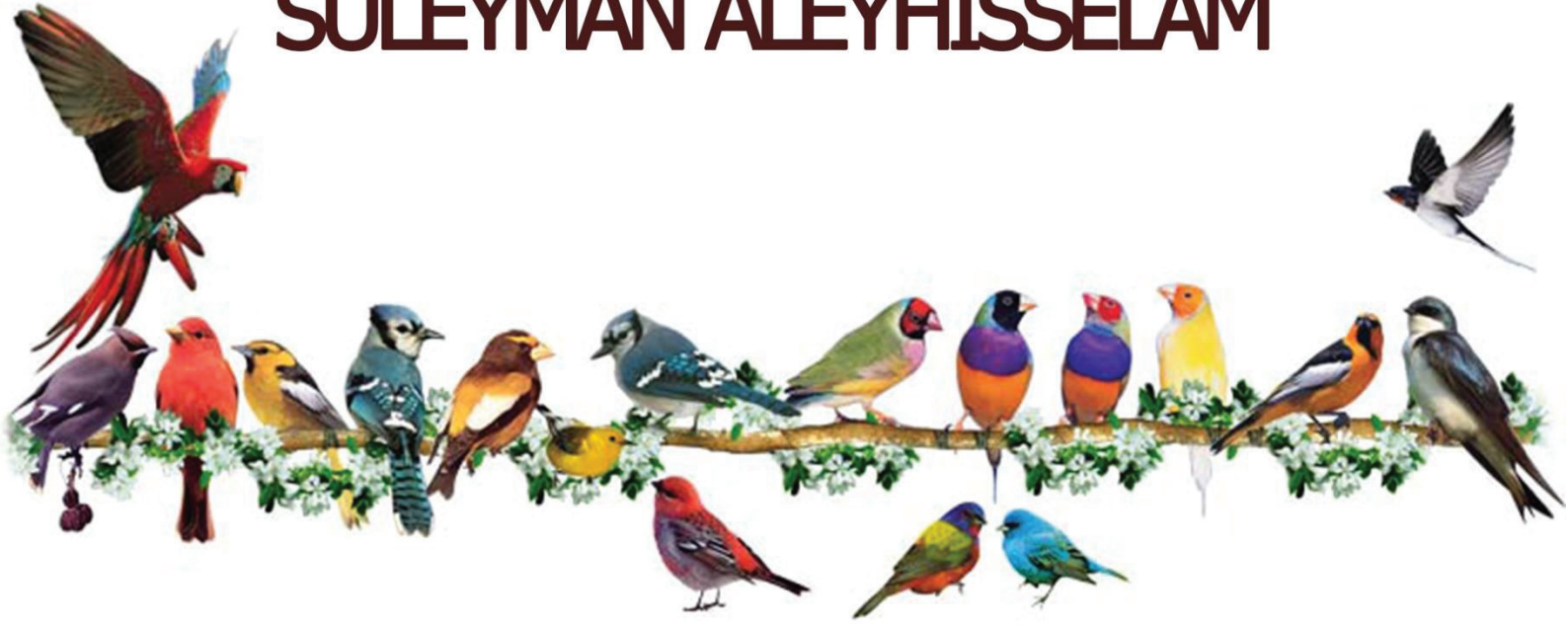
3-Ahmed b. Hanbel, Müsned.

4-El Buhari 1/3, Tecrid Tercümesi, İbn Hişam.

5-Müslim Fedailu’s -Sahabe.

PEYGAMBERLER TARİHİ

SÜLEYMAN ALEYHİSSELAM

“Bu Süleyman’a uymayan kuş, karanlığa âşıktır. Yarasına benzer. Ey kötü yarasa, Süleyman’a alış da ebediyen zulmette kalma.” Mesnevi

Hazreti Süleyman’ın soyu İbrahim aleyhisselama kadar dayanmaktadır. Babası Davud peygamber vefat edince bazı kaynaklara göre 12, bazı kaynaklar göre ise 13 yaşında ülkesine hükümdar oldu. O da babası gibi hem peygamberlik hem hükümdarlık yaptı.

Süleyman aleyhisselam uzun boylu ve iri gövdeliydi. Gözleri iri, yüzü güzel ve saçları çoktu. Küçük yaştan itibaren üstün bir akıl ve zekâya sahipti. Bu özellikleri onu hükmetme ve yargılama noktasında ön plana çıkardı. Öyle ki babası Davud aleyhisselam dahi ona akıl danışır ve onunla istişarelerde bulunurdu. ⁽¹⁾ Bir gün babası Davud aleyhisselam zamanında bir olay vuku bulmuş ve konuyla alakalı fetva sorulmuştu. Bu fetvaya Davud aleyhisselam farklı, oğlu Süleyman aleyhisselam da farklı bir cevap vermiş ve Hazreti Süleyman’ın fetvası gerçeğe ve hakikate daha yakın görülmüştü. Allah-u Teâlâ’da bu olayla alakalı “ Davud ve Süleyman’ı da hatırla. Bir ekin konusunda hüküm veriyorlardı. Bir grup insanın koyun sürüsü, geceleyn başıboş bir vaziyette ekinin içine dalıp zarar vermişti. Biz onların hükmünü görüp bilmekteydik. Bu şekilde fetvayı Süleyman’ a biz bildirdik. Biz Davud’a ve Süleyman’a hüküm (peygamberlik, hükümdarlık) ve ilim verdik.” ⁽²⁾ buyurmaktadır.

Hazreti Süleyman hükümdarlığının 4. yılında babasının vasiyetini yerine getirmek için Beytül Makdis ’i inşa etmeye başladı ve 7 yılda tamamladı. Rivayete göre Mescidi Aksa’nın yapımını bitiren Hazreti Süleyman Rabbinden üç şey istedi:

Allah’ın hükmüne uygun hüküm verme kabiliyeti

Kendisinden önce ve sonra kimseye nasip olmayacak mülk ve saltanat

Yaptırdığı mescidine ibadet niyetiyle girecek herkesin, oradan bütün günahlarından arınmış olarak çıkması. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem “ Süleyman’a ilk iki dileği verildi. Üçüncü dileğinin bize verilmesini umarız.”⁽³⁾ buyurmuştur.

Tarihçilerin rivayetlerine göre Hazreti Süleyman Mescidi Aksa ’dan sonra hükümdarlık sarayına başladı ve onu da 13 yılda tamamladı. Ayrıca Hazreti Süleyman bir deniz filosuna ve Hindistan’dan altın, gümüş ve ticaret eşyası getiren bir gemiye de sahipti.⁽⁴⁾

Hazreti Süleyman döneminde kadınların sayısıyla alakalı bir sınırlama yoktu ve onun çok sayıda eşi vardı. Rasulullah buyurdu ki “ Davud oğlu Süleyman şöyle dedi: ‘ Ben bu gece 100 hanıma uğrayacağım ve onlardan her biri bir erkek çocuk doğuracak. Onlar da Allah yolunda kılıçla cihat edecekler.’ Fakat o bunu söylerken ‘inşallah’ demedi. İçlerinden sadece birisi yarım bir insan doğurdu.” Ardından Allah Rasulu ekledi: “ Eğer Süleyman ‘inşallah’ deseydi hanımlarından her biri, Allah yolunda kılıçla savaşacak bir erkek çocuk doğururdu.”⁽⁵⁾

Yüce Allah Hazreti Süleyman’a sayısız nimetler, hikmetler ve mucizeler verdi. Doğuda ve batıda bütün hükümdarlar ona itaat edip peygamberliğini kabul etti.

Rabbi ona kuşdilini ve diğer hayvanlarının lisanlarını öğretti. Asakir’ in rivayetine göre Süleyman aleyhisselam bir gün yolda giderken iki serçe görür. Etrafındakilere “ Erkek serçenin ne dediğini biliyor musunuz?” der. Onlar da “ Ey Allah’ın peygamberi! Ne diyor?” derler. Peygamber “ O dişiyi istiyor ve ona: ‘ Benimle evlenirsen seni Şam’da dilediğin eve yerleştiririm.’ diyor. Çünkü Şam’ın evleri güzel taşlardan inşa edilmiştir. Oralara herkes giremez. Ancak bir dişi ile evlenmek isteyen erkek mutlaka yalan söyler.”⁽⁶⁾ buyurdu.

Yüce Allah rüzgârı Süleyman peygamberin emrine verdi. O rüzgârı hangi tarafa isterse o yöne estirir ve onun gücünden yararlanarak uzak mesafeleri kısa zamanda kat ederdi.

Allah celle celaluhu cinleri ve şeytanları da peygamberinin emrine verdi. Bu sebeple Süleyman aleyhisselam onlardan dilediğini insanlara zarar vermemeleri için bağlar, dilediğini çalıştırır. Bunlar Allah peygamberinin emriyle insanoğlunun gücünün yetmeyeceği işler görür, denizlerden kıymetli mücevherler çıkarırlardı.

Hazreti Süleyman insanlardan, cinlerden ve kuşlardan oluşan bir orduya sahipti. Peygamber bu orduyu ve yapacakları işleri düzenlerdi. Sefere de bu ordusuyla çıkardı.

Süleyman aleyhisselam’a verilen nimetlerden biri de bakır madeniydi.

Süleyman aleyhisselam’a bahşedilen bu hikmet ve nimetlerle alakalı Allah ayeti kerimelerinde şöyle buyurur:

“Süleyman’ın emrine de rüzgârı verdik. Sabah gidişi bir aylık, akşam dönüşü bir aylık yol idi. Erimiş bakır madeni ona sel gibi akıttık. Hem Rabbi’nin izniyle elinin altında cinlerden de çalışan vardı. Onlardan da kim emrimizden dışarı çıkarsa ona ateş azabından tattırdık. Onlar, ona mihraplar, temiz evler, havuzlar gibi çanaklar ve sabit kazanlardan her ne isterse yaparlardı. Çalışın ey Davud hanedanı, şükür için çalışın. Ama kullarım içinde şükreden azdır.”⁽⁷⁾

Süleyman peygamber vefat ettiğinde 52 yaşındaydı. Onun ölümü uzun bir zaman sonra, dayandığı bastonun kırılıp yere düşmesiyle anlaşıldı. Sebe suresi 14. ayetinde de “ Ne zaman ki Süleyman’a ölümü hükmettik, cinlere onun ölümünü sezdiren olmadı. Yalnız bir güve böceği dayandığı asasını yiyordu. Bu sebeple Süleyman yere yıkılınca ortaya çıktı ki, cinler eğer gaybı bilir olsalar o zilletli azap içinde bekleyip durmazlardı.”

Ölümünün anlaşılmasından sonra o Beytül Makdis’e defnedildi.

Sare Şüheda BAŞAK

1 Muhammed Ali Sabuni

2 Enbiya /78-79

3 İbni Mace, Ahmed b. Hanbel

4 Muhammed Ali Sabuni

5 Buhari

6 İbni Kesir

7 Sebe/12-13

BURSA'NIN FETHİ

1326

Bursa birçok devlete, medeniyete ve kültüre ev sahipliği yapmış başta İpek Yolu olmak üzere pek çok ticaret yoluna ev sahipliği yapan, dünyanın önemli şehirlerinden birisidir. Osmanlı Devleti'nin ilk başkenti olması nedeniyle Bursa devletin idari, siyasi, dini, ilmi, kültürel, sosyal ve ekonomik hayatında çok önemli bir merkezdi. Bu önemi vurgulamak için daha sonra Osmanlı'nın önemli paşalarından biri olan Keçecizade Fuat Paşa "Bursa Osmanlı'nın dibacesidir." diyerek Bursa'nın Osmanlı için ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. Kuruluşu milattan çok önceye dayanan Bursa daha sonra Büyük Roma İmparatorluğu'nun eline geçer. Roma'nın Kavimler Göçü ile Doğu ve Batı Roma olmak üzere ikiye ayrılmasıyla Bursa, Doğu Roma yani Bizans'ın elinde kalmıştır.

Osman Bey kendisine hedef olarak Bursa'yı görmüş fakat ömrü buna yetmemiştir. Osmanlı Devleti tarafından 1314 yılında başlayan Bursa'nın fethi 10 seneden fazla sürdü. Osman Gazi ile başlayan fetih Orhan Gazi tarafından tamamlandı. Fetihden sonra Bursa "Bey Sancağı" olmuş ve başkent de Bursa'ya taşınmıştır. Bursa'nın fetih süreci Osman Gazi ile başlar. Osman Gazi kendisine cihat yolunda en büyük hedef olarak Bursa'yı görmekteydi. Çünkü Bursa Bizans'ın Anadolu'daki en büyük şehridir. Bu sebeple ilk zamanlarda bölgedeki komşuları ile iyi ilişkiler gütmüş ve sınır komşuları olan Bizans tekfurlarıyla barış dolu karşılıklı iyi ilişkiler kurmuştur. Fakat kaldı ki

Osmanlı'nın sahip olduğu gaza ve cihat düşüncesi Osmanlı padişahları ile Bizans tekfurlarını karşı karşıya getirmiştir. Osman Gazi 1314 yılında Bursa'yı kuşatma altına aldı, 10 sene boyunca Bursa'nın Bizans ile olan bağlantısını kesti, bu sayede dışarıdan hiçbir şey şehre giriş yapamadı ve Bursa teslim olmaya zorlandı. Bunu yaparken de Osman Gazi Bursa'nın Bizans ile olan bağlantısını Mudanya limanını ve Orhaneli'yi fethederek Bursa'yı Bizans'tan koparttı ve fetih yolunda önemli bir adım atılmış oldu. Ayrıca Bursa'nın etrafına şehir için önemli olacak stratejik noktalara fetih yolunda katkı sağlaması için kaleler yaptırılarak yine Bizans askerlerinin ulaşımını engelledi. Bursa'daki

Bizans halkı aslına bakılırsa halinden memnundu. Halkın çoğunluğunun görüşü Osmanlı'nın himayesinden yanaydı. Osmanlı'nın fethettiği diğer yerlerdeki gayrimüslim halka gösterilen hoşgörü ve adaletli politika sayesinde halk kendi içerisinde "Osmanlı sarığını Bizans kukasına tercih ederiz." şeklinde söylemlerde bulunmaktaydı bu hoşgörü politika da Osmanlı'nın fethettiği yerlerde uzun süre hüküm sürmesinde son derece yardımcı olmuştur. Hatta 1402 Ankara Savaşı'nda göreceğiz ki Fetret Devrine girildiği halde hoşgörü ve adaletli yönetim sayesinde balkanlarda toprak kaybı olmamıştır. Osmangazi ile başlayan fetih hareketi halkın daha fazla ablukaya dayanamaması

sonucu teslimiyetle sonuçlanmıştır. Kuşatma sırasında Osmangazi vefat etmiştir ve vasiyet olarak Bursa'nın içlerine defnedilmeyi arzu etmiştir. Komutayı ele alan Orhan Gazi Pınarbaşı bölgesine karargâhını kurarak kaleyi kuşatır. Dışardan daha fazla yardım gelmeyeceğini anlayan kale beyi şehri teslim eder. Kale muhafızı Evrenos Bey Müslüman olur ve Osmanlı'nın hizmetine girer. Osman Gazi'nin vefatının ardından devlet Orhan Gazi'ye miras kalmıştır. Tam burada konuyla 1920 Osmanlı Mebusan Meclisi dağıtılmış başkenti İngiliz ve Fransızlardan oluşan İtilaf devletleri tarafından işgal edilmiş ve Sevr Antlaşması dayatılmaya çalışılırken yer yer işgaller başlamış. Yunan kuvvetler 600 yıl önceki atalarını unutmuyarak Bursa'yı işgal etme girişiminde bulunmuşlardır, İngilizlerin desteğiyle. Yunan kuvvetlerin başkomutanı olan Venezilos'un oğlu Sofokles işgal sırasında yanına bir kaç asker alarak -bu gün Tophane'de bulunan türbeyi- ağaçtan yapılmış kapısını tekmelemek suretiyle Osman Gazi'nin türbesine girer. Belindeki kılıcını çeker çizmeleriyle Osman Gazi'nin sandukasına tekmele atar ve bağırmağa başlar: “ Ey koca Osman, kurduğun devleti yıktık ve şimdi seni ayaklarımın altına alacağım.” der ardından da başkentlerine gönderilmesi için türbenin başında halkına yazdığı moral dolu bir mektupla ve Don Kişot edasıyla çektiği fotoğrafı gönderir. Mektupta dikkat çeken cümle şöyledir: “Bizans'ın intikamını şimdi aldım.”

600 yıl geçmiştir üzerinden biz dikkat etmiyoruz, önem vermiyoruz fakat onlar; medeniyetin beşiği diye adlandırdığımız Batı asla unutmuyor. Fakat bize de tarihimiz unutturulmaya çalışılıyor. Bursa'nın fethinden sonra Orhan Gazi'nin hedefi İznik olmuştur. İznik de yine Hristiyan halk için İstanbul kadar önemli bir şehirdir. Bursa'nın fethinden sonra politika gereği sürekli başkent değiştirilmiştir ve İznik'te fetihten sonra yeni başkent olmuştur. Osmanlı Devleti Orhan Gazi ile birlikte devletleşme yönünde daha organize ve sistemli olmuştur. Gittikleri her yere inşa edilen sosyal eserlerle halk Müslüman halka şehir de Müslüman Türk şehir olma hüviyetine kavuşmuştur. Buradaki eski kiliseler mescide ve medreseye çevrildi. Fakir ve yoksulları doyurmak için imaretler ve vakıflar tahsis edildi. Osmanlı imparatorluğu bu temeller ile adil ve hoşgörülü politikalar ile 600 sene hüküm sürmüştür. Bugün görmekteyiz ki Ortadoğu ve Afrika halkları yine aynı huzuru aramaktadırlar. Rabbim ülkemize güç kuvvet nasip etsin, mazlumların yanında olmayı nasip etsin.
Selam ve dua ile...

Dihye Işık

MÜSLÜMANLARIN İLK KIBLESİ: MESCİD-İ AKSA

Aksa, Arapça 'uzak' anlamına gelir ve Mekke'ye uzaklığından dolayı bu isim verilmiştir. Bugün Kâbe'ye çevresiyle birlikte Mescid-i Haram denildiği gibi Mescid-i Aksa'ya da çevresiyle birlikte Harem-i şerif denilmekte ve bununla 490 m. uzunlukta olan ve yer yer 30-40 m. yüksekliğe ulaşan surlarla çevrili bulunan, içinde Kubbetü's-sahra'nın da yer aldığı kutsal mekân kastedilmektedir.⁽¹⁾

Mekke döneminde Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem Kabe'yi önüne alarak Kudüs'e doğru namaz kılıyordu. Medine döneminde de Kudüs'e doğru namaz kılmaya devam etti. Ama Kabe'nin kible yapılmasını arzulamakta ve bu hususta bir vahiy beklemekteydi. Nitekim Hicret'ten 16 veya 17 ay sonra isteği gerçekleşti ve Kible Kabe'ye çevrildi. Vahiy geldiği sırada Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem Beni Seleme Mescidi'nde öğle namazı kılmaktaydı. Müslümanlar ile birlikte iki rekat kıldıktan sonra namaz içinde Kabe tarafına dönmesi emrolundu. Derhal cemaat ile birlikte yüzlerini Mescid-i Haram tarafına çevirdiler. Bu sebeple bu mescide Mescid-i Kibleteyn (iki kibleli mescid) denir.⁽²⁾

Mescid-i Aksa'nın yerinin tesbiti ve planlanması Hz. Davud ile başlar. Ancak Allah mabedin Hz. Süleyman tarafından yapılacağını bildirir. Bunun üzerine Hz. Davud, oğlu Hz. Süleyman'a durumu anlatıp mabedi inşa etmesini emreder ve mabed yapımıyla ilgili bütün malzemeleri ve elemanları ona teslim eder. Mabed için gerekli taş ve kereste Lübnan dağlarından karşılanmış. Sor Kralı Hiram, bunları Hz. Süleyman'ın yolladığı işçilere ve kendi adamlarına inşaatta kullanılacak şekilde hazırlatıp Kudüs'e göndermiştir. Çünkü mabedin yapımı sırasında ne keser ne çekiç sesinin duyulduğu belirtilmektedir. İlk mabedin yeri konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Bazılarına göre günümüzde Kubbetü's-sahra'nın bulunduğu Harem'in en yüksek kısmı, onun Kudüs'l-akdes denilen en iç mekanına veya sunağının (mezbah) bulunduğu kısmına tekabül etmektedir.

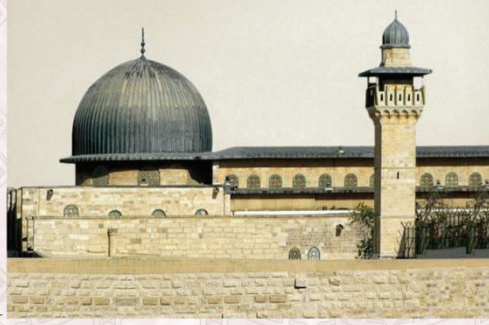
Milattan sonra 70 yılında Titus kumandasındaki Roma ordusunun işgali sırasında hemen hemen tamamen yakılan Kudüs'le birlikte mabed de yıkılmış, şehir Hadrien zamanında (117-138) yeniden imar edilirken Beytülmakdis'in yerine Jüpiter Capitolinus Tapınağı yapılmıştır. Kostantinos'un Hristiyanlığı kabulünden sonra bu tapınağın yıkıldığı sanılmaktadır.⁽³⁾

Hz. Ömer Kudüs'ün anahtarını teslim aldığı anda kendisi de bizzat çalışarak Mescid-i Aksa'nın Hristiyanlık döneminde molozlar altında kalmış olan yerini temizleyip cemaate namaz kıldırmıştır. Daha sonra da buraya mescid yaptırmıştır.⁽⁴⁾ İlk dönem İslam kaynaklarında bu mescid ile ilgili fazla bilgi bulunmamaktadır. 130'- da (747-48) vuku bulan deprem sırasında mescidde büyük hasar meydana gelmiş ve bina ancak Ebu Ca'fer el-Mansür zamanında (754-775) kapılarındaki altın ve

gümüş kaplamalardan para bastırılarak tamir edilebilmiştir.

Keppel A. Cameron Creswell, binanın planını çıkarmıştır. Buna göre Mescid-i Aksa kible duvarına dik uzanan ortadaki daha geniş on beş neften oluşuyor ve diğerlerine göre daha yüksek olan ve üst kısmında pencereler bulunan ana nefin ucunda çift cidarlı ahşap bir mihrap önü kubbesi, kuzey ucunda da ana giriş yer alıyordu. 425'te (1034) yine deprem yüzünden harap olan Mescid-i Aksa, Halife Zahir'in emriyle yeniden yapılrçasına onarılmış, sağ ve sol taraftan dörder nef kaldırılarak bina küçültülmüştür. Haçlı istilasından sonraki Selahaddin-i Eyyubi'nin imarında bu onarım esas alınmıştır. Günümüzdeki binanın büyük bir bölümü de Zahir döneminden kalmadır. Orta nefin doğusu ile onun doğusundaki nefin 7,1 m. mesafesinde bulunan yuvarlak sütunlar dizisi ve kubbeyi taşıyan kemerler

doğu ve batı uzantıları yüksekliği 12.4 m. olan yüksekliğindeki kubbe kapatılmışken sonradan dönüştürülmüştür. (5)

Selahaddin-i Eyyübi Mescid-i Aksa'nın eski Sahra'dan daha fazla emek güneybatısında bulunan Tapınak Şövalyeleri'nin silah deposu değiştirilerek kadınlar camiine çevrildi. Halep'te Nureddin Zengi'nin yaptırdığı minber getirilip yerine konulur.

ve ana sahına "T" planı oluşturan Zahir dönemine aittir. Tavan mescidin üstü önceleri 21 m. dışında beşik çatılar ile bunlar düz dama

Kudüs'ü geri aldığı zaman haline getirilmesi Kubbet-üs gerektirir. Binanın

Memlük ve Osmanlı dönemlerinde birçok defa tamir edilen Mescid-i Aksa'nın Kanuni Sultan Süleyman tarafından yapılan onarımıyla ilgili kitabesi 19.yy'ın sonlarında kaybolmuştur. Yapının 1702-1703'te Mahmut Efendi tarafından tamir edildiğini belgeleyen kitabe ise caminin batısında yer alan İslam Müzesi'nde saklanmaktadır. II. Mahmud'un 1817-1818 tarihli onarımına ait dört kitabeden ikisi günümüzde mevcuttur. II. Abdülhamid tarafından halıları ve kandilleri yenilenen yapıda İngiliz Mandası döneminde 1922'den başlayarak gerçekleştirilen geniş kapsamlı onarım çalışmasını Mimar Kemaleddin Bey yönetmiştir. Harem dahiline çeşitli zamanlarda yapılmış birçok kubbe, dört minare, beş sebil, çok sayıda kuyu ve sarniç bulunmaktadır (6)

Günümüzde yaklaşık 80 x 55m. boyutlarında düzgün bir dikdörtgen planı olan yapı mihraba dik yedi neflidir. Nefleri ayıran sivri kemerler akantus yapraklı başlıklara sahip sütunlara oturur. Kuzeye açılan sivri kemerlerde Haçlı seferleri sırasında bölgeye gelen gotik etkiler görülür. Mescid-i Aksa'nın kuzeyinde yer alan şadırvan XIX. yüzyıla aittir. Mermer şadırvan 10 m. çapında daire planlı olup zemini dört basamak aşağıdadır. Altta ve üstte kaval silmelerle sınırlanan haznenin üzerindeki çeşme aynaları bezernesiz rozet şeklindedir.

İçte yer alan küre biçimi fıskiye çanağı kırmızı renkli bir taş kaideye oturur. Üstü yakın zamanda demir parmaklıklarla donatılan şadırvanın yenilenmiş olan oturma yerleri arkalıktır., 21 Ağustos 1969 tarihinde fanatik bir Yahudi tarafından çıkarılan yangında kısmen tahribat gören mescid de Nüreddin Mahmud Zengi'nin yaptırdığı nefis ahşap minber de yanmıştır. Yangından kurtarılmış olan minberin birkaç tahtası İslam Müzesi'nde teşhir edilmektedir. (7)

Ayşe DERYA

1,3,5,7 İslam Ansiklopedisi, Nebi BOZKURT, Cilt;29

2,4,6 Kudüs'ün Gizemli Tarihi, Pelin Çift-Prof. Dr. Faruk Harman

Resim 1-4 <http://www.radikal.com.tr/dunya/mescid-i-aks-nerede-mescid-i-aks-neden-kutsal-sayiliyor-1225123/>

Resim-2 <http://www.uyanangenclik.com/archive2.php?topic=28240.0>

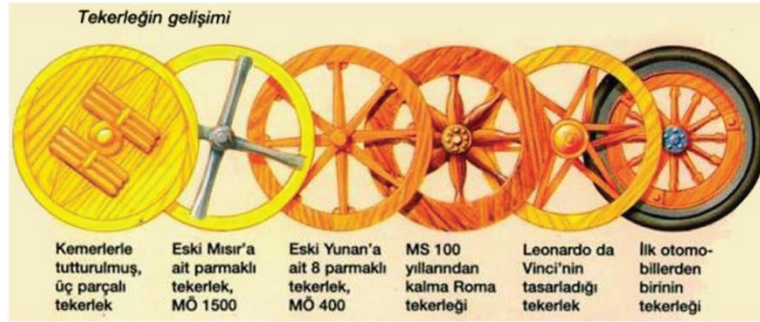
Resim -3 <http://www.haberturk.com/dunya/haber/1182154-mescid-i-aksa-cokme-tehlikesiyle-karsi-karsiya>

TEKERLEĞİN İCADI

Harrietvill, Victoria, Avustralya'daki tarih parkında yer alan, kütük taşımada kullanılmış tarihi bir arabaya ait tekerlek

Tekerlek ya da teker; daire veya çember şeklinde, bir eksen etrafında dönen ve çoğunlukla taşımacılıkta kullanılan araç.

Çalışma prensibi basit bir şekilde bir dingil ile birlikte yaptığı dönme hareketi sayesinde sürtünme kuvvetini yenmek olarak tanımlanabilir. Tekerleğin bir yüzey üzerinde dönme hareketini yapabilmesi için, mutlaka yer çekimine ya da yüzeye temasını sağlayacak bir başka dış kuvvete maruz kalması gerekir.

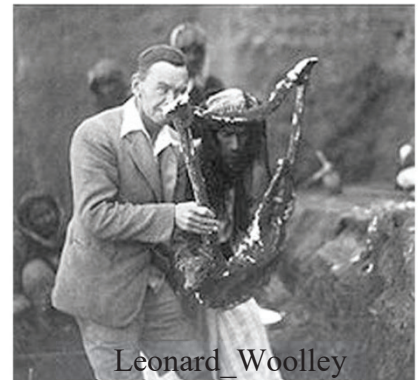
Tekerlek tıpkı ateş gibi dünya icat tarihinin en önemli buluşlarından bir tanesidir. İnsanların yaşayış biçimini değiştiren icatlar arasında en üst sıralarda sayılabilecek tekerlek modern teknik ve mekaniğin merkezi durumundadır.

Tekerleğin bulunuşunda, Amerikalı arkeolog Speiser, Gawra'da, M.Ö. 3.000–2.500 yıllara ait tekerlek kalıntılarını rastlamış; İngiliz meslektaşı Woolley ise Ur'da, M.Ö. 2.950 yıllarından kalma bir mezardan tekerlek çıkarmıştır.

Ne gibi bir ihtiyacın bu icada yol açtığı kesinlikle bilinmemektedir. General Frugier'nin ilginç bir varsayımına göre, Yontma Taş Çağı'ndan başlayarak insan, avladığı hayvanı, kaya parçaları gibi bazı şeyleri taşıma ihtiyacını duymuştur. Bu soruna çare ararken, kesilmiş bir ağacın yuvarlandığını, böylece taşımayı kolaylaştırdığını fark eden insanlar yüklerini iki ağaç kütüğünün üzerine koymayı akıl etmişlerdir.

İngiliz tarihçisi Maccurdy'ye göre; tekerleğin atası, tomar denilen silindirik biçiminde durulmuş kağıt ya da deridir. Bu gelişmeyi kazılar da doğrulamaktadır. Yapılan kazılarda Sümer ülkelerinde, M.Ö. 3.000'den kalma kızaklar ve arabalar çıkartılmıştır. Tekerleğin icadını hiç şüphesiz araba izlemiştir. Bir çift tekerleği dingille birleştirmek ve buna demirsiz bir saban oturtmak işten bile değildir. Gerçekten de, M.Ö. 3.000 yıllarının Sümer kalıntılarında rastlanan arabalar böyledir. Sürücüsü, iki tekerleğin arasına konmuş bir eyere, ata biner gibi otururdu. Bu taslak çabuk gelişerek dört tekerlekli bir araç oldu; fakat henüz ön tekerlekler sabitti.

Daha sonraları arabayı kayışlarla atlara bağladılar. M.Ö. 2.000 yılında Mezopotamya'da

görülen bu araba, giderek Sami ırkından Hiksosların akınıyla Mısır'a girince, Firavun'un ordusunda, 1917'de ilk müttefik tanklarının Alman askerleri üzerinde yarattığı paniğe benzer bir korku yarattı. Mısırlılar hayvan gücü olarak henüz öküz ve eşekten yararlanıyorlardı. Ancak tecrübeden çabuk ders almayı bildiler. İstilacıları ülkeden atar atmaz bu yeni savaş aracını kullanmaya başladılar. Öyle ki, Mısır tarihinin en parlak dönemi olan Yeni İmparatorluk'tan kalan belgeler, Firavun'u gelecek kuşaklara savaş arabasının üstünde, bir eliyle dizginleri tutar, ötekiyle de düşmanı yere serer biçimde gösterebilmiştir. Bunu izleyen on yüzyıl boyunca, araba, savaş alanlarında fetih aracı olarak hizmet etti.

Asurlular, M.Ö. 1.000 yıllarında bir sürücünün kullandığı, iki savaşçıyı çeken çift at koşulmuş arabaları sayesinde dünyaya egemen oldular. Asur'un ünlü kralları Sargon ve Assurbanipal birçok şehirleri, güçlü savaş makineleri haline alan arabalarıyla kuşattılar. Bu arabaların, tekerlekleri üzerine oturtulmuş ağır koçbaşlarıyla şehir kapılarına saldırdılar; savaşçılar kalkanlarının arkasına saklanarak kale duvarlarının üstüne yürüdüler. Daha çok savaş döneminde kullanılan tekerlek, sonraki yıllarda neredeyse tüm taşıma araçlarında kullanılmıştır.

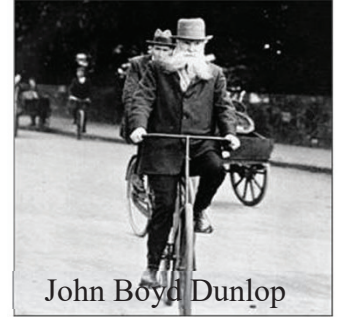
Anadolu'da demirciliğin ortaya çıkmasıyla demir çağı başlamış, zamanla demir bir çemberin ısıtılarak yağlı bir dingil çevresinde dönen bir yüksük üzerine geçirilmesi ve soğutularak sabitlenmesi yöntemi bulunmuştur. Bu yöntem daha verimli ve daha uzun ömürlü tekerleklerin üretilmesine olanak sağlamıştır. Tahta tekerlerin dayanıklılığını artırmak için zamanla dış çeperleri yuzük şeklinde demir bir yastıkla kaplanmaya başlanmıştır. Bu tür demir veya çelik yastıklara tren tekerlerinde de rastlanır.

18. yüzyılda kauçuk Avrupa'ya ulaşmış ve lastik kaplı tekerlerin üretimine imkan sağlanmıştır. Havasız lastik yastıklı tekerler ilk olarak 1881'de Londra'da taksilerde kullanılmaya başlanmış. Havalı (pnömatik) lastikli tekerler 1845 yılında icat edilmiş olmasına rağmen bisikletin yaygınlaşmasına kadar -yaklaşık yarım yüzyıl- popüler olamamıştır. 1888'de İskoç veteriner John Boyd Dunlop havalı bisiklet tekerinin patentini almıştır.

İlk havalı tekerlerde havalı bir lastik tüp ile bunu çevreleyen ayrı bir koruyucu katman bulunuyordu. 1950'lerde üst üste geçirilmiş katmanlardan oluşan tek parça halindeki (tüpsüz) havalı lastik tekerler kullanılmaya başlandı.

Tekerlek; yalnızca yaşadığı dönemi değil 5000 yıllık kullanım süreci içinde sürekli kendini geliştirerek kendisinden sonraki dönemleri etkilemiştir. Uygarlığın yoluna insana açmıştır. İnsanlığın üzerindeki yükü alarak onun hareket kabiliyetini artırmış, hem insanların hem de onların ihtiyacı olan malların bir yerden bir yere taşınmasını kolaylaştırmıştır. Tekerlekle birlikte ilk arabalar yapılmaya başlanmış evcil hayvanlar bu arabalara konulmuş ulaşımda imkansız olan mesafeler kat edilmeye başlanmıştır. Bir çok bilim insanı büyük göçlerin temelinde yatan faktörlerden birinin tekerlekli arabaların kullanımını olduğunu ileri sürmektedir.

Tekerlek bulunmasıyla birlikte sadece ulaşımda değil tarımda da kullanılmaya başlanmış, bu günkü modern tarım araçlarının da temelini atmıştır. Eski Sümer kalıntıları içinde iki tekerleğin bir dingil ile birleştiği ve tekerlekli sabana benzer tarım araçlarının çıkması bu teknolojinin o dönemde tarımda çok büyük sıçramalar yarattığını göstermektedir. Hatta Sümerlerdeki tarım üretiminin bu günkü Kanada düzlüklerinde elde edilen verim düzeyini yakaladığı ileri sürülmektedir. Bu günde tekerlekli sistemler tarımın vazgeçilmezleri olarak varlığını tarımdaki yerini korumaktadır. İlkel araçlar evrimleşerek günümüzün modern makinalarına dönüşmüşlerdir. İnsanlığı bu kadar etkileyip sembol haline gelen tekerlek insanlığın vazgeçilmez bir parçası olmuştur.

John Boyd Dunlop

Ebu Bekir AKEL

www.bilgiustam.com/tekerlegin-icadi/

tr.m.wikipedia.org

yunusakil.weebly.com

www.icatlarbuluslar.com

GÖKYÜZÜNÜN AFRODİTİ:

ZÜHRE

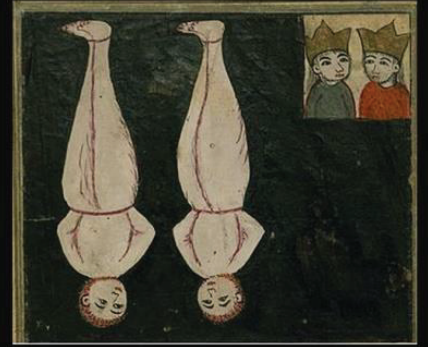
Ey aziz! Mesela Harut'la Marut gururları yüzünden öldürücü bir okun yarasını aldılar. Kutsiliklerine güvendiler. Manda Arslan'la inatlaşabilir mi?¹

"Süleyman'ın hükümranlığı hakkında şeytanların (ve şeytan tıynetli insanların) uydurdukları yalanların ardına düştüler. Oysa Süleyman (büyü yaparak) küfre girmedi. Fakat şeytanlar, insanlara sihri ve (özellikle de) Babil'deki Hârût ve Mârût adlı iki meleğe ilham edilen (sihri) öğretmek suretiyle küfre girdiler. Hâlbuki o iki melek, "Biz ancak imtihan için gönderilmiş birer meleğiz. (Sihri caiz görüp de) sakın küfre girme" demedikçe, kimseye (sihir) öğretmiyorlardı. Böylece (insanlar) onlardan kişi ile karısını birbirinden ayıracakları sihri öğreniyorlardı. Hâlbuki onlar, Allah'ın izni olmadıkça o sihirle hiç kimseye zarar veremezlerdi. (Onlar böyle yaparak) kendilerine zarar veren, fayda getirmeyen şeyleri öğreniyorlardı. Andolsun, onu satın alanın ahirette bir nasibi olmadığını biliyorlardı. Kendilerini karşılığında sattıkları şey ne kötüdür! Keşke bilselerdi."²

Harut ve marut kuran-ı kerimde adı geçen iki melektir. Bu melekleri için bir kıssadan bahsedilir; Hz. Âdem Allah tarafından yeryüzüne indirildiğinde melekler Allah'a "bizler hamdinle seni tesbih ve takdis edip dururken yeryüzünde fesat çıkaracak, orada kan dökecek insanı mı halife kılıyorsun" derler. Allah da onlara, "sizin bilemeyeceğinizi herhalde ben bilirim" der³ Melekler, kendilerini âdemoğullarından daha itaatkâr olduğunu söyleyince de Allah yeryüzüne göndermek üzere aralarından iki melek seçmelerini ister. Harut ve marut seçilerek yeryüzüne indirilir.

Zühre çok güzel bir kadın suretinde karşılırlarına çıkınca melekler ona sahip olmak isterler. Kadın Allah'a ortak koşmaları şartıyla onların tekliflerini kabul eder. Melekler bunu reddederler. Bunun üzerine kadın bir çocuk getirir ve onu öldürmeleri ister; melekler bunu kabul etmezler. Daha sonra kadın içki getirir ve bunu içerlerse tekliflerini kabul edeceğini söyler. Melekler içkiyi içip sarhoş olunca kadınla zina edip çocuğu öldürürler. Ayıldıklarında kadın, daha önce kabul etmedikleri her şeyi sarhoş olunca yaptıklarını onlara anlatır. Kadın meleklerden semaya çıkmalarının sırrını sorup ism-i azam duasını öğrenir, tövbe eder. Böylece semaya çıkar ve zühre yıldızına dönüştürülür. Meleklerle nida gelir; dünya veya ahiret azabından birini seçmeleri istenir onlarda dünya azabını seçerler. Kıyamete kadar baş aşağı asılma cezasına çarptırılırlar.⁴

Zühre, aslında akşamları güneş batmaya yakın görülen ve halk arasında çoban yıldızı olarak adlandırılan venüs gezegenidir. Çıplak gözle görülebildiğinden tarihler boyunca dikkat çekmiş ve birden fazla isme sahiptir.

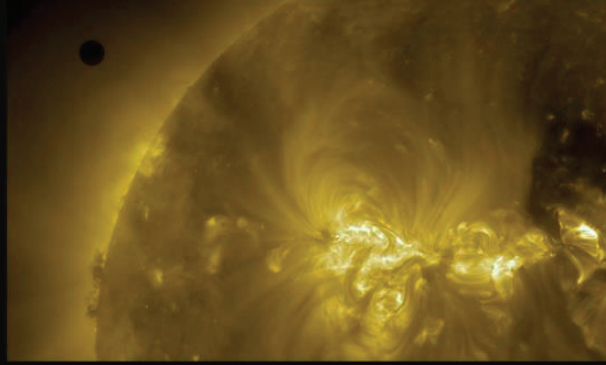

Zühre!! Venüs gezegeni, çoban yıldızı, sabah yıldızı, akşam yıldızı, Culpan yıldızı, namı diğer Afrodit. Venüs güneşe yakın Merkür den sonra ikinci gezegendir. Venüs, Merkür gezegeni ile Dünya arasında, güneşe ortalama 107.520.000 km uzaklıktadır. Ancak gezegenin güneşe olan uzaklığı dönüş sırasında artıp azalır. Dünyaya uzaklığı yaklaşık 38.4 milyon km mesafededir.

Venüs büyüklüğü açısından dünyamıza en çok benzeyen gezegendir(dünya yarıçapı:6370km iken Venüs yarıçapı:6070 km'dir.).

Güneşe yakınlığından dolayı, güneşten gelen ışınları bol miktarda ve kolaylıkla yansıtan Venüs, dünyadan bakıldığında gökyüzünde oldukça parlak bir yıldız olarak görülür. Dolayısıyla dikkat çekmesi, isimlerinin fazla oluşu bu sebeptendir.⁵ Hatta isim kalabalığı eski Yunanda daha da artmış; sabah vaktinde gördükleri zühreye 'phosphorus' akşam vaktinde gördüklerine ise 'hesperus' demişler. İlk çağ dünyası Pisagor ile iki cismin tek olduğunu öğrenmiştir. En eski olarak Babillilerin MÖ. 7. Yüzyıla ait olduğu sanılan Ammisaduqa tabletinde MÖ. 1700-1400 yılları arasında yaptıkları Venüs

gözlemlerinden bahsedilir. Ammisaduqa tableti günümüze ulaşan en eski gök bilimsel belge olarak bilinir.⁶ İki pak melek olan harut ve marut bu âlemde korkunç bir kuyunun dibinde mahkûmdurlar. Bu sufi ve şehvani arzu yüzünden kuyu dibinde habs oldular. Sihri ve sihri bozma hünerini her iyi ve kötü kimse bu ikisinden öğrenir. Lakin önce insana, "sihri, gel bizden öğrenme, Ey falan, sihri biz, belaya uğratmak ve imtihan için öğretiriz" diye nasihat ederler.⁷

Ancak ye'se düşenler, kafirler gibi kabirlerinde hapsolüp, iki âlemde de ümitlerini keserek mihnet dikenliğinde kaybolurlar. Harut ve marut sarhoşluk halindeyken, "ne olurdu bizde bulut gibi yere yağmur yağdırsaydık; zulme ve azgınlığa karşılık her yere adli, insafı ve ibadeti yayardık" dediler. Onlar böyle derlerdi ama kaderde, "her adımda bin türlü tuzak gizli; gafilce heves çölüne yürüme. Körcesine kerbelaya gitme. Onda sayısız helak olanların kemikleri, yolcuların ayağına taş oldu. Zira o yol kemik, kıl ve sinirlerle dolu. Kahır kılıcıyla onlar kesilmişlerdir. Cenabıhak, -bahtiyar kullar, her adımda ağır ve vakar yürürler- buyurdu" derdi. Ayağı çıplak olan dikenlikten geçerken elbet dura dura, çekine çekine yürür.⁸

Amine GÜNEŞ

1 Hazreti Mevlana Celalettin'i Rumi –mesnevi

2 Prof. Dr. MELİBÜYÜK , Matematik coğrafya; evren, gezegenler, dünya, zaman. ANKARA-2000

3 <https://www.nasa.gov/feature/goddard/scientists-study-venus-atmosphere-through-transit>

4 İslam ansiklopedisi, Türkiye diyanet vakfı,16.cilt, İstanbul 1997

5 <https://tr.wikipedia.org/wiki/Ven%C3%BCs>

6 <https://tr.wikipedia.org/wiki/Ven%C3%BCs>

7 (mesnevi 5. Cilt b.625-630)

8 (mesnevi 3. Cilt b. 830-840)

BİR ÇEŞME HİKAYESİ

Güneşin her zamanki sıcaklığıyla köylülerin alnını terlettiği bir günün öğle sonrasıydı. Çamlıtepe Köyü insanları geçimini çiftçilikle karşılar, geçimlerini sağlayacak kadar kazanır, fazlasına göz dikmezlerdi. Sanki Allah bu köyün üzerine mütevazılık serpmiş gibiydi. Çocuklarından, yaşlılarına, yeni gelinlerinden ağalarına kadar hepsi sevgi için yaşıyorlardı. Hatta şunu iddia etsek haksız sayılmazdık; bu köyün dağı, taşı, toprağı, aşu konuşur; köylünün haliyle hallenirdi.

Dağ konusu açılmışken Çamlıtepe Köyü'nün bir dağı vardır ki bunu anlatmaya ne diller dayanır ne ozanlar... Öyle ihtişamlı, öyle yüce, öyle güzel bir dağ... Köylüye toprağından verim alsın diye buz gibi pınarlarından kollar yapmış da köyün dört bucağına bu pınar kanallarıyla yeşertmişti. Dört mevsim kurumadan köyün suyunu da sağlamıştı. Kalbinde kibrin tanesi yoktu. Bağında kuşlar, kurtlar, ceylanlar, geyikler, kediler, köpekler, kurbağalar, yılanlar, ayılar, yaşardı ve hepsi emindir ki bu dağ onlara kötülük yapmazdı. Ağaçları nefes olur onu soluyanın ciğerini temizlerdi. Toprağı güç olur, kuvvet olur yürüyeni çepeçevre sarardı. Böyle bir manzaraya bakınca kimsede dert, tasa kalmazdı. Göçmen kuşlar dağın üstünden uçarken selam vermeyi unutmazlardı. Hikaye bu ya asıl anlatılması gerekene hep geç kalınır. Biz geç kalmadan asıl olanı anlatalım. Aşk hikayesine geç kalmayalım. Yaşanacak çok şey var.

Bizim meşhur dağa hayran, ona meftun, ona aşık mı aşık bir köy çeşmesi... Aman köy çeşmesi deyip geçmeyelim; öyle aşık, öyle aşık ki her sabah çeşmeden su doldurmaya gelenden dağın halini, ahvalini işitmek için Allah'a yalvarmakta. "Ne olur bir kelime dağdan haber verin, kurdundan kuzusundan haber verin." demektedir. Geceleri uyumaz, dağın ay ışığında nasıl da güzel parladığını izler, bir gün mutlaka aşkına karşılık bulacağını hayal ederdi. Neden etmesin ki sonuçta onun akarsuyundan çeşmeye sonsuz pınar var. Çeşmeyi sevmese suyunu ona gönderir mi? Çeşmeyi bilmeseyse nasıl izin versin suyunu taşımasına. Bizim çeşmemiz hikayenin asıl kahramanı çünkü seven o, yanan o, hüznü kapılan o, hayal eden o. Nasıl anlatılır daha bilinmez; gün geçer, mevsim geçer, yaz geçer, güz olur. Güz bu sefer çok başka şekilde gelmektedir. Önüne geleni fırtınasına katarak yürümektedir sonbahar. Kışa hazırlık mıdır sonbaharın kendi acımasızlığından mıdır bilinmez. Tek bilinen dağın bu kasvetle tek başına mücadele edemeyeceğidir. Çok güçlü bir fırtına, yağmur, kar. Köyün tek büyük gardiyanı olan dağ dayanabildiği kadar dayanacaktı. Hikaye bu ya beklenen oldu. Zaten bu dünyada ne gelirse gariplerin başına gelir. Güçlü bir fırtına çıkmış ve köy çeşmesine ulaşan kanalı bir heyelan ile yerle bir etmişti. Garipler bu dünyada gülmek için fazla gariplerdir. Nasıl olur Rabbim, nasıl olur da o kadar göl, dere, akarsu varken köy çeşmesine suyunu ulaştıran akarsu kapanır. Çeşme buna nasıl dayanır, nasıl güçlü kalır? Bu, köyün yabancı olduğu bir durum değildir. Bazı yıllar kışın gelişi güzden fırtınalarla karşılaşılır. Köy çeşmesi için çok çok yabancı bir durum. Köylüler tarafından yapıldığı günden beri ne fırtına görmüş ne heyelan ne de çığ... Ne kadar acı, ne kadar hüznü cümlesi kursam yetmez köy çeşmesinin derdini anlatmaya. Düşünsenize sevdiğinizden tek gelen şey, aranızdaki tek bağ, seni tanıdığını düşündüren tek şey bir anda yok oluyor. Köy çeşmesi taştan yapılma ama kalbi taştan değil, çeşmenin kalbi kırılır. Yarından tek gonca şimdi yerle bir. Gelene geçene neden suyum akıyor neden sular coşmuyor diye sormakta fakat bir cevap bulamamakta. Kendini yollara verip dağa kavuşmak için her sabah uyanıp ayaklarını toprağına bağı olduğunu fark edince ağlamaktan helak olmakta.

İşte böyle biter bu hikaye. Bu dünya rahat olma dünyası değil. Köy çeşmeleri hep sevdiklerinden ayrı kalır ve kuruyup gider... Köy çeşmeleri hüznünden kurur. Bazı hikayeler mutsuz biter.

Afra Havva İnce

EVLİLİK KARARI

Birçok çift evlilik öncesinde problem yaşar ve pek çoğu da evlendikten sonra her şeyin düzeleceğine inanır. Fakat başlangıçta netleştirilmeye gerek duyulmadan sonraya bıraktığımız konular ileride daha büyük problemlere yol açabilmektedir.

Kültürel takıntılar ve geleneklerin bir araya getirdiği evliliklerde ise tehlike daha büyüktür. Geleneklere sıkı sıkı bağlı olan ebeveynler çocuklarının yaşamı ile ilgili bu önemli kararı verme yetkisini kendi üzerine alarak bir eş seçerler. Evlenmeyi istemek veya istememek, kiminle evleneceğine karar vermek kişinin kendisine aittir. Kişinin isteği dışında ailenin kararı ve baskısı ile yapılan evliliğe ise zorla evlilik denir.

Kendisi için her şeyin en iyi olanını isteyen anne babasının eş seçimini geleneklere de ihanet etmemek için kabul eden bireyler, hayallerinde tasarladıkları yaşamla çelişince duygu karmaşası içerisine düşerler. Peki ya okula devam edip meslek kazansaydım, kendi paramı kazanma olanaklarım olsaydı... sorgulamasıyla kurduğu hayalleri sürdürmeye çalışırken aynı zamanda her şey için çok geç olduğuna inanarak olanları unutmaya çalışır.

Geleneksel toplum yapısına sahip olunan evliliklerde aile onayının evliliğe katkısı pozitiftir. Fakat evlilik kararı kesinlikle kişinin kendisine aittir. İbnu Bureyde, babası Büreyde'den naklediyor: "Genç bir kız, Resulullah aleyhissalatu vesselam'a gelerek: "Babam, hakirliğini benimle gidermek için kardeşinin oğluyla evlendirdi." diye şikayette bulundu.

Büreyde devamla der ki: "Resulullah aleyhissalatu vesselam (bu nikahın kabul veya reddinde) yetkiyi kıza bıraktı. Kız da: "Ben babamın yaptığı işi kabul ettim fakat babaların böyle yapmaya haklarının olmadığını kadınlarca bilinmesini istedim." dedi."

Hadisinden de anlaşılacağı üzere evleneceği kişiyi seçme kararı kişinin kendi iradesindedir. Evlilik öncesinde çiftlerin duygusal, fiziksel, sosyal, maddi ihtiyaç ve beklentilerini açık bir şekilde iletilmesi gerekir.

Bunların yanı sıra kendi isteği veya iradesi ile eş seçimi yapan bireylerin de evliliklerinde her zaman isabetli seçim yapmadıkları görülmüştür.

Psikolojik kaynaklarda da henüz, ideal özelliklere sahip, sağlıklı ailenin özelliklerinde anlaşma sağlanamamıştır.¹ (Aile danışmanlığı alanında uzman olan kişilerin görüşleri derlenerek sağlıklı aile profili tanımlaması çıkarımında bulunulmuştur.)

İnsanları erkek ve dişi olarak yaratan Allah, İslam dininin ana kaynağı olan Kur'an ve sünnette evlilik ve evlilik yaşamı ile ilgili en güzel ölçüleri de bizlere vermiştir.

Elizan SU

¹ Nazlı, S. (2014) Aile Danışmanlığı. Anı (aktaranGladding,1998)

İSLAMDA EVLİLİK

*Esselâmi Aleyküm ve Rahmetullah
Bismillahirrahmanirrahim*

ÇOCUKLARIN NAFKA VE BAKIMI

(Hidane)

Dergimizde bir süredir boşanma ve devamındaki süreçle ilgili hukuk ve hükümlerden bahsediyordum. Geçen sayısımızda da iddet beklemek, kocası ölen kadının yas tutma müddeti ve barınması ile ilgili konulara temas etmiştim. Bu sayımızda işleyeceğimiz konu ise ne yazık ki toplum arasında kronikleşmiş bir problem haline gelen, boşandıktan sonra çocukların bakımının kime ait olduğu meselesidir.

Elbette boşanmaya karar verme aşamasında, tarafların evvela çocuklarını düşünmeleri mâkul bir durum. Problem ise çocukları kimin alacağı ve bakımını kimin üstleneceği noktasında başlıyor. İşte tam da bu aşamada dinimiz bizi gayet açık bir şekilde yönlendiriyor, çünkü dinin sence veya bencesi yoktur, yeter ki bilmek isteyelim.

Konuya, Bakara suresinin 233.ayeti kerimesi ile başlamak istiyorum:

Cenabı Hak “...**Onların, örfe uygun olarak beslenmesi ve giyimi baba tarafına aittir...**” buyurmaktadır. Bu ayeti kerimede evliliğin devam ettiği süre içerisinde de boşanma durumunda da çocukların bakımının babaya ait olduğu açıkça ifade edilmiştir.

Hanefi uleması, karı koca arasında ayrılık meydana geldiğinde kadın, çocukların bakımını üstlenmekle mesul değildir, ancak gönüllü olarak bakarsa çocukların babasının, anneye bakım parasını vermesinin gerekli olduğunu söylemişlerdir. Hatta kadın boşandığında, çocuk halihazırda emzikli bile olsa emzirmeye devam etmesi için zorlanamaz, iddet beklerken de iddeti bittikten sonra da emzirmesi karşılığında çocuğun babasından ücret alması caizdir demişlerdir.

Tabi ki çocuk süttten kesildikten sonra da onun nafakası yine babaya aittir. Hanefiler, baba maddi olarak fakir olmadığı halde çocuğun nafakasını karşılamamakta ısrar ederse hapsedilir, fakir ise de babanın babası, çocuğun bakımını ve nafakasını karşılar, hükmüne varmışlardır

Duygusal anlamda bu konuya bakılacak olursa, çocuğa bakma ve terbiye etme hususunda, insanlar arasında en fazla hak sahibi annedir, ancak anne günahkar ve ahlaksız ise müstesna, bu durumda çocuğun ahlaki açıdan zayı olmasından endişe edildiği için anneye verilmez. Tabi tövbe ederse yine hak sahibi olabilir denilmiştir.

Bir başka noktaya daha temas edilmiştir ki şöyle: Maddi veya manevi olarak aciz durumda olan anne, çocuğa bakması için zorlanamaz, fakat bakacak başka hiçbir yakını yoksa çocuğun zayı olmaması için, bakması istenebilir.

Çocuğun bakıma muhtaçlığı da alimler tarafından ayrıca ele alınmıştır. Kız çocuk için ayrı, erkek çocuk için ayrı bir yaş sınırı belirlemişlerdir. Erkek çocuk yedi yaşına girince, kız çocuk ise buluğ çağına girince artık annenin bakımına muhtaç değildir, baba veya babanın yakınları bakabilir, demişlerdir.

Konuyla alakalı olarak bir hanım sahabe tarafından Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi veselleme sorulan soruya cevap olarak verilen şu hadisi şerifi de aktarmadan geçmemek lazım: *“Evlenmediğin müddetçe, çocuğunu alma hususunda sen daha fazla hak sahibisin.”* ⁽¹⁾ Zira kadının evlenmesi halinde evleneceği adamın, o çocuğa bakma ve kabul etme zorunluluğu yoktur.

Son olarak yazımı Mevlevi Üstadı Mustafa Özbağ Efendi'nin şu sözleriyle noktalamak istiyorum: *“Günümüzde kadınlar boşanırken, feryat figan ederek, çocuklarını asla kimseye vermem, diyor; halbuki koca kendisine ‘Git, artık seni istemiyorum.’ dediğinde, çocukları babalarına bırakıp gitse her şey başka türlü olacak. O baba, çocuklarla biraz baş başa kalsın bakalım neler oluyor, zaten tek başına çocuklara bakamayıp üç beş gün sonra gelip kadının kapısına dayanacak, geri dön diyecek, her canı sıkıldığında karısını kapıya o kadar kolay koyamayacağını anlayacak. Çocukları bırakmak size merhametsizlik gibi gelmesin, unutmayın, Allah celle celaluhu hepimizden daha merhametlidir, Allah'ın hükümleri bizimkilerden daha üstündür.”*

Allah celle celaluhu; Kur-an, sünnet ve imamların içtihatları dairesinde kalmayı nasip etsin, eksik ve noksanlarımızı tamam eylesin.

Sıddıka Amine

*I Ebu Davud
El-İhtiyar
Fetavayı Hindiyeye
El-Hidaye*

KARDEŞ KISKANÇLIĞI

Kıskançlık kelimesi sözlükte “Bir kimse bir üstünlük gösterdiğinde veya sevilen birisinin, başkası ile ilgilendiği kanısına varıldığında takınılan olumsuz tutum.”¹ olarak geçer. Kıskançlık, insanın fitratında olan doğal bir duygudur, fakat terbiye edilmesi gerekir. “Sizden biriniz, kendisi için arzu edip istediği şeyi, din kardeşi için de arzu edip istemedikçe, gerçek anlamda iman etmiş olmaz.”² hadisinde buyrulduğu gibi kendimiz için istediğimiz şeyleri Müslüman kardeşlerimiz için de istemek, istemediklerimizi ise yine onlar için sakınmak imanın önemli göstergelerindedir. Hayatın her anında yaşayabileceğimiz bu kıskançlık duygusunun yoğun olarak yaşandığı dönemlerden biri çocukluk dönemidir. Bu noktada çocuklarımızı yetiştirmek ve bu bilinci onlara yerleştirmek için onları küçük yaşlardan itibaren eğitmemiz gerekir. Özellikle de kardeş kıskançlığı çocuklukta en çok karşılaşılan durumlardan biridir. Bu nedenle önce çocuklarımıza kan kardeşini kıskanmamayı öğretirsek, ileriki aşamada Müslüman kardeşlerini de kıskanmama noktasında eğitmek için temel atmış oluruz.

Anne babanın ilgisini kendi üzerinde yoğun bir şekilde hisseden çocuklar, yeni bir kardeşin gelmesiyle birlikte ilginin azalmaya başladığını fark ederler. Bebeğe getirilen hediyeler, eve ziyaret için gelenlerin sürekli bebekle ilgilenmesi, annenin artık bebekten dolayı çocuğuna eskisi gibi vakit ayıramaması...

Bu durumda çocuklar artık anne-babasının kendisine olan sevgisini kardeşiyle paylaşmak durumunda kalır. Bu onda hem kardeşine karşı bir sorumluluk, koruyuculuk ve sevgi duygularını hissettirirken, aynı zamanda kıskançlık duygusunu da beraberinde getirir. Nasıl anlarız? Bazı çocuklar yeni kardeşin gelmesiyle birlikte sevilmediğini düşünerek anne-babadan giderek uzaklaşmaya, ipe kapanmaya, yemek yememeye başlarlar. Anne babasının onu hala sevip sevmediklerinden emin olmak için “Beni seviyor musunuz?” diye sorabilirler. Kardeşin gelmesiyle birlikte evde ve okulda artan saldırganlık ve öfke davranışları gösterebilirler. Anne ile bebeğin yalnız kalmasından rahatsızlık duyabilir, evden uzaklaşmak istemeyebilirler. Özellikle tam da bu dönemlerde okula başlayan çocuklarda bu durum okula uyum problemi olarak ortaya çıkabilir. Zaman zaman kardeşine vurma, canını yakma davranışlarında bulunurken zaman zaman da aşırı sevgi gösterilerinde bulunabilirler.

Nelere dikkat etmeliyiz? Çocuklarımızı yetiştirirken, eğitmeye çalışırken kullandığımız yöntemler oldukça önemlidir. Örneğin yeni aldığımız bir kıyafeti giymeyen çocuğa “Sen giymezsen bunu Ahmet giyer.” ya da yemek yedirmeye çalıştığımız halde yemeyen çocuğa “Eğer yemezsen kediler yer.” tarzında bir yaklaşımda bulunmak çocuklarımızda kıyaslanmaya ve dolayısıyla kıskançlık duygularını körüklemesine yol açar.

Yeni bir bebek gelmeden evvel, yani doğumdan önce ise; çocuğunuza eve yeni bir kardeşin geleceği, evdeki ortamda bir takım değişikliklerin olacağı (sık sık gelen misafirler vb.), bebeğin bakıma muhtaç olduğundan bebekle daha çok ilgilenmek durumunda kalabileceğiniz çocuğa anlatılmalıdır.

Bebek doğmadan evvel çocuğun yemek yeme, banyo yapma gibi ihtiyaçlarına babaanne/anneanne gibi başka bir aile üyesi tarafından yardım edilmesi, anne hastanedeyken ya da bebekle meşgulken çocuğun kendini terk edilmiş, ihmal edilmiş hissetmesini engeller.

Kardeşin doğumundan sonra çocuğunuzla bebek olmadan önce yapılan aktivitelerin birden kesilmesi çocukta ilgi eksikliğinden dolayı kaygıya ve kıskançlığa yol açabilir. Bu nedenle bebekten önce yapılan etkinlikler az da olsa mutlaka devam ettirilmelidir.

Bebeği severken sizi gözlemlediğini fark eder etmez bebeği bırakıp ona karşı sevgi gösterilerinde bulunmak çocuk tarafından gerçekçi algılanmayacağından bu tarz davranışlarda bulunulmamalıdır.

Bebeğe, büyük olan çocuğunuzun kıyafet, oyuncak vb. eşyalarını onun iznini almadan vermek çocuğunuzun kıskançlık duygusunu körükler. Bu durumlarda muhakkak eşyasını bebeğe vermeden önce çocuğun iznini almak gerekir. Bebeğe kıyafet, emzik vb. eşyalar seçerken, bebeğin odasını düzenlerken seçimi çocuğunuza bırakmak onun kardeşini sahiplenmesine ve olumlu bir ilişki kurmasına yardımcı olur.

Çocuğunuzun bebeği kıskanmaması için “ O çok ağlıyor ve beni çok yoruyor oysaki sen öyle değilsin.” tarzında ifadelerde bulunmak çocuğunuzun bebeğe karşı “Onun yüzünden annem yoruluyor, keşke kardeşim olmasaydı.” tarzında düşüncelere kapılmasına sebep olabilir. Bu yüzden bu tarz ifadelerden kaçınılmalıdır. Çocuğunuz yaşadığı kaygı dolayısıyla bebek gibi davranmaya başlayabilir. Bu durumlarda ona “Sen bebek misin?” diye yargılamak yerine onunla ilgilenmek daha yararlı olacaktır.

Çocuğunuzun kardeşine zarar vermesi durumunda aşırı tepki gösterilmeden sakin bir şekilde yaklaşılmalıdır. Aksi takdirde çocuk sizin ilginizi çekmek için yeniden aynı durumu tekrarlayabilir. Çocuğunuz “ Sen hep onunla ilgileniyorsun.” dediğinde ona “ Az önce daha seninle resim yapmadık mı?” tarzında bir ifadeyle cevap verilmemelidir. Bu şekilde onun duygularını reddetmek yerine “ Ona bu kadar zaman ayırmam senin hoşuna gitmiyor.” diyerek cevap vermek daha yararlı olacaktır. Daha ileriki yaşlarda ise kardeşler arasında kıyaslama yapmaktan kesinlikle kaçınılmalıdır. Bir kavga yaşandığında ise kim başlattı sorusu sorulmamalıdır. Kardeşler arasında kıskançlık oluştuğunu farkettiğinizde onları birbirlerinden uzak tutmak yerine kaynaşmalarını sağlayacak ortamlar oluşturmak oldukça önemlidir.

Aişe YEŞİL

1 <http://www.tdk.gov.tr/> (e.t. 20/10/2016)

2 Buhârî, İmân 7; Müslim, İmân 71-72. Ayrıca bk. Tirmizî, Kıyâmet 59; Nesâî, İmân 19, 33; İbn Mâce, Mukaddime 9

3 Yaşar KUZUCU, Küçükler İçin Büyüklere Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı, Ankara:Nobel Yayın Dağıtım, 2008

Kazalar ve birdenbire hastalanmalar umulmadık anda ve yerde olduğuna göre zamanında ve yerinde yapılan basit ve etkili bir ilk yardımla hasta ve yaralının hayatını kurtarmak, sakat kalmasını önlemek ya da sakatlık derecesini azaltmak mümkündür.

Bu bakımdan yalnız sağlık personeli tarafından değil, aynı zamanda ilk yardım eğitimi alan herkes tarafından, bulunduğu yere, elindeki olanaklara göre zarar vermeden ilk yardımın uygulanması gerekmektedir.

İLK YARDIMIN ÖNCELİKLİ AMAÇLARI

Hayati tehlikenin ortadan kaldırılması

Yaşam fonksiyonlarının sürdürülmesini sağlamak

Hasta / yaralının durumunun kötüleşmesini önlemek

İyileşmeyi kolaylaştırmak

Bu sayıda konumuz;

Solunum yolu tıkanıklıkları ve ilk yardım:

Solunum yolu tıkanıklığı, hava yolunun solunumu gerçekleştirmek için gerekli havanın geçişine engel olacak şekilde tıkanmasıdır.

Tıkanma kısmi tıkanma ya da tam tıkanma şeklinde olabilir.

Kısmi tıkanma belirtileri:

Öksürür.

Nefes alabilir.

Konuşabilir.

(Bu durumda hastaya dokunulmaz, hasta öksürmeye teşvik edilir.)

Tam tıkanma belirtileri:

Hasta nefes alamaz.

Konuşamaz.

Rengi morarır.

Acı çeker, ellerini boynuna götürür.

(Bu durumda heimlich manevrası uygulanır.)

Bilinci açık kişilerde (yetişkinler için) heimlich manevrası:

Hasta oturur ya da dikilir pozisyonda olabilir.

Arkadan bir elle sarılarak hasta dengede tutulur.

Hastayı hafif öne eğerek diğer el ile sırtta (iki kürek kemiği arasına) süpürme hareketi ile 5-7 kez vurulur.

Ağız içi kontrol edilir, yabancı cisim çıkmış mı bakılır.

-Eğer cisim çıkmamışsa yani tıkanıklık devam ediyorsa;

Arkadan sarılarak gövdesi kavranır.

Bir elin başparmağı midenin üst kısmına, göğüs kemiği altına gelecek şekilde yumruk yaparak konur.

Diğer el ile yumruk yapılan el kavranır, kuvvetle arkaya ve yukarı doğru bastırılır (kaşık hareketi).

Bu hareket 5-7 kez tekrarlanır.

Yabancı cisim çıkmazsa sırtta vurma ve heimlich manevrası arka arkaya yapılmaya devam edilir.

Bebeklerde heimlich manevrası:

Bebek ilkyardımcının bir kolu üzerine ters olarak yatırılır.

Baş - boyun - gövde eksenini korunacak şekilde sıkıca tutulup öne doğru eğilir.

Başı gergin ve gövdesinden aşağıda bir pozisyonda tutulur.

5 kez el bileğinin iç kısmıyla omuz arası bölgesinden çok hafif olmayacak şekilde vurulur.

Diğer kolun üzerine sırtüstü başı elle kavranarak çevrilir.

Yabancı cisim çıkmış mı bakılır.

Çıkmadıysa başı gövdesinden aşağıda olacak şekilde tutulur.

5 kez iki parmakla göğüs kemiğinin alt kısmından baskı uygulanır.

Yabancı cisim çıkana kadar her iki işlem sırayla yapılarak devam edilir.

Tıbbi yardım istenir. (112)

Bilinç kaybolduysa temel yaşam desteği uygulanır.

Gönül SAĞLAM

Kızılay ilk yardım el kitabı s.11

Kızılay ilk yardım el kitabı s.37-40

Eyüp de; hani o Rabbine çağrıda bulunmuştu: "şüphesiz bu dert (ve hastalık) beni sarıverdi.

Sen merhametlilerin en merhametli olanısın." (Enbiya Suresi / 83)

Tiroid bezi, trakeanın hemen önünde sağ ve sol loblar, istmus ve bazen de troglossal duktusun bir kalıntısı olan piramial lobdan oluşan 15-20 gr ağırlığındaki bir bezdir. Tiroid bezi tiroid hormonlarını(T3 ve T4) üretir, depolar ve salgılar. Bu hormonlar dolaşımında proteinlere bağlı halde bulunurlar. Az formda bulunan serbest formları ise biyolojik olarak aktif olan formlarıdır (sT3, sT4). Vücuttaki tiroid hormonlarının düzeyi hipofizden salınan Tiroid Stimulan Hormon(TSH) tarafından kontrol edilir.

Tiroid hormonlarının normal miktarda üretimi için yeterli iyot alımı gereklidir. İyot, tiroid bezi içerisinde bir takım basamaklardan geçerek T3 ve T4'ün yapısına girer. Günlük önerilen iyot dozu erişkinler için 150 mcg/gün, çocuklar için 90-120 mcg/gün ve gebeler için 200 mcg/gündür. Tiroid hormonları normal büyüme ve gelişmeyi sağladığı gibi başta kalp olmak üzere dokuların katekolaminlere olan hassasiyetini artırarak enerji ve ısı üretimini de içeren bir seri homeostatik fonksiyonları düzenler. Tiroid hormonlarının fetal gelişim üzerinde de önemli etkileri bulunmaktadır. Tiroid hormonun vücuttaki en genel görevi enerji üretimi ve ısı metabolizmasının temelini oluşturmaktır. Ayrıca sempatik sistem, hipoksi yanıtı, kemik iliği aktivitesi, sindirim sistemi hareket mekanizması, kemik ve kas büyümesi gibi pek çok major sistem üzerine de etkilidir.

Hashimoto tiroiditi tiroid yetmezliği yapan önemli bir hastalıktır. Bir Japon bilim adamı olan Prof. Hashimoto tarafından bulunmuştur. Otoimmün temelli bir hastalıktır. Yani vücut kendisine ait hücrelerine saldırarak haraplandırmaktadır. İşte vücudumuz bu sebeple anti-TPO ve anti-tiroglobulin antikorunu üreterek tiroid bezini yok etmek ister. Sonucunda da tiroid bezi hormon üretemez veya az üretir hale gelir.

Hashimoto tiroiditinin oluşmasında genetik ve çevresel faktörlerin zararlı bir etkileşimi söz konusudur. Ancak genetik komponent bu kompleks hastalığın oluşumunda daha ağır basmaktadır. Bu sebeple eğer ailedeki bir üyede hastalık varsa diğer üyeler de risk altındadır. Bunun yanında iyot alımının artmasının da hastalık oranını artırdığı son yıllarda kanıtlanmıştır. Hastaların %95'ini kadınlar oluşturmaktadır. Özellikle ergenlik döneminde açığa çıkmaktadır.

Klinik açıdan çoğu hastanın hiçbir şikayeti yoktur. Bazı hastalarda küçük bir guatr ve anti-TPO yüksekliği vardır. Yaygın, sert ve lastik kıvamında bir guatrdır. Ağrı ve hassasiyet yoktur. Genelde sessiz ve şikâyet olmadan büyür. Bazen de hastalar tiroid bezi yetmezliği (hipotiroidi) ile başvurmaktadır. Hipotiroidi ise yorgunluk, halsizlik, düşünsel işlevlerde yavaşlama, sürekli uyuma isteği, seste kalınlaşma, ciltte kuruma kalınlaşma gibi şikâyetleri beraberinde getirmektedir. Eğer hashimoto çocukta varsa büyüme gelişmede gerilik, kemik yaşının normal yaşından küçük olması ve mental gelişimin az olması gibi şikâyetleri barındırır.

Hastalığın net bir tedavisi yoktur mevcut tedaviler daha çok eksik tiroidi yerine koyma ve guatrı tedavi etme temeli üzerine oturmaktadır.

Ebu Hureyre ve Ebu Said radiyallahu anhüma'nın anlattıklarına göre, Resulullah aleyhissalatu vesselam şöyle buyurmuştur:

"Mü'min kişiye bir ağrı, bir yorgunluk, bir hastalık bir üzüntü hatta bir ufak tasa isabet edecek olsa, Allah onun sebebiyle mü'minin günahından bir kısmını mağfîret buyurur."

Beyza ÇELİK

Buhari, Marda 1; Müslim, Birr 52, (2573); Tirmizi, Cenaiz 1, (966).

NEOKUYALIM?

İMAM NEVEVİ RİYÂZ'ÜS-SÂLİHİN

İmam-ı Nevevi 1233-1277 yıllarında yani 13.yy'da yaşamış hadis ve fıkıh bilginidir. 1233 yılında Şam'ın güneyindeki Neva Köyü'nde doğmuştur. Doğduğu yere nispeten Nevalı manasındaki Nevevi ismiyle tanınır.

İlim tahsiline Kur'an-ı Kerim ile başlayan Nevevi; hadis, fıkıh, ahlak, dil ve edebiyat gibi alanlarda da çeşitli eserler oluşturmuştur. Özellikle hadis ve fıkıh alanlarında zamanının önde gelen şahsiyetlerinden olmuştur. Riyazü's Salihin, Sahih-i Müslim Şerhi, Kırk Hadis gibi eserler, İmam Nevevi'nin adıyla anılmış eserlerdendir.

Kırk dört yıllık hayatında kırkın üzerinde eser veren Nevevi, özel yaşantısıyla da insanlığa örnek olmuştur.

İmam Nevevi, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in "Allah'ın senin vasıtanla bir kimseye hidayet vermesi, senin için kızıl develere sahip olmaktan daha hayırlıdır." (Buhari, Müslim) buyruğundan hareketle kişiyi ahirete yönelten, edep kazandıran, hayra teşvik edip kötülüklerden sakındıran hadislerin bulunduğu bir kitap yazmaya karar vermiştir. Tüm ehlisünnet mezhepleri tarafından kabul gören, asırlardır Müslümanlar tarafından okunan ve ders halakalarında şerh edilen Riyazü's Salihin'de züht, nefis terbiyesi, güzel ahlak, kalp temizliği ve tedavisi gibi pek çok konuda yaklaşık 1900 adet hadisin şerhi yer almaktadır.

Riyazü's Salihin'den hadis örnekleri:

Ebu Said ve Ebu Hureyre radiyallahu anhuma'dan rivayet edildiğine göre onlar, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu söylemişlerdir: "Müslümanın başına yorgunluk, hastalık, kaygı, üzüntü, acı ve keder hatta diken batmasına kadar her ne (sıkıntı) gelirse gelsin Allah bunları onun günahlarına kefaret kılar."

Ebu Mesud Ukbe b. Amr radiyallahu anhuma'dan Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'den şöyle rivayet etmiştir: "İyiliğe yol gösteren kimseye, o iyiliği yapanın sevabı kadar sevap vardır."

Okuduklarımızla amel edebilmemiz dileğiyle...

Nursima

MUTFAK AŞKI

EV YAPIMI ERİŞTE

Malzemeler:

- 1 kg un
- 3 adet yumurta
- 1 su bardağı su
- Yarım su bardağı süt
- 1 yemek kaşığı tuz

YAPILIŞI:

- Unumuzu geniş bir kâseye alıp bütün malzemelerimizi ekliyoruz. İyice yoğuruyoruz. Sert bir hamur olacak. Bu hamuru 4-5 saat dinlendiriyoruz.
- Sonrasında portakaldan büyük bezeler halinde ayırarak açmaya başlıyoruz. Açtığımız yufkaları temiz bir çarşaf üzerine serip kurutmaya bırakıyoruz.
- Kurutma işlemimiz bittikten sonra yufkalarımızı alıp ikiye katlıyoruz.
- Yufkamızın kare ya da dikdörtgen olması için kenarlardaki fazlalıkları kesiyoruz. (Kenarından kalan yufkaları üçgen üçgen kesip sonrasında mantı olarak kullanabiliriz)
Yufkamızı düz şeritler halinde kesip üst üste koyuyoruz.
- Eriştelerimizin son kesiminde ince ve orantılı olmasına dikkat ediyoruz.
- Kesilmiş olan eriştelereimizi çarşafın üzerine serip iyice kurumalarını bekliyoruz.
- Kuruduktan sonra bezden bir torba yaparak eriştelereimizi içerisinde saklayabiliriz.

MUTFAK AŞKI

KUZU ETLİ HURMALI ERİŞTE

Malzemeler:

- 250 gr. kuzu eti
- 3 çorba tabağı ev eriştesi
- 4-5 adet hurma
- 3 çorba kaşığı tereyağı
- Tuz
- Defne yaprağı
- Zeytinyağı
- Karabiber

YAPILIŞI:

- Öncelikle kuzu etimizi marine etmek için bir kaseye alıyoruz.
- İçerisine defne yaprağı, karabiber ve zeytin yağını ilave ediyoruz ve karıştırıyoruz.
- Bir gece buzdolabında dinlendiriyoruz. Bu işlem etimize aroma katacak ve etimizin sertleşmesini engelleyecek. Marine edilmiş etlerimizi bir tabağa alıyoruz.
- Ocağın altını açıp tavayı iyice kızdırıyoruz.
- Kızgın tavanın içine etlerimizi yavaşça bırakıyoruz ve etlerimize mühürleme işlemi yapıyoruz.
- Mühürleme işlemi etimizin içerisindeki kendi suyunu hapsetmekle birlikte etimizin yumuşacık lokum kıvamında olması sağlayan bir yöntemdir.
- Etlerimiz kendini saldığında karıştırarak diğer tarafını da mühürlüyoruz.
- Etimizi fazla yormadan içerisine verev doğradığımız hurmalarımızı atıyoruz.
- Bir çorba kaşığı tereyağı ve bir parça tuz atıp sotelemeye devam ediyoruz.
- Diğer yandan eriştelarimizi iki çorba kaşığı tereyağıyla iyice kavuruyoruz.
- Kavurduktan sonra üzerine sıcak su ve biraz tuz koyup pişiriyoruz.
- Eriştemiz piştikten sonra bir tabağa alıyoruz ve hurmalı et kavurmasını da üzerine ilave ediyoruz.

AFİYET OLSUN...

Hafsa SANCAK – Asiye TOKER

MUTFAK AŞKI

BALIK BİBER TURŞUSU

Malzemeler:

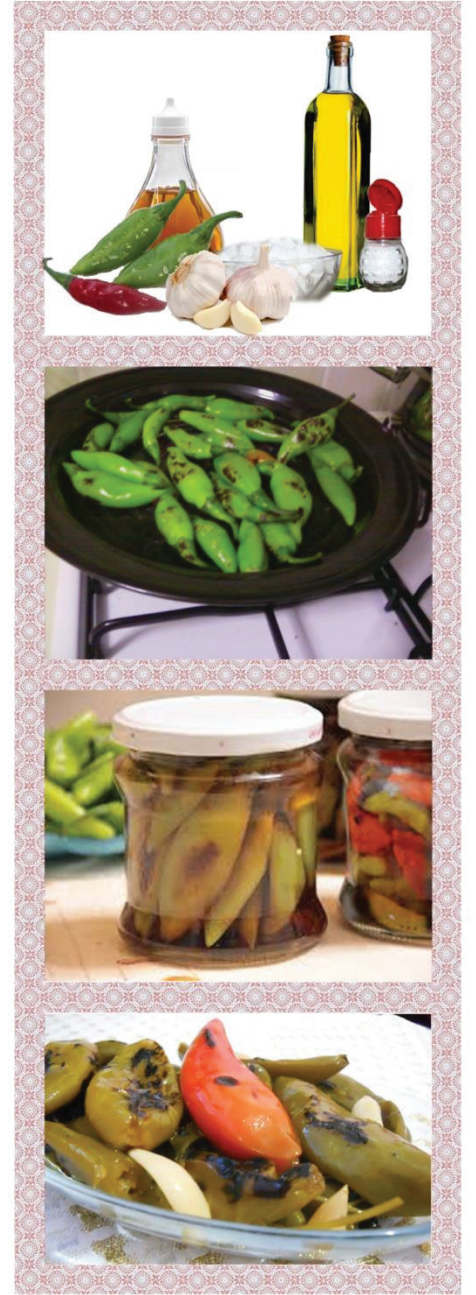
- Yarım kg. balık biberi
- 4-5 diş sarımsak
- Yarım çay bardağı sirke
- Yarım çay bardağı sıvı yağ
- 1 çay kaşığı tuz
- 1 küp şeker

YAPILIŞI:

- İlk olarak balık biberlerini yıkayıp kurulayalım.
- Daha sonra fırın tepsisine yerleştirelim.
- Yerleştirdikten sonra fırına atalım.
- Fırın derecesini 200-250 dereceye ayarlayalım, 15-20 dakika pişirelim.
- Fırından çıktıktan sonra biraz soğutalım.
- Orta boy kavanozun içi ıslaksa kurulayalım.
- Biberleri kavanozun içine koyalım hepsini koyduktan sonra sirke sıvı yağ ve geriye kalan malzemeleri üzerine yerleştirelim.
- Malzemelerin hepsini yerleştirdikten sonra kavanozun kapağını kapatıp tersine yerleştirelim.
- 15 gün bekleddikten sonra açalım.

AFİYET OLSUN...

Hafsa SANCAK

Genetiği değiştirilmiş organizmalar yani GDO, çeşitli tekniklerle bitki ve hayvanların genetik özelliklerinin kalıtsal değişikliğe uğratılmasıyla elde edilen yeni tarımsal ve hayvansal ürünlerdir.

GDO' nun başlıca amaçları; bitki ve hayvanların doğal yaşam alanları dışında yetişip büyüebilmesi, olumsuz durumlara (böceklenme, çürüme, soğuk hava şartları vs.) karşı dirençli hale gelmesi ve daha fazla ürün elde edilebilmesidir. Günümüzde en yaygın GDO'lu ürünler ise mısır, soya fasulyesi, süt, pamuk, kabak, şekerpancarı gibi ürünlerdir.

Yapılan araştırmalarda GDO' lu ürünlerin hayvanlar üzerinde organ tahribatı, yaşlanmanın artması, ve kısırlık gibi semptomlara neden olduğu tespit edilmiştir. İnsanlar üzerindeki araştırmalarda da GDO' lu bazı kimyasalların sindirilmediği ve uzun vadeli zararlara neden olabileceği öngörülmektedir.

1996 yılında GDO' nun ortaya çıkmasıyla ABD' de gıda alerjileri aniden yükselmiş; otizm, üreme düzensizlikleri, sindirim bozuklukları ve diğer sağlık problemlerinde artışlar gözlenmiştir. Ayrıca GDO' lu ürünlerdeki böcek öldürücüler deniz ve toprağa karışarak organizmalara zarar vermekte bu nedenle biyoçeşitliliğin azalmasına sebep olmaktadır.

GDO' lu ürünlerin bazı özellikleri şunlardır: çok parlak, normalinden büyük ve iri, pürüzsüz, yarasız, kurtsuz, olması gerekenden daha sert, dayanıklı, aynı kalıptan çıkmış gibi düzgün, uzun süre yumuşamayan, çürümeyen sebze ve meyveler. Doğal kokusunu alamadığınız ve kendi doğal renginden başka renklerle karşılaştığınız ürünler. Normal yapısı yumuşak olması gerekirken ısırıldığında veya kesildiğinde daha sert yapıya sahip olanlar. Çekirdekli sebzelerin içleri açıldığında çekirdeği çok az ya da hiç olmayan ürünlerle mevsiminin dışında satılan sebze ve meyvelerdir. **Peki GDO' lu ürünler dışında daha taze ve kaliteli sebze meyve seçmek için nelere dikkat edebiliriz bir kaç örnekle açıklayalım:**

- * İyi bir domates güneşte olgunlaşan ve yaz aylarında toplanan, kırmızı ve ince kabuklu olandır.
- * Kavunun kokusu bize tazeliği ve olgunluğu hakkında fikir verir. Ayrıca kendisi ağır ve rengi parlak olmalıdır.
- * Karpuzun da ağır ve canlı renkli olması gerekir. Üzerindeki yeşil çizgiler ne kadar koyu yeşil olursa o kadar iyidir. Karpuzun kabuğu tırnakla kolay çizilmeli, vurulduğunda tok ses çıkarmalı, sapı kurumaya yakın ve incelmış olmalıdır.
- * Şeftali seçiminde de ağırlık, meyvenin sulu ve olgunlaşmış olduğuna işarettir. İyi bir şeftalinin ağzı kapalı olmalı ve çekirdeğinden kolaylıkla ayrılabilir.
- * Yeşil eriğin sert olanı makbuldür. Yere atıldığında da çatlıyorsa kaliteli ve olgunlaşmıştır.
- * Portakal seçiminde renginin parlak, kabuğunun ince olması önemlidir. Kuru görünmemesine de dikkat edilmelidir.
- * Çileğin lezzetine varabilmek içinse olgunlaşmış olması gerekmektedir. Bununla beraber güneşte az duranının makbul olduğu da bilinmektedir.
- * Rengi tam sarı ve kendi kokusu alınabilen ayva tercih edilmeli. Armut ise sarı renkli ve sert olmalıdır.
- * Patlıcanın rengi tam siyah olmalı ve eli boyamamalıdır. Salatalığın ise kısa ince kalem gibi olanı makbuldür.

Sare Şüheda BAŞAK

1 www.multiyasam.com

2 www.sgk.org

SİHİRLİ BOYA

MALZEMELER:

A4 Kağıdı

Semazen Şablonu

Sulu Boya

Fırça

Bardak

Su

Mum

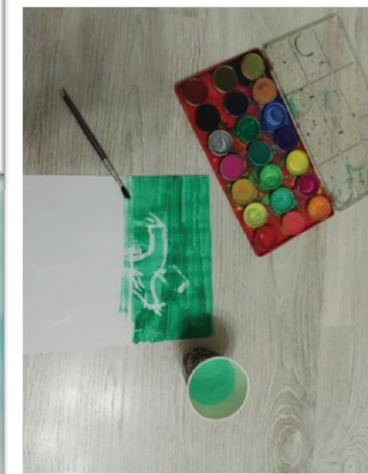
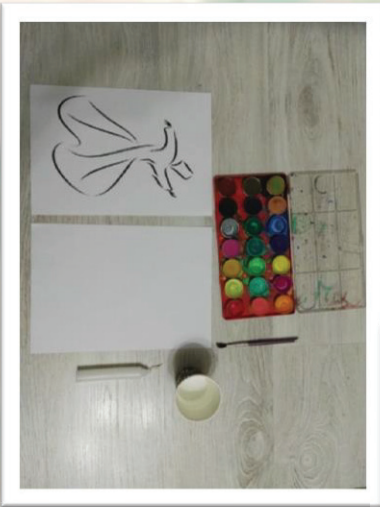

YAPILIŞI:

İlk önce hazırlanmış olan semazen şablonunun üzerine A4 kağıdını yerleştiriyoruz. Mum ile şablonun üzerinden iyice bastırarak geçiyoruz. Mum ile şeklimizi çizmeyi bitirdikten sonra istediğimiz renk ile kağıdın tamamını boyuyoruz. Mum boya tutmadığı için şeklimiz ortaya çıkacaktır.

İYİ EĞLENCELER...

EMİNA

SÜRELERİN İSİM ANLAMI

80-ABESE

Adını, "yüzünü ekşitti, buruşturdu" anlamına gelen ilk kelimesinden almıştır.

81-et-TEKVİR

Sûrenin başında güneşin dürülmesinden söz edilmiş ve adını da buradan almıştır.

82-el-İNFİTÂR

Göğün yarılmasından söz ederek başladığı için bu adı almıştır. Konusu ahiret âlemdir.

83-el-MUTAFFİFİN

Ölçü ve tartılarında hile yapanları kötüleyerek başladığı için bu adı almıştır.

84-el-İNŞİKAK

Göğün yarılmasından söz ettiği için bu adı almıştır.

85-el-BÜRÛC

"Bürûc", burc kelimesinin çoğuludur. Sûrede burçları olan gökyüzüne, kıyamet gününe ve o güne tanıklık edecek olanlarla, yine o gün müşahede edilecek olaylara yemin edildikten sonra Yemen'de geçmiş bir olaya temas edilir.

86-et-TÂRIK

Adını, 1. âyette geçen "târik" kelimesinden alır. Târik, geceyin gelen, şiddetlice vuran, kapı çalan demektir. Sûrede geçen târik ise gece fazla ışık saçan yıldız denir ki, bu, sabah yıldızıdır.

87-el-A'LÂ

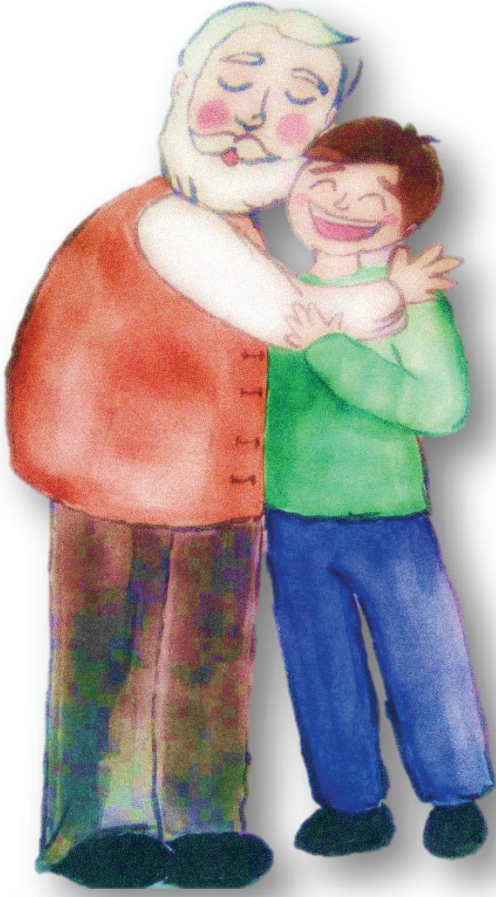
Allah'ın "Yüce" anlamındaki adıyla başladığı için "el-A'lâ" denilmiştir.

88-el-ĞÂŞİYE

Adını, ilk âyette geçen ve her şeyi saran, kaplayan, dehşeti her şeye ulaşan kıyamet günü anlamına gelen "ğâşiye" kelimesinden alır.

89-el-FECR

Fecr, tan yerinin ağarması ve şafak manasına gelir.

UZUN YOL

Bir akşam Ali'nin dedesi fena bir şekilde öksürmeye başladı. Ali, öksürükler duyunca hemen yatağından kalkıp dedesinin odasına gitti ve dedesine dedi ki:

-Dedeciğim ne oldu?

Dedesi de:

-Yok bir şeyim oğlum, sadece biraz göğsüm arıyor.

-Bekle dedeciğim sana yardım çağıracağım.

Ali, ayakkabısını giyip hemen sokağa çıkıp bağırdı. Birden yağmur başladı. Ali hem ağlıyor hem de bağıırıyordu "Yardım edin! Yardım edin!" diye. Birden yanından geçen at arabası durdu içinden bir adam dedi ki:

-Niye ağlıyorsun genç çocuk?

Ali:

-Dedem çok hasta, yardım çağırıyorum.

-Deden hangi evde?

dedi adam. Ali de eliyle gösterdi:

-Şu evde, dedi.

Adamla birlikte Ali; dedesinin evine girdi, adam dedesini muayene etti. Ali adama:

-Siz kimsiniz bayım? Dedi.

Adam da:

-Ben Doktor Hamza, dedi.

Ali bir de:

-Doktor amca dedem nasıl? Dedi.

Doktor:

-Ali deden çok hasta; karaciğer kanseri, dedi.

Ali:

-Peki iyileşemeyecek mi?

Doktor Hamza:

-Sadece bir şans var, dedi. Ali, gözyaşlarını silip

- Ne! dedi.

Doktor:

-Bir köy var, o köyün ormanının derinliklerinde kurtboğan adlı mor renk çiçekli bir bitki var, onu köküyle birlikte getir, biraz ısıttıktan sonra dedene içir, dedi. Ali şoka girmişti.

-Ama ben daha on dört... Ormana nasıl giderim? dedi.

Ama sonra Ali 'ye bir cesaret geldi ve dedesiyle vedalaşıp doktorun at arabasına bindi. Ne gideceği yeri biliyordu ne de yanında yol arkadaşı vardı. Tek yaptığı şey Allah'a dua etmektir. Allah'ım sen bana kuvvet ver, deyip duruyordu. İki gün sonra sabah birden at arabası durdu. Ali:

-Neden durduk?

-Sen burada ineceksin, dedi doktor, Ali de indi. Ali ne yapacağını hiç bilmiyordu yol bomboştur. Hiç aldırmadan yürümeye başladı. Bayağı yürüdükten sonra Ali çok susamıştı, birden karşısına bir su kuyusu çıktı ve arkasında bir ev... Evin pencerelerinin önünde renk renk çiçekler, bitkiler vardı.

Bahçesinde renk renk papatyalar, güller vardı. Koşa koşa kapısını çaldı evin, kapıyı açan on yaşındaki bir çocuktur. Çocuk dedi ki:

-Ben de seni bekliyordum Ali.

-Sen benim adımı nereden biliyorsun ufaklık? Dedi Ali.

-Demek kurtboğan bitkisini arıyorsun, içeri gel Ali.

Ali içeriye girdi, evin içerisi birden kapkaranlık oldu. O küçük çocuk bir yaşlı teyze olmuştu. Ali çok korkmuştu. Cadı:

-Korkma Ali, sana ben yardım edeceğim. Şu anda Kahkevan köyündesin ve kurtboğan bitkisinin yerini sana söyleyeceğim Ali.

-Ne olur söyle, dedem çok hasta, ne olur yaşlı teyze!

Cadı,

- Yanındaki kapının içinde, dedi. Ali koşa koşa kapıyı açıp birden kendini ormanın içinde buldu.

Kapı sanki başka bir dünyaya açılıyordu. Ali hemen bitkiyi aramaya başladı. Etrafta bir sürü bitki vardı, hepsi ona benziyor gibiydi. Bir saat geçmişti ve Ali'nin karnı çok acıkmıştı. Üstelik çok yorulmuştu. Ali, bir ağacın altında uyuyakaldı. Gözlerini açtığı anda tavşanlar, kurtlar, kaplumbağalar, kuşlar ve kangurular etrafında çember kurmuş aralarında konuşuyorlardı. Ali şok olmuştu. Tavşan Ali'ye dedi ki:

-Korkma Ali biz senin ruh halinin yardıma ihtiyacı olduğunu duyduk ve sana yardım edeceğiz.

Kurt da araya girdi:

-Seni kurtboğan bitkisine götüreceğiz.

Ali biraz şoka girdikten sonra yola koyuldular. Ali, kanguruya:

-Ne zaman ulaşırız? Dedi. Kanguru da:

-Yaklaşık iki gün, dedi.

-Peki sizlere neden güveneyim ki?

Hayvanlar birden durdular:

-Çünkü bizi cadı yönlendirdi. O seni koruyor sen uyurken başına aslan, kaplan, yılan ve böcekler geldi, cadı hepsini kovdu.

İki gün dinlenmeden yürüdüler. Ali tekrar, kanguru ne zaman ulaşacağız, demeden Ali'nin etrafına bir ışık kapladı. Bir baktı ki mor renkli kurtboğan bitkisi... Ali, koşa koşa yanına gitti ve arkadaşları sayesinde bitkiyi köküyle çıkarttılar. Ali dedi ki:

-Ben şimdi ne tarafa doğru gideceğim? Dönüş yolumuz çok uzun, ya dedem ölürse!

Birden arkadaşları elleriyle yanındaki kapıyı gösterdiler. Ali bitkiyi alıp, kapıyı açıp içine girdi ve birden kendini evinin önünde buldu. Dedesi hala öksürüp duruyordu. Hemen bitkiyi ısıtıp dedesine içirdi. İki saat sonra dedesi turp gibi olmuştu. Torununa çok teşekkür etmişti ve Allah'a böyle torun verdiği için şükretmişti.

Yazan: Afra Havva İNCE
12 yaşında

ORMANIN KURTARICILARI

Bir varmış bir yokmuş, uzak diyarların en ücra köşelerinde koskocaman, yemyeşil bir orman varmış. Bu orman öylesine güzelmiş ki gören herkes büyüüne kapılmış. Yeşilin her tonunda binbir çeşit ağaçları, çeşit çeşit balıklarıyla dolu akarsuları, çiçeklerin adeta gökkuşağı oluşturduğu bahçeleriyle güneşin batışının seyredilebileceği dağları, yemyeşil tepeleri ve vadileriyle burası adeta bir cennetmiş. Bu ormanın en önemli özelliği ise şüphesiz burada yaşayanların dostluğuymuş. Burada hayvanlar ve insanlar yıllardır tartışmadan huzur içinde yaşarlarmış. Tartışmalarının sebebi ise birbirlerine olan saygılarıymış. Tek amaçları bu ormanın güzelliğini sonsuza kadar sürdürebilmekmiş.

Bir gün orman ahalisi her zamanki gibi merhaba demiş yeni güne. Hep birlikte harika bir kahvaltı yapacakları esnada ormanın derinliklerinden gelen motor sesi ile ürkmüşler. Çünkü daha önce kendilerinden başka bir hayvanın veya insanın bile sesi gelmeyen bu ormana bu sabah garip bir motor sesi hakimmiş. Orman ahalisi endişelenmeye başlamış bu umulmadık durum karşısında. Ormanların kralı aslan ile insanların lideri Mehmet konuyu kendi aralarında tartışmaya başlamışlar ve ikisi birden sesin geldiği yöne doğru gitmişler. Bir yandan tedirgin bir yandan merakla ilerliyorlarmış ki gördükleri şey karşısında yıkılıvermişler. Aman Allah'ım, başka ülkelerin birinden gelen bir yığın insan ormanda piknik yapıyor!

-Tamam ama nasıl biliyorlar burayı?

Diye söylenmiş aslan. Mehmet de bu sorunun cevabını bilmiyormuş fakat durumun ormanları için nasıl bir tehlike olduğunun farkındaymış. İnsanların bıraktığı ve bırakmaya devam ettiği o etki gözlerinin önündeymiş. Her yerde atıklar ve egzoz dumanları varmış. İnsan yemek yedikleri kapları nehrin suyuna atıyorlarmış ve daha nice...

Mehmet ve aslan, arkadaşlarına durumu anlatmak için geri dönmüşler. Aradan uzun bir zaman geçmiş ama sağda solda hayvanlardan ve ormanda yaşayan insanlardan, ormanda çok ses olduğuna dair şikayetler geliyormuş Aslan ile Mehmet'e. Bir türlü terk etmiyorlarmış yabancılar ormanı. Aksine gelen insanlar çoğalıyormuş. Bu durum hayvanların insanlara cephe almasına neden olmuş. Mehmet'in ise hayvanların onu yalnız bırakması canını çok sıkıyormuş, bu yüzden bir plan yapmaya karar vermiş ama ilk olarak aslanla konuşması gerekiyormuş.

Mehmet ile Aslan konuşup anlaştıktan sonra beraberce işe koyulmuşlar. İlk yapmaları gereken şey ormanın eski fotoğraflarıyla bir slayt hazırlamakmış. Bu slayt ile amaçları, bütün dünyaya bu ormanın güzelliğini tanıtmakmış. Sonrasında ise ormanın tahrip edilmiş halinin fotoğraflarını göstererek ormanın güzelliğinin nasıl son bulduğunu göstermek istiyorlarmış. Bu planı uygulayıp durumu tüm dünyaya paylaşmışlar. Herkes el ele verip ormanı eski haline getirmiş.

Doğallık her şeyin başında gelir. Yaşamak için gerekli olan şey ise nefes almaktır.

Nefes almak istiyorsak ormanlara sahip çıkalım!

Yazan:Ali ASLAN
16 yaşında

KURBAĞA İLE BUZAĞI

Bir küçücük gölde yaşarmış kibirli kurbağa. Birgün gitmiş demiş bütün kurbağalara:

-Hani suyumuzdan içen şu buzağı var ya...

-Evet, demiş hep bir ağızdan her çeşit kurbağa.

-Heh işte, ben de onun kadar olacağım. Kocaman olup sizleri ezeceğim. Gerçi bu halimle bile sizleri ezerim.

Bütün kurbağalar anlamış olayı, bizim kibirli yine yapmış yapacağını.

Kurbağalar evlerine dağılmış, bir tek bizim kibirli orada kalmış. Gece olunca kibirli kendini övmüş.

-Tabiki de yaa, ben sizlerden güçlüyüm, bu gece vakti bile ben burada tekim, derken bir kaplan duymuş sesini gelmiş ve orada kapıvermiş kurbağayı.

Kurbağa haketmiş, fazla kibirlenmiş. Bizim kibirlinin hayali suya düşmüş. Ne buzağı kalmış ne güçlülük ne de büyüklük. Kibirlinin böyle bir şey sonu hep kötülük.

NURSİMA

12 yaşında

NE OYNASAK ?

Bu çalışmamızda sizlere teknoloji çağı çocuklarının bugün unuttukları yahut hiç bilmedikleri oyunları derledik ki kültürümüzün bir parçası olan sokak oyunları unutulup gitmesin ve çocuklarımız dijital ekranların dışında da bir oyun dünyasının varlığına şahit olsun.

Mendil kapmaca:

Bu oyun her yerde oynanan bir oyundur. En az on kişi ile oynanır. Çocuklar kişi sayısına göre ikiye ayrılırlar, yarısı sağa yarısı sola olacak şekilde karşılıklı dizilirler. Ortada duran ve elinde mendil tutan kişinin işaretleriyle gruplardan karşılıklı iki kişi çıkarak hızlı olan mendili kapar. Mendili kapamayan kişi rakibine yakalanmadan kendi grubuna mendili ulaştırmaya çalışır. Bu durum böyle devam eder. Kazanan gruba hediye alınır. Oyuna bayrak kapmaca da denilir.

Cız:

En az iki kişi ile oynanan bir oyundur. Bu oyun üç taş ile oynanır ve yere kare çizilir. Bu kare, enine ve boyuna iki çizgiyle dörde bölünür. Bu çizgilerden istenilen yerlere 3 taş konur. Karşılıklı taşlar hareket ettirilerek oyun oynanır. Çizilmiş olan karenin herhangi bir çizgisinde üç taş yan yana gelirse cız olur. Oyunu cız yapan kazanır.

Körebe:

3-7 kişi ile oynanır. Bir kişi ebe olur ve ebe olan kişinin gözleri bağlanır. Diğerleri ebenin etrafında dolaşırlar. Ebe gözleri bağlı halde sağa sola dolaşarak onları yakalamaya çalışır. Yakaladığı kişinin ismini söyler. Tahmini doğru çıkarsa ebelikten kurtulur fakat yakaladığı kişinin kim olduğunu bilemezse ebeliği devam eder.

Kukalı Saklambaç:

Kişi sayısı sınırsızdır. Eski teneke ile oynanılır. Teneke uzağa atılır, ebe onu getirinceye kadar herkes saklanır. Yalnız ebenin kukayı geri geri getirmesi oyunun kuralıdır. Ebe saklananları bulmaya çalışırken biri kukayı tekrar uzağa fırlatır. Ebe kimi görürse gidip kukaya basar ve "Kukaladım!" der. Kukalanan kişi yeni ebedir.

Güvercin Takla:

Bu oyun bedenini iyi kullanabilen kişilerce oynanır. Bu oyun beden derslerindeki kasadan atlama gibidir. Oyunu oynayacak kişiler iki gruba ayrılır. Ebe grup kasayı oluşturur. Diğer grup üyeleri koşup bu insan kümesinin eğilmiş vaziyetteki sırtlarından takla atarak geçerler. Diğer tarafa iki ayak üzerinde duracak vaziyette geçmeleri şarttır. Elleri yere değen yanar ve oyundan çıkar.

Uzun Eşek:

Her oyunun başlangıcında olduğu gibi ebe seçimi yapılır. Ebeler 90 derece eğilip arka arkaya birbirine kenetlenirler. En baştaki oyuncu ayakta kalır, bu oyuncuya yastık denir. Yastık, bir ağaca ya da duvara yaslanmış olmalıdır ki sağlam durabilsin. Diğer oyuncular koşarak eğilenlerin üzerine atlarlar sırayla. Herkes tepedeyken uzun eşek tekerlemesi söylenir. Tekerleme sonunda "Çattı patti kaç attı?" diyerek tepede kaç oyuncu olduğu sorulur eğilenlere. Bilirlerse yer değiştirirler, bilemezlerse bu durum cevap doğru verilinceye kadar devam eder.

Aşık Atma:

Genellikle kırsal kesimde hayvanların aşık kemiği ile oynanan bir oyundur. Oyunda kayış ile ele vurma vardır. 2 kişi ile oynanır. Aşık kemiği havaya atılır, yere dik gelirse puan alınır. Rivayetlerce “Benle kimse aşık atamaz.” deyişinin kaynağı bu oyundur.

Harpçilik:

En az on kişi ile takım halinde oynanır. Oyunun amacı karşı taraftaki takımın hepsini vurmaktır. Saklanarak yani siper alınarak oynanır. Birinin vurulmuş sayılması için tüm vücunun görülmüş olması gerekir. Vurulan oyundan çıkar ve oyun karşı tarafta kimse kalmayınca kadar devam eder.

Çatlak Patlak:

Oyuncular ellerini biri üstte diğeri altta kalacak şekilde birbirlerinin avuçlarına koyarlar ve bu şekilde bir çember oluştururlar. Sırayla birbirlerinin ellerine vururlar ve bu esnada bir tekerleme söylerler:

- Çatlak patlak
- Üstü yuvarlak
- Kremalı börek
- Sütlü çörek
- Çek dostum çek
- Arabani yoldan çek
- Çek çek amca
- Burnun kanca
- Al sana bir bulmaca
- Bulmaca kaç parça
- Veriyorum beş parça 1-2-3-4-5

Tekerleme sonunda eline vurulma sırası gelen kişi 5 denmeden elini çekmek zorundadır. Çekemezse yanar ve oyundan çıkar. Bu oyun böyle devam eder.

İp Atlama:

En az üç kişi ile oynanır. İki kişi karşılıklı olarak ipin ucundan tutarak ipi çevirir. Çocuklar sırasıyla ipten atlamaya çalışırlar. İp atlarken şu tekerlemeleri söylerler:

- Laleli belkis
- İçeriye gir kız
- İpten çık
- Dışarıya çık
- Denizde dalga
- Hoşgeldin abla
- Eteğini toplu
- Rahat otur abla
- Etek, bluz
- İngiliz turist

Beş Taş:

İki kişi ile oynanır. Yere beş tane taş konur. Bir tanesi ele alınıp havaya atılır ve bu esnada taş düşmeden diğer taşlar da ele alınmaya çalışılır.

Şarkılı Yerden Yüksek:

Çeşitli tekerlemeler ile ebe belirlenir. Ebe alfabeden bir harf söyler ve diğer oyuncular bu harf ile başlayan bir şarkı bulur. Bu şarkı oyuncunun yaşam bileti olur. Şarkı bulamayan kişi kaçmaya çalışır. Kaçamazsa sıradaki ebe odur.

Nesi Var?

Bir kişi aklından herhangi bir nesne tutar. Diğer oyuncular bu nesneyi bulmak için çeşitli sorular sorar.

Köşe Kapmaca:

Dört köşeli oyun alanında beş kişi ile oynanır. Bir kişi ebe seçilir. Oyuncular köşelere yerleşir. Oyuncular ebeye yakalanmadan birbirleriyle köşe değiştirmeye çalışırlar. Sabit olarak yerinde duran kişi yanar.

Saklambaç:

En az iki kişi ile oynanır ancak ne kadar çok kişi ile oynanırsa o kadar eğlenceli olur. Öncelikle ebe belirlenir. Ebe duvara yasladığı ön kolu üzerine yüzünü ve gözünü kapatarak önceden belirlenen rakama kadar yüksek sesle sayar. Ebe saymayı bitirince "Önüm, arkam, sağım, solum sobe; saklanmayan ebe!" diyerek oyuncuları bulmaya çalışır. Diğer oyuncular ise ebenin korunaksız bıraktığı ebe duvarına sobe diyerek dokunmaya çalışırlar. Dokunabilen kişiler sıradaki elde ebe olmaz. Ebe birini gördüğünde adını yüksek sesle söyler ve o kişi ebelenmiş olur. Ebe, kişi adını yanlış söylerse oyuncular saklandıkları yerden "Çanak çömlek patladı!" diyerek çıkarlar. El iptal edilir, ebe olan kişi yine ebe olur.

İstop:

Oyuncular daire oluşturur. Ebe olan kişi topu hızla havaya atar ve top yükselirken isim söyler. İsmi söylenen kişi topu yakalamaya çalışır. Topu yakalayan kişi bir renk söyler, diğer oyuncular o renkte bir şeyler bulmaya çalışırlar. Bu arada ebe rengi bulamayan kişileri topa vurur. Vurulan kişi ebe olur. Eğer herkes rengi bulursa ebe tekrar ebe olur.

Çağrışım Oyunu:

Oyunda oyunculardan biri aklına gelen ilk kelimeyi söyler. Sonraki oyuncu bu kelimenin onda çağrıştırdığı bir başka sözcük söyler. Oyun bu şekilde devam eder. İlgisiz bir sözcük söyleyen kişi oyun dışı kalır. Her oyuncu üçer sözcük söyledikten sonra oyun durur ve zincirin hiçbir halkasını atlamadan geriye doğru yeniden söylenen ilk kelimeye ulaşırlar.

Sıcak Soğuk:

Bir nesne belirlenir. Ebe seçiminden sonra seçilen nesne bir yere saklanır. Ebe nesneye yaklaşırsa sıcak, uzaklaşırsa soğuk denilerek nesne buldurulmaya çalışılır. Bu oyun el çırparak da oynanır.

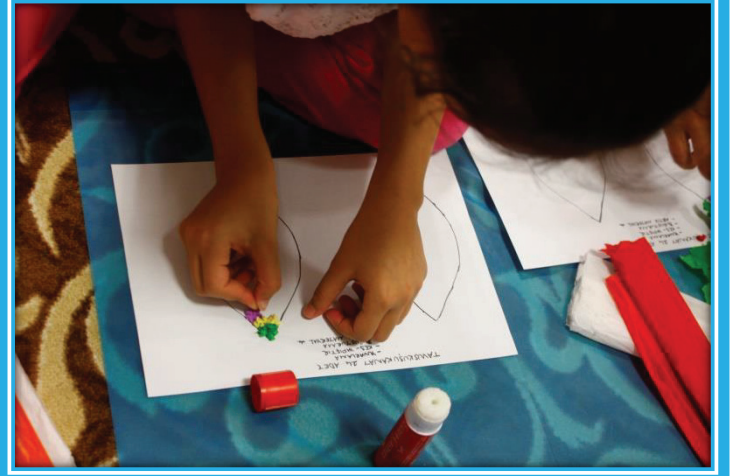
Bom:

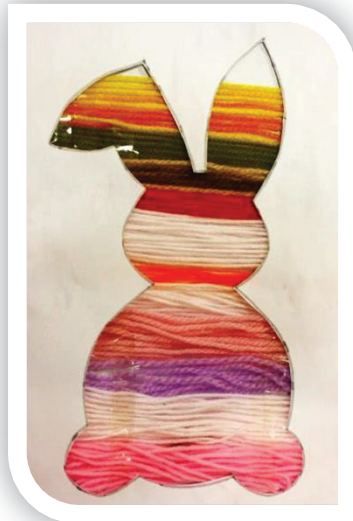
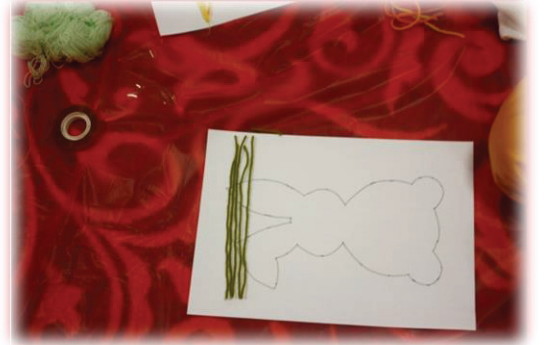
8-10 kişi ile oynanır. Oyuncular birden itibaren saymaya başlarlar. Sayarken oyuncunun 5 ve 5'in katlarında bom demesi gerekir. Bom demeyi unutan kişi oyundan çıkar. Sayı katları isteğe göre değişebilir.

Hazırlayan: Sultan ARİF

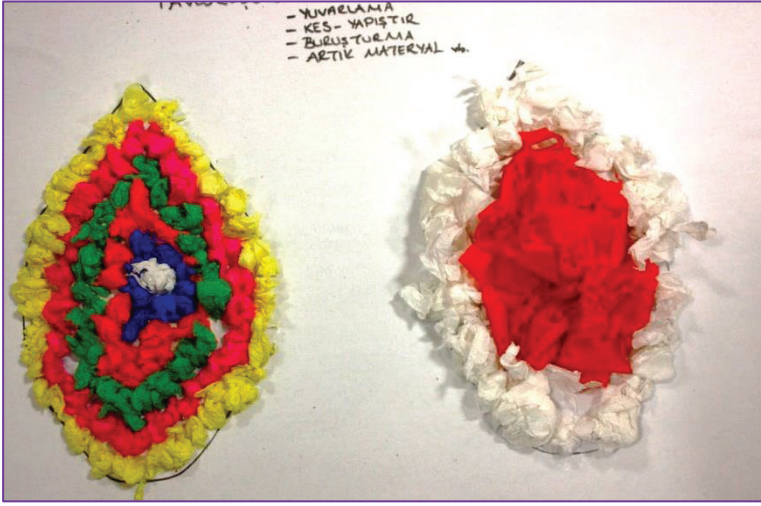
YAZ TATİLİ BOYUNCA

ÇOCUKLARIMIZLA YAPTIĞIMIZ ETKİNLİKLER

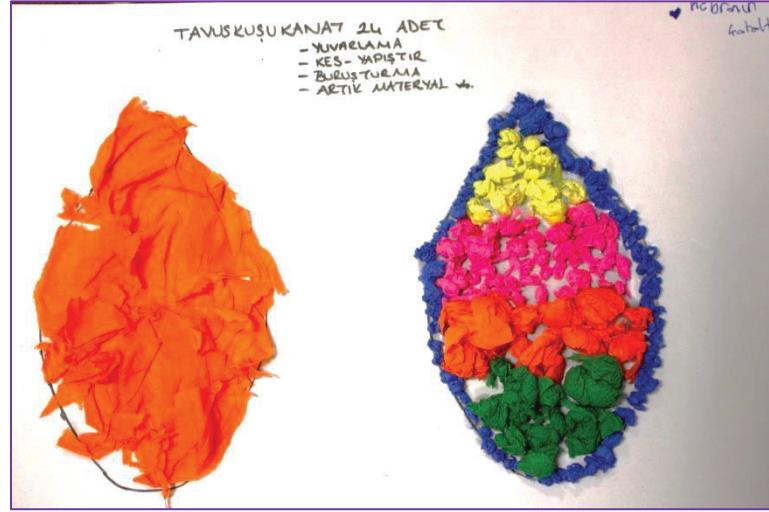

- YUVARLAMA
- KES-YAPIŞTIR
- BİRÜŞTURAAA
- ARTİK MATERYAL ✓

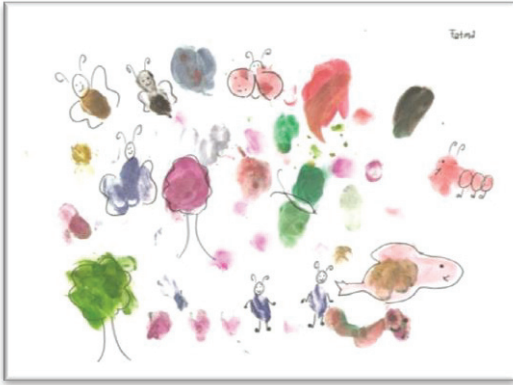
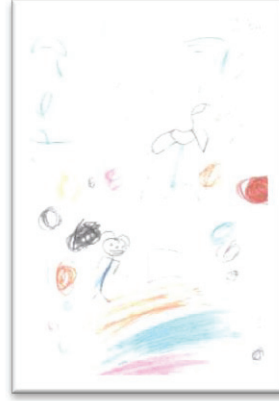
- TAVUSKUŞUKANAT 24 ADET
- YUVARLAMA
- KES-YAPIŞTIR
- BİRÜŞTURAAA
- ARTİK MATERYAL ✓

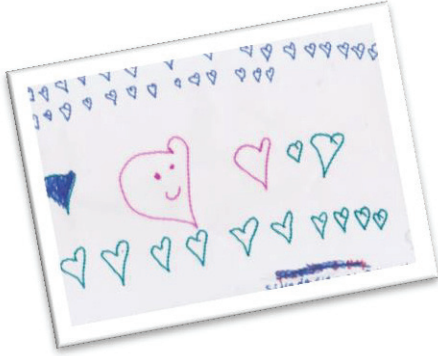
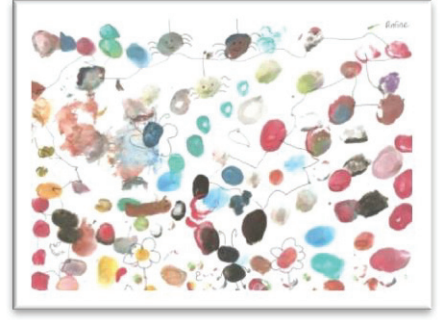
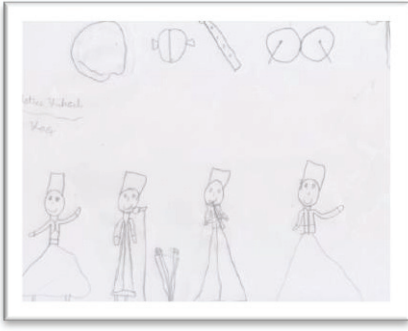

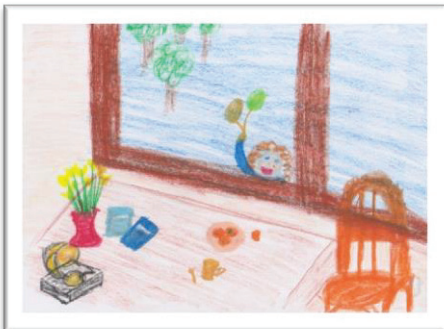
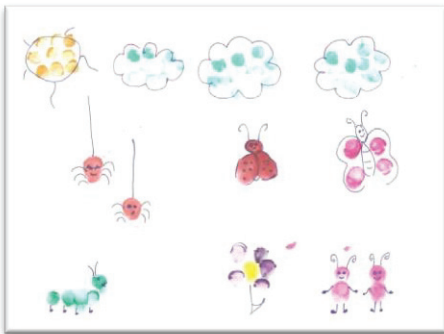
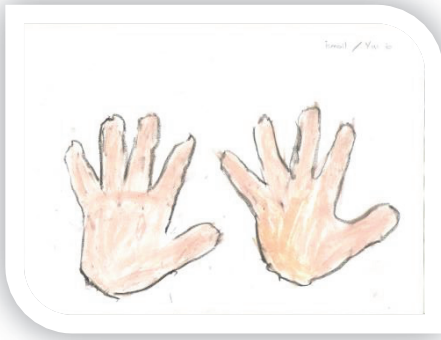
- TAVUSKUŞUKANAT 24 ADET
- YUVARLAMA
- KES-YAPIŞTIR
- BİRÜŞTURAAA
- ARTİK MATERYAL ✓

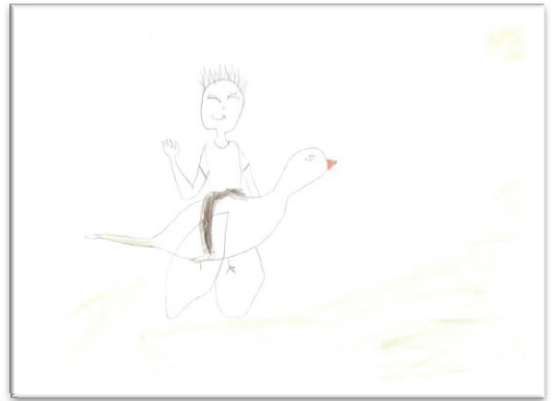

KARABAŞ-İ VELİ KÜLTÜR MERKEZİ

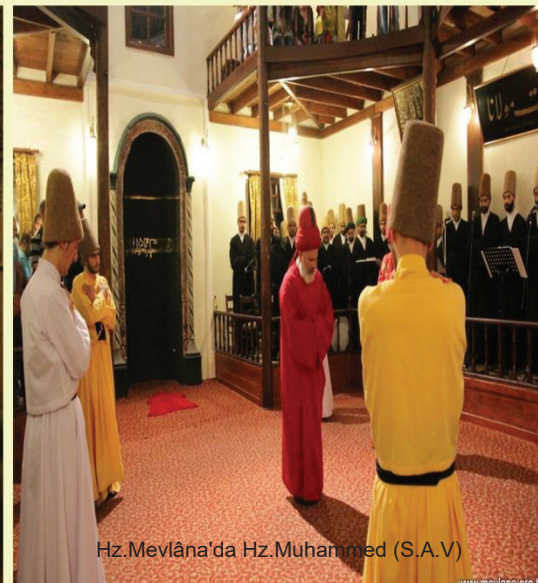
Bir "Hu" nidasıyla Ol emrinin tecelliyatını yaşayan bir mekândır Karabaş-İ Veli Kültür Merkezi. Hoşgörü ve gönülden hizmetin, kardeşliğin yaşandığı ve yaşatılmaya çalışıldığı bir dost evidir.

Yüzyıllardır adeta tevhidin emsalini yansıtan sağlam direkleriyle, Bursa'mızın en güzel semtlerinden birinde maneviyatın her daim yenilenmekte olduğunu vurgulamakta ve öylesine dik durmaktadır. Yeşil Bursa'nın şanına yakışır şekilde, bahçesindeki ağaçlarıyla ayrı bir renk oluşturur ve kentin yoğunluğunu kalabalıkların içinde sıcaklık muhabbet kokan bir çay ile soluk bulabileceğiniz bir mekândır.

Her sene manevi duyguların yoğun yaşandığı günlerde de evinde misafir bir eda ile Bursalılara ve diğer şehirlerden gelen misafirlere ikramlarda bulunulur bu hoş mekânda. Adeta geleneksel bir aile sofrası tadında her sene Aşure ve kandil günlerinde iftar yapılmaktadır. Ayrıca her yıl Kutlu doğum ve Şeb-i Arus Mevlana'yı anma programları ile Bursalılarla ve tüm diğer şehirlerden gelen misafirlerimizle bu güzel geceleri eda etmekteyiz.

Şeb-i Arus 2016 www.mevlana.org.tr

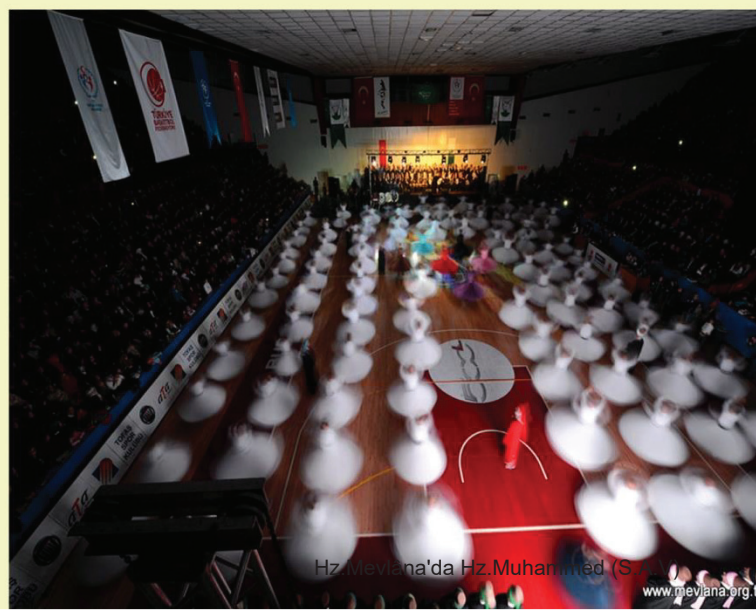
Hz. Mevlâna'da Hz. Muhammed (S.A.V)

Bursa Karabaş-i Veli Kültür Merkezi olarak Türkiye'nin en büyük, Dünya'nın ise ikinci büyük Mevlevihane olan Gelibolu Mevlevihane'sinde her ay düzenli olarak sema programları ile gönül dostlarıyla buluşmaktayız. Bunun yanı sıra İzmit Saatçi Ali Efendi konağında üstadımız Mustafa Özbağ Efendi'nin mesnevi sohbetleri ile tüm gönül dostlarıyla birlikte oluyoruz. Ayrıca her ay İstanbul ve İzmir de mesnevi okumaları ve sema programlarımızla da âşıkлар meclisinde toplanıyoruz. Muhammedi bir eğlencenin ve çeşitli kültürlerin bir arada paylaşıldığı geleneksel Bursa Karabaş-i Veli Kültür merkezi Kocayayla şenlikleri ile de İslami şenliklerin örnekleri yaşatılmaktadır.

Yine aynı çatı altında bayanlar ve erkekler için ücretsiz sema, ney, ilahi ve bendir dersleri verilmektedir. Kültür hizmeti olarak iki ayda bir olmak üzere internet üzerinden İrşad dergisini sizlerle paylaşmaktayız. www.irsaddergisi.com adresinden dergimizi takip edebilirsiniz.

Kültür merkezimizde her ayın ilk pazartesi günü bayan semazenler eşliğinde Aşere-i Mübeşşire ve Pirlerin midhatı programlarımızla aşk meclisimizde bayan misafirlerimizle buluşmaktayız İstikameti İslam, rehberi Muhammed-i Mustafa olana Allah muvaffakiyet nasip eder. Onlardan olabilmek duasıyla...

Ya Rabbi niyet ettim günlük virdimi çekmeye

Üç İhlas bir Fatiha

“Ya Rabbi, Peygamber Efendimiz’in (s.a.v) ruhuna ve bütün geçmiş Peygamber Efendilerimizin ruhlarına, Cihar-i yâri Güzin efendilerimiz, Ebubekir-i Sıddık, Ömer-ül Faruk, Osman-ı Zinnureyn ve Ali-el Murteza’nın (r.a) ruhlarına, aşereyi mübeşşerenin, evladı Rasulullah, zevce-i Rasulullah, İmam-ı Hasan, İmam-ı Hüseyin yetmişiki şühedanın ve bütün şühedanın ruhlarına, tüm ashab-ı Rasulullah Hz.lerinin İmamımız İmam-ı Azam Ebu Hanefi, İmam-ı Şafii, İmam-ı Malik, İmam-ı Hanbeli ve bütün mezhep imamlarının ruhlarına hediye eyledim vasıl ve hissedar eyle ya Rabbi.”

Üç İhlas bir Fatiha

“Ya Rabbi Pirimiz Seyyid Abdülkadir Geylani, Seyyid Ahmed-er Rufai, Seyyid Ahmed-el Bedevi, Seyyid İbrahim Dusuki, Şeyh Ebu’l Hasan el Şazeli, Şah*ı Nakşibendi Muhammed Bahaddşni Şah-ı Mevlana Celaledin-i Rum-i, Şah-ı Hacı Bektaşî Veli, Hacı Bayram-ı Veli, Mehmet Muhyiddin Üftade Hz. Ve tüm Pir Efendilerimizin ruhlarına hediye eyledim vasıl ve hissedar eyle ya Rabbi.”

Üç İhlas bir Fatiha

“Ya Rabbi, bütün geçmiş Mürşid-i Kamillerin, velilerin, evliyaların, dervişlerin, müminlerin ruhlarına, Üstadımız Bayındırlı Hacı Mustafa Özbağ Efendinin ruhaniyetine ve yaşayan bütün Mürşid-i Kamillerin, velilerin, evliyaların ruhaniyetlerine, bütün derviş kardeşlerimizin ve ümmeti Muhammedin ruhaniyetlerine, turuk-i aliyeden ve akrabayı taallukatımızdan geçenlerin ruhlarına hediye eyledim vasıl ve hissedar eyle ya Rabbi.”

100 defa “Sübhanallahi ve bihamdihi, sübhanallahi”l azim ve bihamdihi estağfirullah el azim.”

100 defa “La ilahe illallahu vahdehu la şerike leh, Lehu”l mülkü ve lehu”l hamdü ve hüve ala külli şey”in kadir.”

100 defa “Allahümme salli ala seyidine Muhammedin ve ala âli seyidine Muhammedin ve sabbihi ve sellim.”

100 defa “Kul hüvallahu ehad. Allahüs samed. Lem yelid ve lem yüued ve lem yeküllehu küfüfen ehad.”

100 defa “La ilahe illallah” (Tevhid en az yüz defa, yetmiş bine kadar çoğaltılabilir.) Okunabildiği kadar Kuran-ı Kerim okunur. Dua edilir.)

Yukarıdaki tarif edilen dersi günde en az 1 defa yapmak gerekir .Eğer daha fazla yapmak isterse sabah ve akşam yapılabilir. Daha fazla yapmak isterse istediği kadar yapılabilir. Efdal olanı azda olsa devamlı olanıdır.

Her sabah ve akşam namazından sonra dünya kelamı konuşmadan yedi kez “Allahümme ecirni min’ en nar” ve yine yedi defa “Hasbinallahu ve nimel vekil” Her namazdan sonra normal namaz tespahatı, 33 defa “Sübhanalla”, 33 defa “Elhamdülillah”, 33 defa “Allahu Ekber”. 1 defa “La ilahe illallahu vahdehu la şerike leh, Lehu”l mülkü ve lehu”l hamdü ve hüve ala külli şey”in kadir.” 300 defa “La ilahe illallah” (Tevhid en az üç yüz defa, beş bine kadar çoğaltılabilir.) Dua edilir.

“Kim günde yüz defa “Sübhanallahi ve bihamdihi” derse günahları deniz köpüğü kadar da olsa bağışlanır.” Buhari, Müslim, Muvatta, Tirmizi

Abdullah bin Amr (r.a) Rasulullah’ın (s.a.v) şöyle buyurduğunu rivayet etti. “Kim günde iki yüz defa “La ilahe illallahu vahdehu la şerike leh, mülkü ve lehu”l hamdü ve hüve ala külli şey”in kadir” derse onun amelinden daha faziletlisini yapan hariç, kendisinden öncekilerden hiçbiri onu geçemez ve sonrakilere hiçbiri de ona yetişemez. Onun aldığı kadar çok sevap alamaz. İmam Ahmed, Taberani İbn-u Mesud (r.a) anlatıyor: “Rasulullah (s.a.v) buyurdular ki: “Kim bana bir kere salat okursa Allah da ona salat okur ve on günahını affeder, mertebesini on derece yükseltir.” Nesai

Enes (r.a) anlatıyor: “Kim Kul hüvallahü ahad suresini günde iki yüz defa okursa üzerindeki kul borcu hariç elli yıllık günah silinir.” Tirmizi

Ebu’d Derda’dan (r.a) Rasulullah’ın (s.a.v) şöyle buyurduğu rivayet edildi: “Herhangi bir kul yüz defa La ilahe illallah” derse (Allah’tan başka hiçbir ilah yoktur) Allah Teala kıyamet gününde onu, yüzü ayın on dördü gibi olarak diriltir, o gün onun amelinden daha faziletli hiçbir kimsenin ameli Allah’a yükseltilmez.Ancak onun söylediğinin benzerini veya daha fazlasını söyleyen hariç.Taberi

İbn Abbas(ra) *Resulullah (aleyhissaltu vesselam)ın şöyle buyurduğunu rivayet etti: Kim SÜBHANALLAHİ VE BİHAMDİHİ, SÜBHANALLAHİ'L- AZİM VE BİHAMDİHİ ESTAĞFİRULLAHE VE ETÜBU İLEYH*- Allah'ı Hamd ile tesbih ederim, şanı yüce Allah'ı tenzih ederim. Allah'dan mağfiret talep eder ve ona dönerim derse Amel defterine hemen yazılır. Sonra arşa bağlanır. Okuduğu bu dua kıyamet gününde o, Allah'ın huzuruna çıkıncaya kadar mühürlü olarak kalır. Onun işlemiş olduğu hiçbir günah bu duanın sevabını yok edemez. Bezzar Rivayet etmiştir.

Ebu Hüreyye (ra)* Resulullah (aleyhissalatu vesselam)'ın;

* Kim günde yüz defa SÜBHANALLAHİ VE BİHAMDİHİ derse günahlarından kopacağı kadar da olsa bağışlanır.* buyurduğunu rivayet etti. (Buhari, Müslim, Muttava, Tirmizi)

Ebu Hüreyye (ra) Resulullah (sav) Hz. lerinin şöyle buyurduğunu rivayet etti;

* Kim günde yüz defa

“LA İLAHE İLLALLAHU VAHDEHU LA- ŞERİKE LEH, LEHU'L MÜLKÜ VE LEHU'L - HAMDÜ VE HÜVE ALA KÜLLİ ŞEY'İN KADİR * Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur, O, tektir, Eşi yoktur, Mülk Onundur, Hamd Ona Mahsustur ve O her şeye Kadirdir- derse, bu onun için on köleyi hürriyetine kavuşturmaya denk olur. Ona Yüz sevap yazılır. Yüz günahı silinir. O gün akşama kadar kendisi için şeytanın şerrinden bir sığınak olur. Bunu onun dediğinden daha fazla söyleyen hariç hiçbir kimse onun bu amelinden daha faziletlisini yapamaz.

(Buhari, Müslim, Tirmizi, Nesai, İbn Mace)

* Abdullah b. Amr (ra) Resulullah (sav) 'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti;

* Kim günde iki yüz defa “LA İLAHE İLLALLAHU VAHDEHU LA- ŞERİKE LEH, LEHU'L MÜLKÜ VE LEHU'L - HAMDÜ VE HÜVE ALA KÜLLİ ŞEY'İN KADİR” derse onun amelinden daha faziletlisini yapan hariç, kendisinden öncekilerden hiçbiri onu geçemez ve sonrakilerden hiçbiri de ona yetişemez. Onun aldığı sevabı alamaz. (İmam Ahmed ve Tebarani)

İbnu Mes'ud (radiyallahu anh) anlatıyor; * Resulullah (aleyhissalatu vesselam) buyurdular ki:

*Kıyamet günü bana insanların en yakını, bana en çok salavat okuyandır. *

(Tirmizi)

Hz. Enes (radiyallahu anh) anlatıyor; * Resulullah (aleyhissaltu vesselam) buyurdular ki: * Kim bana (bir kere) salat okursa Allah da ona salat okur ve on günahını affeder, (mertebesini) on derece yükseltir. *

(Nesai)

Enes (radiyallahu anh) anlatıyor: Kim Kul hüvallahu ahad suresini günde iki yüz sefer okursa, üzerindeki kul borcu hariç, elli yıllık günah (amel defterlerinden) silinir.*

(Tirmizi)

Hz. Enes (radiyallahu anh) anlatıyor; * Resulullah (aleyhissaltu vesselam) buyurdular ki: * Kim yatağında uyumak isteyince, sağ tarafının üstüne yatar, sonra da Kul hüvallahu ahad'ı yüz kere okursa, Rab Teala Kıyamet günü kendisine : * Sağın üzerinde cennete gir * diyecektir.

(Tirmizi)

Ebu'd- Derda(ra)' dan Resulullah (sav)'ın şöyle buyurduğunu rivayet edildi;

* Her hangi bir kul yüz defa ‘ LA İLAHE İLLALLAH ’ Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur derse Allah Teala kıyamet gününde onu, yüzü ayın on dördü gibi olarak diriltir, o gün onun amelinden daha faziletli hiçbir kimsenin ameli Allah'a yükseltilmez. Ancak onun söylediğinin benzerini veya daha fazlasını söyleyen hariç. ”

(Taberani)

Haris B. Müslim et- Temimi (ra) Hz. Peygamber (sav) 'ın kendisine şöyle buyurduğu söylenmiştir. Sabah namazını kıldığında hiçbir şey konuşmadan önce yedi defa; “ ALLAHÜMME ECİRNİ MİNE'N-NAR ” Allah'ım beni cehennem ateşinden koru, söyle. Şunu bil ki sen bugün ölürsen Allah seni cehennemden koruyanlardan kılar. Akşam namazını kıldığında da hiçbir şey konuşmadan önce yedi defa;“ALLAHÜMME ECİRNİ MİNE'N-NAR ” söyle. Şunu bil ki sen bu gece ölürsen Allah seni cehennemden korunanlardan kılar.

(Nesai, Ebu Davud)

KARABAŞ-İ VELİ KÜLTÜR MERKEZİ VE TASAVVUF VAKFININ

BAY VE BAYANLARA YÖNELİK ÜCRETSİZ KURSLARININ GÜN, SAAT VE YERLERİ

BAYLARA; PAZARTESİ, ÇARŞAMBA, CUMA SAAT :19:00-20:30 Karabaşı Veli Tekkesi
BAYANLARA; SALI GÜNÜ SAAT 17:30 - 18:30,
CUMARTESİ GÜNÜ SAAT 11:30 -12:30
NAMAZGAH VAKFI BİNASINDA KURS VERİLMEKTEDİR.

SEMA

BAYLARA; PAZARTESİ, ÇARŞAMBA, CUMA SAAT :17:00-19:00 Karabaşı Veli Tekkesi
BAYANLARA; CUMA GÜNÜ SAAT 16:30- 18:30
(DAHA ÖNCE EĞİTİM ALANLARA),
CUMARTESİ GÜNÜ SAAT 10:30 -12:30 (YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN)
KARABAŞ-İ VELİ KÜLTÜR MERKEZİNDE KURS VERİLMEKTEDİR.

NEY

BAYLARA; PAZARTESİ, ÇARŞAMBA, CUMA SAAT :17:00-19:00 Karabaşı Veli Tekkesi
BAYANLARA; ÇARŞAMBA GÜNÜ SAAT 13:30- 17:00 (GENEL)/
18:30- 19:30 (ÇALIŞANLAR İÇİN)
NAMAZGAH VAKFI BİNASIDA KURS VERİLMEKTEDİR.

İLAHİ

BAYLARA; PAZARTESİ, ÇARŞAMBA, CUMA SAAT :17:00-19:00 Karabaşı Veli Tekkesi
BAYANLARA; CUMARTESİ GÜNÜ SAAT 12:30 -13:30
NAMAZGAH VAKFI BİNASIDA KURS VERİLMEKTEDİR.

BENDİR

KARABAŞ-İ VELİ KÜLTÜR MERKEZİ

ADRES: İBRAHİM PAŞA MAH. ÇARDAK SK. NO:2(HEYKEL KIZ LİSESİ ÜSTÜ)
OSMANGAZI/ BURSA

TEL: 0(224) 222 03 85 / WWW.MEVLANA.ORG.TR

NAMÂZGAH TASAVVUF VAKFI TEMSİLCİLİĞİ

ADRES: KURTOĞLU MAH. NAMAZGAH CAD. YILDIRIM/ BURSA